

Dee woto u dee Tjabukama u Masa Jesosi

Wan wöutu a fesi.

Söö. Wë andi seei di pisi u Gadu Buku aki ta taki da u, dee sëmbë? Wë a di fosu kamian nöö di pampia aki hën ta waka a di de kai Lukasi baka e, biga di data de kai Lukasi hën bi sikifi de tu tuu da wan mati fëen de kai Teofilusi. Nöö de taa a bi sikifi de kuma baka 80 te go miti 90 jaa u di de pai Masa Jesosi.

Nöö di pisi u di Buku aki ta lei u fa dee bakama u Masa Jesosi bi ta paaja di Bunu Buka a köndëköndë ku di kaakiti u di Akaa di bi ko a de liba. De seti a Jelusalen ku dee oto köndë u Judea naandë, nöö hën de go a Samalia köndë, ufö de go a dee oto köndë u goonliba dee de bi sabi a di ten dë. (Luku Tjab. 1:8.)

Nöö di në de da di pampia aki, nöö ee i luku ën te i kaba, nöö an fiti ën ö. A bi möön bunu de kai ën Di Woto u di Akaa u Gadu. Biga na dee Tjabukama bi ta du dee wooko dë, ma di Akaa hën wë du dee wooko a de liba. Nöö an taki soni u hii dee tjabukama tuu e, ma a taki soni u Petuisi ku Paulosu möön taanga.

Nöö dee oto u di pampia aki, nöö de paati a tu gaan pisi. Biga a kapitë 1 te go miti 12 nöö Petuisi në hën ta ko a fesi möön gaanfa. Ma nöö kumutu a kapitë 13, nöö Paulosu në hën ta ko a fesi möön gaanfa. Biga di Akaa u Gadu bi buta Petuisi ta paaja di Buka a Judea köndë da dee Dju sëmbë, nöö

hën a toona buta Paulosu ta paaja di Buka da dee sëmbë dee an dë Dju.

Nöö dee soni Lukasi sikifi aki, de dë dee soni a bi jei sëmbë bi ta konda, ku dee hënseei bi ta hakisi sëmbë tu. Ma so juu i sa si taa hënseei bi dë a dendu tu a so u dee soni a sikifi aki.

Aki Lukasi seti di biifi.

¹⁻² Mati Teofilusi,  mi Lukasi manda gaan odi da i e, taa mi dë bumbuu, Womi, mi bi mbei wan fosu pampia manda da i kaa, hën mi toona ta mbei disi u mi manda da i möön, di u mbei tu.

Wë nöö di fosu pampia di mi bi mbei dë, nöö mi bi sikifi sëmëni soni u Masa Jesosi da i, u di fa a bi libi a goonliba aki ku di fa a bi ta lei sëmbë soni u Gadu bifö Masa Gadu tei ën tja go a liba. Ma bifö a go, nöö a bi lei dee sëmbë a bi pii tei u de musu ko tjabukama fëën apaiti, fa u de musu du di a o go. Leti kumafa di Akaa u Masa Gadu mandëën, nöö so a lei de. ³ Biga baka u di a dëdë  toona weki baka, a nango a de ta ko nöömö te kai föteni daka, ta du pepei soni u de musu sabi taa a toona weki baka tuutuu. De seei ta si ën ku deseei wojo, nöö a ta fan ku de ta lei de fa di Njunjun Tii u Gadu dë.

⁴ Nöö hën de dë te wan daka, hën a kai de te de piki, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Wan musu kumutu a Jelusalen aki eti e. Un musu tan aki ta luku di soni Masa Gadu o du da unu. Biga a o da unu wan gaan bunu, leti kumafa mi bi paamusi unu kaa. ⁵ Fa i si Johanisi di Dopuma bi sai dë, a bi ta dopu sëmbë ku wata, ma abiti möön nöö Masa Gadu o dopu unu ku di Akaa fëën.  Biga a o

mandëen ko a unu liba.” Sö wan soni Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen te a kaba.

⁶ Nöo hën de sai dë tee wan daka, nöo hën de hakisi ën taa: “Wë Masa, unfa joo du? Joo puu dee Loomë sëmbë a u dee Isaëli sëmbë liba awaa, fuu sa toona tii u seei baka nö?”

⁷ Hën a piki de taa: “Wë nönö, an dë fuun biinga fu un ko sabi dee soni dë e. Biga mi Tata Masa Gadu nöo abi di taki faa buta di daka ku di juu di de o pasa.

⁸ “Ma unu, a o da unu di Akaa fëen. Nöo fa di Akaa o ko a unu liba dë, nöo a o da unu kaakiti fuun sa tei dee soni u mi dee un sabi konda da lanti be de jei. A Jelusalen aki woon seti konda di buka, nöo woon ta kondëen te dou hii Judea köndë te kisi Samalia köndë, nöo woon toona ta kondëen be a paaja a hii dee köndëköndë u goonliba tuu ka sëmbë dë. Sö woon ta waka ta paaja di buka tjika.” Sö Masa Jesosi taki da dee bakama fëen di ten dë.

Aki Masa Jesosi toona go a liba di a weki a dëdë.

⁹ Nöo hën de dë te wan pisi, hën Masa Gadu tei ën tja go a liba gbolo leti a de wojo dë. A tjëen go tee bundji tapëen, de an sa si ën möön. ¹⁰ Hën dee bakama fëen sai dë ta luku ka a go a liba ala diin. Hën te u de kë mëni, hën de si tu sëmbë taanputaanpu a de bandja dë, ku wetiweti bisi faan a de sinkii.

¹¹ Hën de tu sëmbë hakisi dee bakama taa: “Dee sëmbë u Galilea aki, andi mbei un taanpu ta luku liba diin sö? Di wan seei sëmbë di un si Masa Gadu tja go a liba dë, Masa Jesosi, te wan ten a o toona ko a goonliba baka e. Nöo a di wan seei fasi kumafa i si a go dë, sö nöo a o toona ko baka.” Sö de tu sëmbë taki da de.

¹² Wë nöö di juu dë, de bi dë a di kuun de kai Oleifi Kuun. Nöö di di soni pasa sô kaa, nöö hën de kumutu dë hën de toona go a Jelusalen. Biga di kuun an longi ku di köndë, a sa dë kuma wan kilomëti sô nöö. ¹³ Nöö di de go dou a Jelusalen, hën de toona go a di wosu ka de bi guwenti u go, a wan kamba a liba ala.

Nöö dee sëmbë ku dee sëmbë dee go dë, de da dee tjabukama u Masa Jesosi: Petuisi, Johanisi, Jakobosi, Andiasi, Filipi, ku Tomasi, Batolomisi, Mateosi, Jakobosi di da di womi mii u Alufasi, ku Simon di womi di bi kë puu Loomë lanti a dee Dju liba. Ufö i abi di oto Judasi, di womi mii u wan tata de kai Jakobosi. ¹⁴ Dee lö sëmbë dë, sô de bi guwenti u ta ko makandi fu de ta begi Gadu nöömö, de ku Malia di mama u Masa Jesosi, ku wanlö oto mujëë, ku dee baaa fu Masa Jesosi.

Aki de ta kuutu u buta sëmbë

a Judasi kamian.

¹⁵ Nöö hën de dë te wan daka, hën wanlö hia sëmbë ko dë makandi a di kamian. De dë wan höndö ku tuwenti sëmbë, biibima u Masa Jesosi wanwan.

Te wan pisi, hën Petuisi hopo taanpu a de mindi. ¹⁶⁻¹⁷ Hën a taki da de taa: “Dee sëmbë u mi aki, wë un sabi fa di Akaa u Masa Gadu bi ko a Dafiti liba gaanduwe a fesi, faa sikifi soni u di soni Judasi du aki. Wë ee wan soni sikifi a di Buku kaa, nöö a musu pasa nöömö, nöö hën i si a pasa ku Judasi a u mindi aki. Biga Judasi bi dë wan fuu. Masa Jesosi bi tei u ku ën tuu fuu musu dë a di wooko u Masa Gadu makandi. Nöö hën wë i si a tja dee sëmbë ko kisi Masa Jesosi kii.”

18 Wë nöö fa Judasi bi du di hogi dë, nöö dee felantima u Masa Jesosi bi pakëen. Nöö hën a tei di möni, hën a go bai wan goon. Nöö a di goon di a bai dë, naandë seei a kai gbolo dëdë pii. Bëe fëen latja puu tiipa a döö. Sö wan soni pasa ku Judasi e. 19 Nöö hën hii dee sëmbë u Jelusalen ko jei taa sö a dëdë a di goon dendu, nöö hën de ko ta kai di goon Akelidama, hën da Buuu Goon.

20 Hën Petuisi taki möön taa: “A bi dë sikifisikifi a di pisi u Gadu Buku de kai Kanda Buku taa:

Di wosu fëen ka a bi ta dë,

a musu fika söndö sëmbë.

Na wan sëmbë musu go libi nëen möön.

Hën a toona sikifi taa:

Oto sëmbë musu subi a di wooko nëen kamian.

21-22 “Wë nöö hën da wan sëmbë musu ko a Judasi kamian e, fu toona heepi u a di wooko. Nöö di sëmbë di woo tei, a musu dë wan sëmbë di bi dë ku u a bigi fu di soni, kumutu a di daka di Johanisi bi dopu Masa Jesosi tee dou di daka di Masa Gadu tei ën tja go a liba. A bi musu si taa Masa Jesosi dëdë toona weki baka. Sö wan sëmbë wë u musu tei buta a Judasi kamian e.”

23 Nöö di Petuisi taki sö te a kaba, nöö hën de kai tu womi ko buta. Wan u de de kai Josëfu. Hën da Basabasi, hënseei da Jusitusi. Nöö di otowan de kai Matiasi.

24-25 Nöö hën de begi te de kaba taa: “Masa Gadu o, wë u ko a i. Biga i sabi hiniwan libisëmbë hatiböö fa a dë.

“Wë nöö fu di Judasi an dë aki möön, fëen hedi wan oto sëmbë musu subi a di wooko nëen kamian ko tjabukama fi. Nöö hën i si u tja de tu womi aki

ko da i, fii lei u undi u de i kë. Biga Judasi disa u hën a go a di kamian di fiti ën.” Sö wan begi de begi.

²⁶ Nöö di de begi sö te de kaba, hën de tuwë lötu. Nöö hën Matiasi wini, hën a ko mökisi ku dee ëlufu Gaan Tjabukama u Masa Jesosi dee bi fika mbei tuwalufu.

2

Aki ta lei fa di Akaa u Gadu ko

a dee Tjabukama liba.

¹ Hën de dë te wan daka, dee Dju sëmbë o njan di daka de kai Pensiti, nöö hën dee biibima u Masa Jesosi tuu hai ko makandi a wan wosu möön. ² Hën de sai dë te u de kë mëni, hën de jei wan soni kuma gaan ventu kumutu a liba ta ko te a ko dou a di wosu dendu vooo sö, ka de dë sindosindo. ³ Hën de si wan soni kuma faja töngö paaja fingafinga go nama a hiniwan u de. ⁴ Hën di Akaa u Masa Gadu wë i si ko a de liba sö e. Nöö a tja wan köni ko da de, hiniwan u de ko ta taki oto töngö.

⁵ Nöö di juu dë, wanlö hia Dju sëmbë fu dee peipei köndë u goonliba bi dë a Jelusalen. De tuu ta biibi Masa Gadu, nöö de bi ko a Jelusalen dë u de njan di daka. ⁶ Nöö di de jei di bai, hën de booko gililii ko a dee sëmbë u Masa Jesosi, ko haika. Nöö hën de ko ta jei de ta fan peipei töngö, hiniwan sëmbë ta jei di töngö fëen seei di a ta taki.

⁷ Hën de taa: “Wooo maingë, andi da di soni aki? A bigi da u. Naasë dee Galilea sëmbë aki lei dee töngö sabi sö? Biga na deseai töngö de ta fan dë. ⁸ Unfa a waka de ko sabi hii dee töngö fuu tuu ta taki. ⁹ Biga a sëmëni peipei köndë u kumutu

nöö u ta fan di töngö u di köndë ka u kumutu: Paatia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Kapadusia, Pontusi, Asia, ¹⁰ Fiigia, Panfilia, Egepiti, dee köndëköndë u Libië dee dë zuntu ku Sileni, ufö i abi Loomë, ku Keeta, ku Alabia. A dee köndë dë tuu u kumutu. ¹¹ So fuu dë Dju sëmbë, so fuu an dë Dju sëmbë, ma u ko ta biibi Masa Gadu kuma de, nöö hën u ko ta jei dee sëmbë aki ta konda dee foondofoondo soni u Masa Gadu da u a dee töngö dee u sabi. Nöö a bigi da u e!”

¹² Nöö hën de fika ta hakisi de na de nöömö taa: “Andi disi maingë? Wa fusutëen e!”

¹³ Ma nöö otowan a de dendu dë mbei dee Tjabukama u Masa Jesosi fa taa: “Maingë, wan piki e! Dööngö nöö de dööngö sö.”

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbë.

¹⁴ Nöö di dee Tjabukama jei de taki sö, hën Petuisi hopo, hën ku dee otowan fëen tuu. Hën a bai taki da dee hia sëmbë dë taa: “Dee sëmbë aki, un haika e. Un dee Dju sëmbë u Jelusalen aki ku hii un dee wakama tuu, un haika bunu fa mi o fan ku unu aki. Mi kë lei unu andi ta pasa aki.

¹⁵ “Wë fa un taa u dööngö aki, nöö na tuu e, dee sëmbë. Fa di nëigi juu mamate u dë aki, a tjika u sëmbë bebe soni dööngö kaa nö? Nönö. ¹⁶ Ma di soni pasa aki, a dë di soni di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Joëli bi taki a fesi. A taa:

¹⁷ Masa Gadu manda wan buka ko taa: ‘A di kaba ten u goonliba mi o du wan soni.

Mi o da hii pei sëmbë di Akaa u mi.

Dee womi mii fuunu ku dee mujëë mii fuunu o ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë.

Dee kijoo mii fuunu o ta si soni u mi ku wojo limbo.

Dee gaan womi o ta sunjan soni u mi.

¹⁸ Di juu dë, di Akaa u mi o ko a dee sëmbë dee ta wooko da mi liba, womi ku mujëë tuu.

Nöö de o ta kisi fan a mi u de konda da sëmbë.

¹⁹ Nöö mi o du foombofoombo soni a liba ala. Mi o du bödjëë soni a goonliba aki tu, kuma maaka sö.

Biga sëmbë o si buuu, de o si faja, de o si sumuku baakabaaka.

²⁰ Di sonuwojo o dungu pii, nöö di libawojo o ko bëëë sö kuma buuu.

Sö o pasa bifö di Gaan Hebi Daka u Masa Gadu o dou.

²¹ Ma nöö hiniwan sëmbë di o kai Masa Gadu në faa feni heepi nëën,

hën Gadu o puu fu an feni sitaafu.’

Sö Masa Gadu bi fan a Joëli liba, nöö hën i si ta pasa aki e, dee sëmbë.”

²² Hën Petuisi toona taki da de möön, a taa: “Dee sëmbë fu Isaëli aki, un haika mi bunu e.

“Di sëmbë de kai Jesosi fu di köndë de kai Nazalëti, hën bi ta du sëmëni foombofoombo soni a unu dendu, leti kumafa un tuu sabi kaa. Masa Gadu wë dëën di kaakiti faa ta du sö e, be un musu sabi taa hën mandëën. ²³ Ma nöö di Jesosi dë, hën Masa Gadu bi buta a fesi taa a o da unu pasi fuun kii ën. A bi sabi kaa taa woon tjëën go da dee hogihati sëmbë fu de pekëën a lakpa pau kii. Sö a bi sabi a fesi kaa.

²⁴ “Ma fa un kii ën dë, nöö Gadu an disëën a dëdë köndë e. A puu ën a di sitaafu dë, toona weki ën baka. Biga Dëdë Köndë aan di kaakiti u tapëën buta dë u nöömö. Nöö hën i si a toona weki baka.

²⁵ “Wë nöö Dafiti bi sikifi wan soni. „Buka da fëen ma wöutu na fëen. Biga Masa Jesosi hën abi di wöutu.” A taa:

Fa mi dë aki, ma ta fëëë na wan soni,
biga mi sabi taa Masa Gadu dë leti a mi bandja aki.
Nöö a o ta dë ku mi nöömö.

²⁶ Fa i dë ku mi tjika aki, Masa Gadu,
nöö mi ta wai seei te dou a mi hati dendu.
Dee wöutu dee mi ta tei ta taki,
nöö waiwai soni de dë.

Biga fa i si mi dë ku mi sösö sinkii aki seei,
ma ma ta fëëë dëdë möönsö,
biga mi sabi taa joo tja mi.

²⁷ Nöö mi sabi tu taa ja o disa mi a dëdë köndë.
Di futuboi fii di dë apaiti da i vö,
ja o disëen sinkii a dëdë köndë faa lulu poi kaba a
sösö.

²⁸ I lei mi di pasi kaa, ka fu mi go mi feni libi,
nöö joo dë ku mi, hën mbei mi o dë waiwai.
Sö Dafiti bi sikifi a fesiten e.

²⁹ “Wë nöö dee sëmbë u mi aki, „be mi puu di soni
a sikifi dë da unu. Biga fa Dafiti taki dë, nöö na
hënseei soni a tei taki e.” A bi dë wan gaan sëmbë
fuu, nöö a dëdë te de bei gaanduwe kaa. Geebi fëen
sai leti dë eti.

³⁰ “Ma nöö fa Dafiti fan naandë, nöö a bi dë wan
tjabukama u Gadu, nöö a bi ta konda u wan soni
o pasa a bakaten. Biga a bi sabi taa Masa Gadu
bi paamusi ën wan soni ku soi seei taa wan u dee
bakamii fëen o ko tei di könu sutuu fëen fu nöömö.

³¹ “Wë nöö di Dafiti sabi sö kaa, hën mbei a taki
di lö soni dë fu di sëmbë di Masa Gadu o manda ko.
Hën de kai di Keesitu. A o dëdë ma a o toona weki
baka. A taa Masa Gadu an o disëen a dëdë köndë fu
hën sinkii musu poi. Sö Dafiti bi taki.”

³² Nöo hën Petuisi taa: “Un haika e, dee sëmbë. Di sëmbë Dafiti taki dë, hën da Jesosi e. Biga a bi dëdë, ma nöo Masa Gadu an disëen a dëdë köndë, a weki ën baka a dëdë. U dee sëmbë i si aki tuu seepi bi si ën ku u wojo taa sö a pasa tuu. ³³ Nöo fa u dë aki, a dë leti a di letimaun së fëen Tata Masa Gadu a liba ala, ka a tjeën go buta a di möön kaba hebima kamian.

“Nöo fa i si Masa Jesosi go ala, nöo hën di tata fëen dëen di Akaa fëen kumafa a bi paamusi ën taa a o dëen. Nöo hën Masa Jesosi toona da u ën. Nöo fa i si u ta taki dee peipei töngö fuunu aki, nöo di Akaa u Gadu hën mbei e. Sö Masa Jesosi toona da u ën tjika.

³⁴ “Nöo i sabi fa Dafiti bi sikifi möön, a taa: Masa Gadu taki da mi Masa taa:

‘Sindo fii a mi letimaun së aki,

³⁵ ta luku fa mi o buta dee felantima fii a i basu-futu.’

Sö wan soni Dafiti sikifi. Wë nöo fa a sikifi dë, ma na Dafiti bi go a Masa Gadu a liba ala e. ‘Fa a taki dee soni dë, na hënseei soni a ta taki, ma Masa Jesosi soni a taki.’

³⁶ “Nöo dee sëmbë u Isaëli aki, un musu sabi taa di Jesosi di un peka a di lakpa pau kii dë, hën wë Masa Gadu tei buta ko Masa fu hii mundu e. Hën da di Könu di a bi paamusi u kaa, di Keesitu.”

Sö Petuisi taki da dee sëmbë.

³⁷ Nöo di dee hia sëmbë jei fa a taki dë, nöo hën hati u de latja te na soni. A go a de sinkii. Hën de bai hakisi Petuisi ku dee oto Tjabukama u Masa Jesosi taa: “Woolo, dee sëmbë fuu dë, unfa woo du möön?”

³⁸ Hën Petuisi piki de taa: “Un musu disa di hogilibi fuunu, be hiniwan fuunu go dopu a di në u Jesosi Keesitu. Nöö te un du sö kaa, nöö Masa Gadu an o hoi dee hogilibi fuunu a bëë möön. Nöö a o da unu di Akaa fëen tu, faa wooko a unu liba.

³⁹ “Wë biga Masa Gadu bi paamusi unu kaa taa sö a o da unu di Akaa fëen. Unu, ku dee mii fuunu, ku hii dee böngö fuunu, ku hii dee sëmbë dee ta dë a dee longi köndë dee a ta kai fu ko sëmbë fëen, de tuu a bi paamusi.” Sö Petuisi taki da de.

⁴⁰ Nöö hën a tei sëmëni oto soni möön ta bai de. A ta biinga ku de kodo u de musu piki di fan fëen, be de an musu feni di sitaafu ta tja kumafa dee hogihatima u di köndë o feni ën.

⁴¹ Nöö di a taki sö kaa, nöö hën sëmëni sëmbë piki tuu. Biga di daka dë, nöö kuma wan dii dusu sëmbë sö piki di buka go dopu. Nöö hën de ko mökisi ku dee sëmbë u Masa Jesosi dee bi biibi kaa.

⁴² Nöö fa de ko biibi dë, hën de nango ta lei soni u Masa Jesosi a dee Tjabukama nöömö. De ta libi suti ku deseei ku piizii, ta begi Masa Gadu, ta njan makandi fu di de tuu ta biibi a Masa Jesosi.

⁴³ Nöö di juu dë, dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du sëmëni foombofoombo soni e, te hii lanti ko ta fëëë.

⁴⁴ Nöö fa dee sëmbë ko biibi Masa Jesosi dë, de ta libi makandi seei. De an ta mömbi deseei soni. Te wan sëmbë abi, a ta da di otowan. ⁴⁵ Nöö ee wan sëmbë dë ku fuka, nöö di otowan o sei wan goon fëen, ee nasö wan oto soni di a abi, nöö te a feni di möni nöö a tja ko paati da dee otowan puu de a fuka. ⁴⁶ Nöö hiniwan daka de ta ko ta mökisi a di djai u di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen naandë. Nöö sö de ta waka ta njan makandi a dee wosu u

de ku piizii, ku limbohathi seei. ⁴⁷ Nöo de ta gafa Masa Gadu nöömö.

Nöo fa de ta libi dë, hii sëmbë u di köndë tuu ta luku de taa: “Aai maingë, dee sëmbë aki, bumbuu sëmbë de dë e.”

Nöo hiniwan daka Masa Jesosi ta tja oto sëmbë ko nama ku de, dee sëmbë dee ta ko a Gadu fu de feni di heepi fëen.

3

Aki Petuisi kula wan lan sëmbë ku di në u Masa Jesosi.

¹ Nöo hën de dë te wan daka, nöo hën Petuisi ku Johanisi nango a di Wosu u Masa Gadu a wan dii juu sapate. Biga hiniwan daka sëmbë bi guwenti u go begi Gadu a di lö ten dë. ² Nöo di djai u di Wosu u Masa Gadu bi abi wan döo fëen de kai Hanse Nëngë Döö, nöo naandë de ta tja wan sëmbë ko buta. Di sëmbë dë bi lan sensi nëen mama bëe dendu, nöo hiniwan daka de ta tjëen go buta naandë faa musu ta pidi möni a dee sëmbë ta pasa nango a di Wosu u Gadu.

³ Nöo hën di di sëmbë si Petuisi ku Johanisi ta pasa nango a di Wosu, nöo hën a pidi de möni.

⁴ Nöo hën de luku ën diin. Hën Petuisi taki dëen taa: “Womi, hopo wojo luku i si.”

⁵ Hën a luku de. A a’ di pakisei taa de o dëen wan soni.

⁶ Hën a taki dëen taa: “Ma a’ möni e, ma di soni di mi abi nöo hën mi o da i. A di në u Jesosi Keesitu fu Nazalëti mi taki da i taa hopo waka e!” ⁷ Nöo hën a panjëen a leti maun faa hopo ën taanpu. Fa u du dë, hën futu u di womi ko taanga, ⁸ hën a hopo vu taanpu apë. Hën a denda go ku de a di djai dendu.

Hën a ta waka ta djombo ta bai ta gafa Masa Gadu ta dëen tangi u di bunu di a du ën dë.

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbe bi dë a di Keikiwosu.

⁹ Nöö di juu dë, sömëni sëmbe bi dë a di Keikiwosu kaa, nöö de tuu si di womi fa a ta waka ta gafa Masa Gadu ta dëen tangi. ¹⁰ Nöö de sabi taa hën da di sëmbe bi dë sindosindo a di Hanse Nëngë Dööbuka ta pidi möni, nöö hën a ko hopo taanpu ta waka.

¹¹ Nöö hën de kule go a Petuisi ku Johanisi ka de sai dë a di pisi u di Keikiwosu de kai Salumon Baiko. Nöö di womi di bi lan dë, a dë ku de maun ku maun panjanpanjan. Nöö a bigi da de te na soni.

¹² Hën di Petuisi si dee hia sëmbe ta kule ta ko a de, hën a taki da de taa: “Dee Isaëli sëmbe u mi aki, andi bigi da unu sö? Fa di womi ko bunu aki, un ninga taa ku u seei kaakiti u kulëen nö? Ee na un mëni taa fu di hati fuu limbo möön oto sëmbe mbei Masa Gadu da u kaakiti sö? Nönö e! Nëen mbei.

¹³ “Ma Masa Gadu, di dee fesiten sëmbe fuu bi ta begi kaa, dee Abahamu, Isaki, Jakopu sö, hën wë kë da Masa Jesosi gaan nëbai, nöö hën mbei a kula di sëmbe aki, be un sabi taa sö wan sëmbe Jesosi dë. Biga Jesosi bi dë di Futuboi u Gadu seei di a manda ko da u, ma nöö unu tjëen go da dee tiima u di köndë fuu aki u de musu kii. Hën di un tjëen go, nöö Gaama Pilati an bi si na wan föutu nëen faa musu dëdë e. Hën a taa an o kii ën, a o disëen be a go. Ma di a taki sö, nöö hën un ko ta bai taa an musu disëen go.

¹⁴ “Di apaiti sëmbe u Masa Gadu, ku hën wë i si un du sö e, dee sëmbe. A bi bunu te Masa Gadu

seei an feni na wan föutu nëen wan daka, ma unu taa wan këen. Hën un begi di gaama faa musu puu wan oto sëmbë a dunguwosu da unu nëen kamian. Hën un kai di sëmbë dëen. Wan gaan hogi sëmbë di bi ta kii sëmbë, hën un mbei a puu da unu. ¹⁵ Ma di bumbuu Sëmbë di ta da hii mundu libi, nöö hën un kii puu.

“Ma fa un du dë seei, ma Masa Gadu toona weki ën baka e. Biga u seepi si ën ku u seei wojo. ¹⁶ Nöö hën di kaakiti fëen wë i si kula di sëmbë bi lan aki. Fu di u ta biibi nëen liba, hën mbei di sëmbë ko dë tjentjen a unu fesi aki kumafa un tuu ta si ën kaa.

¹⁷ “Nöö haika e, dee sëmbë u mi aki. Mi sabi taa fa un ku dee hedima fuu kii Masa Jesosi dë, wan bi sabi taa sö wan gaan hogi un bi ta du e.

¹⁸ “Ma nöö gaanduwe a fesi Masa Gadu bi da dee tjabukama fëen wan buka taa di sëmbë fëen di a o manda ko a goonliba, di Keesitu, a musu tja sitaafu nöömö. Nöö hën wë i si pasa aki.

¹⁹ “Nöö dee sëmbë o, dee hogilibi fuunu musu hati unu te nöö un bia disa de e, ko a Masa Gadu. Nöö an o hoi unu a bëë möön. Nöö te un du sö kaa, nöö a o ta da unu böö. ²⁰ Nöö a o toona manda Jesosi Keesitu ko da unu möön e. Biga a bi buta a fesi taa sö a o toona mandëen da u kaa. ²¹ Ma nöö fa u dë aki a musu fika a Masa Gadu köndë ala ufö. Te dou di juu fu Masa Gadu musu puu hogi a goonliba buta hii soni ko bunu baka ufö a o toona ko. Biga sö wan soni Masa Gadu bi paamusi dee gaan sëmbë fuu a dee tjabukama fëen taa sö a o du.

²² “Nöö Mosesi bi taki da dee gaan sëmbë fuu taa: Fa i si Masa Gadu manda mi ko da unu aki, nöö söseei a bakaten a o manda wan oto Tjabukama ko da unu.

Nöö di sëmbë di o ko dë,
 a o dë di wan köndë sëmbë kuma unu.
 Nöö te a ko, nöö dee soni dee a o taki da unu,
 nöö de tuu un musu piki e.

²³ Biga ee wan sëmbë ja kë piki di buka u di
 Tjabukama dë,
 nöö joo kumutu a dee sëmbë u Masa Gadu dendu
 go kaba a sösö.

Sö wë Mosesi bi taki da dee gaan sëmbë fuu e, dee
 sëmbë.

²⁴ “Nöö hii dee tjabukama u Gadu, kumutu a
 Samueli te dou ku hii dee otowan dee bi ta konda
 soni u Gadu da sëmbë, de tuu kisi di wan seei buka
 taa sö wanlö soni o pasa, nöö hën de ko ta pasa a
 di ten u dë aki. ²⁵ De bi konda taa sö wanlö bunu
 Masa Gadu o du sëmbë. Nöö unu wë da dee sëmbë
 dee musu kisi dee bunu dë e. Masa Gadu ku dee
 gaan sëmbë fuu bi abi di buka, ma unu wë ta feni
 dee bunu de bi taki.

“Biga a bi taki da u gaan sëmbë Abahamu taa a
 di böngö fëen hii pei sëmbë u goonliba o feni heepi.
 „Wë nöö di böngö di a taki dë, Masa Jesosi wë e,
 dee sëmbë.” ²⁶ Hën a manda ko kuma Futuboi fëen.
 Nöö fa a mandëen ko dë, u dee Isaëli sëmbë fosu a
 mandëen da e. Biga a kë faa heepi unu mbei un
 disa dee hogilibi fuunu.” Sö wë Petuisi taki tuwë
 da dee hia sëmbë a di Keikiwosu dë.

4

Aki de kisi Petuisi ku Johanisi tja go a kuutu.

¹ Nöö di juu dë, Petuisi ku Johanisi an kaba u fan
 seei hën dee begima ku di hedima u dee siköutu
 dee ta watji a di Wosu u Gadu, ku dee sëmbë u di
 keiki paatëi de kai Sadusei, hën de ko dou a de.

²Hati u de boonu ku de te na soni, biga de ta konda da dee otowan taa Masa Jesosi dëdë toona weki baka. „Biga dee Saduseima an sa jei taa sëmbë sa dëdë toona weki baka.”³ Nöö hën de kisi Johanisi ku Petuisi panjan gingin tja go sötö a dunguwosu. Nöö de o luku te amanjan bifö de o kuutu de, biga ndeti kaa.

⁴Ma nöö fa dee Tjabukama bi fan ku dee sëmbë dë, nöö wanlö hia sëmbë bia piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi. Nöö fa de go mökisi ku dee oto biibima u Masa Jesosi naandë hën de ko dë kuma feifi dusu sëmbë sö.

⁵Nöö hën de dë te mamate, hën dee Dju hedima, ku dee Gaan Womi, ku dee Sabima u Wëti, de tuu hai ko mökisi a Jelusalen naandë u de kuutu. ⁶Di awoo hedima u dee begima de kai Ananasi, ku di Kaba Hei Begima de kai Kajafasi, wan oto sëmbë de kai Johanisi, ku Alekesani, ku hii dee oto famii u Ananasi, sö de ko a di kuutu. ⁷Nöö hën de manda sëmbë u de go tei de tu Tjabukama u Masa Jesosi, Petuisi ku Johanisi, tja ko a de.

Nöö di de ko dou, hën de hakisi de taa: “Ku un kaakiti un kula di lan sëmbë dë? Un sëmbë në un kai ufö un du sö wan soni?”

⁸Nöö di juu dë di Akaa u Masa Gaangadu bi dë a Petuisi liba hebi seei. Nöö hën a piki de gbelin taa: “Gaan lanti, un piimisi fuunu e. ⁹Un kë sabi unfa u du ufö u heepi di lan sëmbë ö? ¹⁰Wë be mi taki ën da unu, biga a dë fanöudu fuun musu sabi. A dë fanöudu fu hii un dee sëmbë u Isaëli tuu musu sabi taa Jesosi Keesitu u Nazalëti hën kulëen ku ën kaakiti. Hën mbei i si a ko taanpu telutelu a unu fesi aki. Di sëmbë di un bi peka a di lakpa pau

naandë kii, nöö hën kulëen e. Unu wë bi kii ën, ma Masa Gaangadu weki ën baka.

¹¹ “Wë wan sabi fa de sikifi ën buta a Masa Gaangadu Buku nö? De taa:

Dee sëmbë ta mbei sitonu wosu,
hën de si wan sitonu taa an bunu,
nöö hën de tuwëen a kapëe.

Ma nöö bakaten,
hën di sitonu dë ko mama posu u di wosu.

Wë di sitonu dë, Masa Jesosi wë e, dee sëmbë.

¹² Hën nöö sa puu sëmbë a hogi basu fii sa dou a Masa Gaangadu fesi. Oto në an dë a goonliba aki möönsö di u libisëmbë sa kai fuu feni di heepi u Gadu.”

¹³ Wë nöö di dee kuutama jei fa Petuisi ku Johanisi ta fan söndö fëëë sö, hën de taa: “Maingë, dee sëmbë aki, na sösö sinkii sëmbë de dë nö? Biga de an go a siköö wan bëtë, ma nöö hën de ko ta fan ku u söndö fëëë sö.” Di soni bigi da de, nöö hën de ko si taa di fa dee Tjabukama bi ta dë ku Masa Jesosi, hën wë mbei de sabi u fan sö. ¹⁴ Nöö soni an dë u fia möön tu. Biga di lan womi di de bi kula sai leti dë taanputaanpu ku de.

¹⁵ Nöö hën de manda Petuisi ku Johanisi ku di womi di bi lan taa be de kumutu a di kuutu kamba ufö. Nöö hën de kumutu go. Nöö hën dee kuutama fika dë ta hakisi taa: ¹⁶ “Wë unfa woo du ku dee sëmbë? Biga hii sëmbë fu Jelusalen aki tuu sabi fa de bi kula di lan sëmbë dë. A dë wan gaan foondo soni da hii mundu, nöö wa sa fia, biga a bödjëe tuu.

¹⁷ Ma nöö un boo bai de nöö taa de an musu tei di në u Jesosi ta paaja a di köndë möön.”

¹⁸ Nöö di de kuutu tefa de kaba, hën de toona kai Petuisi ku Johanisi taa be de ko. Hën de ko dou.

Hën de buta ku de seei taa de an musu ta kai di në u Jesosi ta lei sëmbe soni fëen möön a mundu.

¹⁹ Nöö hën Petuisi ku Johanisi piki de taa: “Lanti, fa un taki da u aki, nöö u jei. Un bai u taa wa musu konda soni u Masa Jesosi. Ma Masa Gaangadu manda u fuu musu konda. Nöö unfa un mēni? Undi u dee buka un si kuma Masa Gaangadu o kë fuu musu piki? ²⁰ Wë nöö wa sa tjubi dee soni u wojo bi si ku dee u jesi bi jei. U musu konda de nöömö.” Sö de piki de.

²¹ Hën dee kuutuma toona bai de seei gbelin taa de an musu konda de, nöö hën de manda de go. De an saanfa u de du fu de musu da de sitaafu, biga hii sëmbe ta gafa Masa Gaangadu ta bai ën në fu di gaan soni di bi pasa dë. ²² Biga di sëmbe di de bi kula a di gaan foondo fasi dë, nöö a bi abi jaa pasa föteni, ma an bi waka wan daka.

Aki dee Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto biibima ta begi.

²³ Nöö fa dee kuutuma manda Petuisi ku Johanisi go dë, nöö hën de go a dee oto biibima u Masa Jesosi go taki da de unfa dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi bi taki da de. Hën de konda te de kaba.

²⁴ Nöö di dee otowan u de jei sö, nöö hën de tuu ko ta gafa Masa Gaangadu taa: “Masa Gadu oo, i mbei hii soni a liba ala, ku goon aki tuu, te dou ku di ze. ²⁵ Nöö hën i manda di Akaa fii faa fan a di futuboi fii liba, u gaan avo Dafiti, taa:

Andi du dee peipei sëmbe u goonliba mbei hati u de boonu sö?

Faandi mbei de ta suku pasi sö te de wei,
u de du hogi ku Masa Gaangadu?

²⁶ Dee kõnu u goonliba ku dee oto tiima tuu ta hai ko fiti buka u de feti ku Masa Gaangadu puu hën ku di Kõnu fëen di a buta, a de liba. Sö Dafiti taki.

²⁷ “Wë nõö Masa Gaangadu, di soni Dafiti bi taki dë hën wë i si ta pasa fa u dë aki. Biga dee hedima u goonliba, Helodi ku Pontuisi Pilati, ku dee Isaëli sëmbë fuu, ku dee oto kõndë sëmbë tuu ko mökisi leti a Jelusalen aki fu de du hogi ku Masa Jesosi, di Futuboi fii di dë apaiti da i. Di Sëmbë di i bi da taki a hii mundu liba, nõö hën de bi sitaafu sö e. ²⁸ Nõö hën de du hii dee soni dee i bi buta a fesi taa sö o pasa. Wë Masa, sö i seei abi di kaakiti tuu, fu buta hii soni fu de musu pasa leti kumafa i bi kë.

²⁹ “Nõö fa u dë aki ja si o? Dee sëmbë bai u taa de o du ku u. Nõö hën u begi i, Masa, fii da u dee futuboi fii degihati, be u sa ta konda di Buka fii nõömö söndö fëë. ³⁰ Masa Gaangadu, i musu kula dee suwakima, be sëmbë si di kaakiti fii di i abi. Be u tei di në u Masa Jesosi ta du foondofoono soni, be hii sëmbë si di kaakiti di a abi. Biga hën wanwan tö dë di apaiti Futuboi fii di i buta. Nõö da sö u begi i, Masa.”

³¹ Nõö di de begi sö te de kaba, hën di kamian ka de dë ko ta seki seei te na soni. Hën di Akaa u Masa Gaangadu toona ko taanga a de liba, hën de ko ta konda di buka u Gadu seei söndö fëë.

Aki ta lei fa dee biibima u Masa Jesosi bi ta libi makandi tjika.

³² Nõö di juu dë, hii dee biibima u Masa Jesosi tuu bi dë ku wan hati. Na wan sëmbë ta hoi ën gudu buta nëen wosu fëen wanwan, ma de tuu ta abi soni makandi. ³³ Hën dee Tjabukama u Masa

Jesosi ta konda da lanti nöömö fa Masa Jesosi weki a dödë. Nöö fa de ta fan dë, di fan u de abi kaakiti, nöö a dë u si tuutuu taa Masa Gaangadu ta tja de ku ën bunuhati seei. ³⁴ Fa de sai dë, na wan sëmbë bi dë a de dendu ta pena. Biga ee wan sëmbë i dë ku pena nöö dee otowan ee dee a' goon ee nasö wosu, nöö de ta sei ën ³⁵ nöö de tei di möni tja ko da dee Tjabukama u Masa Jesosi. Nöö dee Tjabukama tei di möni nöö de paati da dee penama puu de a fuka. Sö de bi ta libi di ten dë.

³⁶ Nöö hën wan sëmbë bi dë de kai Josëfu. Dee Tjabukama u Masa Jesosi ta kai ën Banabasi; hën kë taki “wan sëmbë di ta da sëmbë hati.” Nöö a dë u di lö u Isaëli de kai Leifi, nöö a kumutu a di köndë de kai Sipuusi. ³⁷ Nöö hën di womi aki bi abi wan goon, hën a sei ën. Hën a tei hii di möni fëën tuu tja ko da dee Tjabukama u Masa Jesosi u de paati da sëmbë.

5

Aki ta lei andi pasa ku Ananiasi ku hën mujëë.

¹ Di juu dë, hën wan womi bi dë de kai Ananiasi, nöö hën mujëë de kai Safila. Nöö de bi abi wan goon u de. Nöö hën de sei di goon. ² Nöö hën di womi tei hafu u di möni hoi buta dë, hën a tei di fika tja go da dee Tjabukama u Masa Jesosi, taa tuu u di möni di a sei di goon hën di dë. Nöö fa a du dë, hën mujëë seei dë a dendu tu.

³ Nöö di a du sö, hën Petuisi gandji dëen taa: “Womi Ananiasi, unfa i du bifö di didibi subi a i liba sö, te i kë ganjan di Akaa u Masa Gadu? ⁴ Andi mbei i du sö? I seei bi abi di goon, nöö di i sei ën kaa, nöö i bi sa hoi hii di möni. Ma nöö hën i tjubi

hafu fëen buta dë, hën i tei di fika tja ko da u taa
 „tuu fëen di dë„. Wë na ku libisëmbë i du di hogi e,
 ma ku Masa Gadu i du ën.”

⁵ Nöö di Ananiasi jei di fan wante, nöo hën a
 tombi kai a goon dëdë pii, böo fëen koti.

Nöö fa di soni pasa dë, dee oto sëmbë jei nöo hati
 u de latja seei. ⁶ Nöö hën wanlö kijoo mii hopo hën
 de ko dimboli di dëdë tefa de kaba, hën de tei ën tja
 go bei.

⁷ Hën de dë te baka dii juu langa sö, hën di mujëe
 u di womi ko dou. An bi sabi taa sö wan soni bi
 pasa ku ën manu.

⁸ Nöö di a ko dou, hën Petuisi hakisi ën taa:
 “Mujëe, haika. Fa di manu fii bi tja di möni u di
 goon ko aki, tuu fëen a tja nö?”

Hën a piki taa: “Aai, tuu fëen di dë e.”

⁹ Hën Petuisi toona taki dëen taa: “Faandi mbei
 i ku i manu tuu fiti buka makandi taa woon pooba
 di Akaa u Masa Gadu luku sö? Wë dee womi mii
 dee bi tja di manu fii go bei, haika futu u de a
 dööbuka dë. Nöö de o tja i go bei tu e.”

¹⁰ Hën di a taki sö, di mujëe jei. Hën a kai gbolo a
 Petuisi fesi dë dëdë pii. Hën dee kijoo ko dou, hën
 de si ën dë dëdëdëdë. Hën de toona hopo ën tei tja
 go bei nëen manu bandja.

Sö wan gaan soni pasa di juu dë.

¹¹ Nöö di dee biibima u Masa Jesosi ku dee oto
 sëmbë jei, nöo hën hii de tuu fëeë te na soni. „De si
 taa libi u de musu dë tololoo a pasi seei.”

*Aki ta lei fa dee Tjabukama u Masa Jesosi ta kula
 sëmbë.*

¹² Di juu dë, dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du
 hia soni, foondofoondo wan kuma maaka sö, „nöo

sëmbë ta si taa Gadu dë ku de tuu. Nöo dee sëmbë dee ta biibi a Masa Jesosi ta ko a di kamian u di Keikiwosu de kai Salumon Baiko nöömö ta mökisi makandi. ¹³ Ma fa de ta ko dë, na de ku oto sëmbë e. Biga dee oto sëmbë dee an ta biibi a Masa Jesosi liba, de ta fëëë seei u de ko mökisi ku de, hii fa de ta gafa de nöömö taa bumbuu sëmbë de dë.

¹⁴ Nöo dee sëmbë u Masa Jesosi ta ko möön hia seei. Hiniwan juu oto sëmbë ta ko biibi, womi ku mujëë tuu, ta mökisi ku dee otowan bi biibi a fesi.

¹⁵ Nöo fa Gadu ta da dee Tjabukama kaakiti tjika dë, nöo sëmbë ta tja dee suwakima u de ta ko ta buta a bandja pasi. De ta tja de ta buta a kama liba a goon dë, so u de dë a bedi, nöo de dë ta luku Petuisi faa pasa dë, sonte di jeje fëën sa kai a de nöo de sa ko bunu. ¹⁶ Gaan hia sëmbë seei ta kumutu a dee köndëköndë a Jelusalen bandja dë ta tja dee suwakima u de ta ko, ku dee sëmbë dee dë ku soni a hedi ta sitaafu de ta kii. Nöo de tuu dee Tjabukama kula ko bunu.

Aki wan basia u Masa Gadu Köndë ko heepi dee Tjabukama.

¹⁷ Nöo fa dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du dee foombo soni sö, nöo hën di Kaba Hei Begima u dee Isaëli sëmbë ku dee mati fëën u di Sadusei paatëi, de ko ta haun ku de te na soni. ¹⁸ Te wan daka, hën de go kisi de tja go söötö a dunguwosu.

¹⁹ Ma a di ndeti dë seei, hën wan basia u Masa Gadu Köndë ko jabi dee döo u di dunguwosu puu dee Tjabukama tja ko a döo. ²⁰ Hën a taki da de taa: “Un go taanpu a di Wosu u Masa Gadu e, nöo un ta konda da lanti nöömö taa wan njunjun libi

dë u feni a Masa Gadu. Un puu hii soni fëen da de be de sabi.”

²¹ Nöö hën dee Tjabukama piki. Biga di dobooko fëen, hën de toona go dë a di Wosu go ta lei lanti leti kumafa di basia bi taki da de.

Aki dee Isaëli hedima kai dee Tjabukama u Masa Jesosi a kuutu möön.

Di mamate dë seei, hën di Kaba Hei Begima ku dee mati fëen ko makandi u de kuutu di soni u dee Tjabukama u Masa Jesosi. Hën de kai hii dee hedima u dee Isaëli sëmbë ku hii dee oto kuutama u Isaëli tuu taa be de ko a kuutu.

Hën di de ko, hën de manda buka da dee wakitima u di dunguwosu taa be de go tei dee Tjabukama tja ko da de. ²² Nöö hën dee wakitima go. Ma nöö di de go dou nöö pii, djee. Dee sëmbë an sai dë.

Hën de toona go a dee kuutama go taa: ²³ “Dee sëmbë aki, wë u dou e. Nöö gaan soni. Dee sëmbë dee un manda u fuu go tei, wa si de e. U go a di dunguwosu, u si dee döo tuu dë sötösötö ku dee siköutu dë a dee dööbuka ta hoi wakiti tuu u si. Ma nöö di u go dou hën u jabi di döo, wa si sëmbë. De an sai dë e. Wa sabi naasë de go.”

²⁴ Nöö di di Kaba Hei Begima ku dee Gaan Begima ku di hedima u dee wakitima u di Wosu u Gadu jei sö, nöö a toobi de tumisi. De an saandi pasa.

²⁵ Te wan pisi, hën wan sëmbë ko dou, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Dee womi un bi buta a dunguwosu, de dë leti a di Wosu u Gadu dë ta lei sëmbë e.”

²⁶ Nöö di de jei sö, hën di hedima u dee wakitima kai dee otowan fëen, hën de kule go tei dee

Tjabukama tja ko. Ma na ku taanga e, biga de fëë taa a kandë dee lanti hati o boonu ku de te de o naki de ku sitonu kii.

²⁷ Nöö hën de tja dee Tjabukama ko, hën de ko taanpu a dee kuutuma fesi.

Hën di Kaba Hei Begima taki da de taa: ²⁸ “Dee sëmbë aki, u bi bai unu kaa e, taa wan musu ta lei lanti dee soni u Jesosi möön. Jetiseei wan disa möönsö. Un ta lei sëmbë kodo, tefa hii sëmbë u Jelusalen tuu jei kaa. Nöö fa un ta du ën dë, un ta biinga kodo fu un buta a u hedi taa u kii ën.”

²⁹ Hën Petuisi ku dee oto Tjabukama toona piki ën taa: “Aai, wë u jei, dee sëmbë. Ma Masa Gadu buka hën u musu piki möön gaanfa möön libisëmbë buka e. ³⁰ Nöö unu wë bi kii Masa Jesosi tuu. Un pekëen a di lakpa pau, ma Masa Gadu seei, di dë di Gadu di dee gaan sëmbë fuu bi ta begi gaanduwe kaa, nöö hën toona weki ën baka. ³¹ Nöö hën a tjëen go buta te a di möön hei kamian nëen letimaun së a liba ala, be a ko dë di kaba Fesima u mundu. Nöö fa a ko dë Fesima dë, nöö a dë di Heepima tu, di sa puu u a hogilibi basu.

“Fa Masa Gadu sai dë, dee sëmbë, an kë hoi di hogilibi fuu Isaëli sëmbë a bëë möön e. A kë fuu tuu musu bia libi, be a sa puu dee hogi du fuu a u liba. Sö a kë heepi u tjika. ³² Nöö u abi fu konda di buka aki da lanti be de jei e. Biga u seei dë kotoigima u dee soni u Masa Jesosi u ta taki aki, u ku di Akaa u Gadu di a ta da dee sëmbë dee ta piki ën buka.”

³³ Nöö hën di dee kuutuma jei fa dee Tjabukama fan, hën de kisi faja seei. Nöö hën de taa de o kii de puu a goonliba nöömö.

³⁴ Ma nöö wan sëmbë bi dë a de dendu de kai Gamalijëi. A bi dë wan sëmbë u di keiki paatëi de kai Faliseima di ta lei sëmbë dee wëti dee Gadu bi da dee Isaëli sëmbë. Nöö hii sëmbë abi gaan lesipeki dëen. Nöö hën a hopo taanpu a di kuutu. Hën a manda sëmbë taa be de tja dee Tjabukama go a döo ufö. Hën de tja de go a döo.

³⁵ Nöö hën Gamalijëi fan ku dee kuutuma taa: “Dee Isaëli sëmbë aki, un musu mëni unu seei e, ku andi woon du ku dee womi dë. ³⁶ Wan saandi bi pasa ku di womi de kai Teodasi nö? Di soni pasa wan pisiten kaa taa a bi kë buta hënseei fesima u di köndë. Nöö hën fö höndö womi go nama ku ën. Hën de dë te wan pisi hën wanlö sëmbë kii ën puu dë, nöö hën hii dee sëmbë fëen paaja tuu. Nöö hën di soni u Teodasi kaba.

³⁷ “Nöö baka fëen hën wan oto sëmbë de kai Judasi, di u Galilea pisiwata, ko hopo a di ten lanti bi ta konda sëmbë ta sikifi sëmbë në buta a buku. Nöö sömëni sëmbë nama ku ën tu, kumafa de bi nama ku di fosu sëmbë u taki dë. Ma söseei sëmbë kii ën tu, nöö hën dee bakama fëen paaja. Kaba u di oto di dë.

³⁸ “Nöö hën mbei mi kë taki da unu taa wan musu du soni ku dee sëmbë aki e. Un disa de be de go. Biga ee libisëmbë soni nöö de ta du, nöö a o kaba a sösö. ³⁹ Ma ee a Masa Gaangadu a kumutu, nöö wan o sa wini de. Te wan pisi un o ko si taa ku Gadu wë un ta du.” Sö Gamalijëi taki da dee kuutuma te a kaba.

Nöö di de jei fa a fan dë, hën de piki ku ën makandi. ⁴⁰ Nöö hën de toona kai dee Tjabukama u Masa Jesosi ko. Hën de buta sëmbë fon de ku wipi te de kaba. Hën de toona gandji da de möön taa de

an musu ta kai Masa Jesosi në ta lei sëmbë soni fëën möön.

Nöö di de bai de te de kaba, hën de manda de go.
⁴¹ Nöö hën dee Tjabukama kumutu a di kuutu seei ku wai, fu di Masa Gadu bi si taa de bumbuu tjika u de tja sen fu Masa Jesosi në hedi.

⁴² Nöö hën de nango hiniwan daka a di Wosu u Masa Gadu kumafa de bi guwenti kaa, ku sëmbë wosu tuu, ta konda di Bunu Buka da lanti taa Jesosi hën da di Paamusi Könu di Masa Gadu bi o manda ko.

6

Aki de tei sëmbë u heepi

dee Tjabukama.

¹ Nöö hën dee biibima u Masa Jesosi sai dë e, nöö hiniwan daka de ta hia nango möönmöön. Di gaan së u de bi dë Dju sëmbë, ma de dë tu pei. Biga hafu u de ta fan Giiki töngö, hafu u de ta fan wan oto töngö de kai Alamaiki. Nöö de tuu bi abi pooti mujëë söndö manu a de dendu.

Hën de dë te wan daka, hën de tu pei sëmbë dë ko kisi toobi ku deseëi. Dee Giiki töngö wan ta guunjan dee otowan taa de an ta da dee pooti mujëë u de soni u njan tjika kumafa de ta da dee u deseëi mujëë.

² Nöö hën de tuwalufu Tjabukama ko jei. Hën de kai dee biibima u Masa Jesosi tuu ko makandi u de fan. Nöö hën de ko.

Hën de taki da de taa: “Un haika e, dee sëmbë fuu aki. U dee Tjabukama aki, wa musu disa di buka u Masa Gadu u konda fuu go ta seeka njanjan soni e.

³ Nöö u kë fuun suku sëbën sëmbë a unu dendu, fu

de heepi u ku di soni dë. Dee lö sëmbë dë, de musu abi në a hii sëmbë taa de abi bunu fusutan, nöö de musu dë ku telu a di Akaa u Masa Gadu leiki. Dee lö pei sëmbë dë fuun tei buta e. ⁴ Nöö u seei sa dë ku telu a di fuu wooko ta begi Masa Gadu ta konda di Buka u Masa Jesosi da sëmbë.”

⁵ Nöö fa dee Tjabukama fan dë, nöö dee oto biibima piki ku de. Nöö hën de go suku sëmbë. Nöö dee sëmbë de pii tei, wan u de de kai Sitefani. A dë wan sëmbë ta abi taanga biibi a Masa Gaangadu, nöö a dë ku telu a di Akaa leiki. Söseei de tei Filipi, ku Pokolu, ku Nikanou, ku Timon, ku Paamenasi, ku Nikolasi. Nöö Nikolasi bi dë wan sëmbë u di köndë de kai Antiokia. An dë Isaëli sëmbë, ma a ko ta biibi Masa Jesosi kuma de. ⁶ Nöö sö de pii dee sëbën womi dë tei, hën de tja de ko da dee Tjabukama. Hën dee Tjabukama buta maun a de liba hën de begi Masa Gadu da de te de kaba, buta de a di wooko.

⁷ Nöö di juu dë, di wöutu u Gadu ta paaja seei möönmöön. Dee biibima a Jelusalen ta ko möön hia seei, nöö wanlö hia begima piki di Buka tu ko dë a de dendu.

Aki de mindi soni da Sitefani.

⁸ Nöö di sëmbë de kai Sitefani dë, a bi dë wan sëmbë Masa Gadu dë ku ën a wan apaiti fasi. Biga a ta dëen kaakiti seei, a ta du gaangaan soni, foombofoombo wan, sëmbë ta si.

⁹ Ma nöö te wan pisi, hën wanlö sëmbë hopo ta fia ku ën. Dee lö sëmbë dë, de dë u wan Dju keiki de kai “Fiima.” Isaëli sëmbë de dë, ma fu wanlö oto köndë de kai Sileni ku Alekesania, nöö de bi kumutu a de köndë ko fika a Jelusalen dë. Nöö hën

de ku wanlö oto Dju sëmbë u Silisia ku Asia tuwë gogo a wan së ta fia ku Sitefani. ¹⁰ Ma di Akaa u Masa Gadu da Sitefani köni tefa dee sëmbë an sa wini ën a di fia.

¹¹ Nöö hën dee sëmbë kumutu dë, hën de go suku sëmbë saapi u de ko mindi soni da Sitefani taa a bi kosi Mosesi, di gaan sëmbë u de, ku Masa Gadu tuu. De seei jesi jei ën. Sö de taki.

¹² Nöö hën de paaja di taki dë go a hii lanti te dou ku dee Gaan Womi ku dee Sabima u Wëti. Nöö di dee sëmbë jei sö, nöö hën hati u de boonu te na soni. Hën de kule go kisi Sitefani hai tja go a gaan kuutu.

¹³ Nöö hën de tja sëmbë ko fu de musu mindi soni dëen möön. Hën de ko taki taa: “Di sëmbë i si aki, a ta kosi di Gaan Keikiwosu u Masa Gadu kodo, tee dou ku dee wëti u Gadu tuu. An ta disa möönsö.

¹⁴ Biga a taa di womi de kai Jesosi u Nazalëti o ko booko di Keikiwosu fuu, nöö a o puu dee wëti fuu dee Gadu da Mosesi fuu musu libi ku de. Sö u seepi jei ën ku u seei jesi di a taki sö.” Sö dee mindisonima taki a di kuutu.

¹⁵ Hën hii dee kuutuma bia luku Sitefani diin. Hën de si taa fesi fëen djei wan basia u Masa Gadu Köndë. „Sö a limbo tjika.”

7

Aki Sitefani ta fan ku dee sëmbë.

¹ Hën di Kaba Hei Begima hakisi Sitefani taa: “Womi, fa dee sëmbë ta taki aki, nöö sö i bi taki tuu nö?”

² Hën Sitefani piki ën taa: “Dee sëmbë u mi aki, un piimisi fuunu e. Mi kë toona mëni unu a wanlö soni bi pasa ku dee gaan sëmbë fuu a fesiten.

“Masa Gadu, di Gadu fuu di hei tee libisëmbë wojo an sa kai ku ën, hënseei bi ko a di gaan sëmbë fuu de kai Abahamu, ka a bi ta dë a Mesopotamia köndë. Di juu dë, Abahamu an bi foloisi go a Halan eti. ³ Nöo di Masa Gadu ko nëën, hën a taki dëën taa: ‘Womi, foloisi kumutu disa di köndë fii ku dee sëmbë fii aki, nöo i go a wan oto köndë ka mi o lei i fii go.’

⁴ “Nöo hën Abahamu kumutu a Kalidea naandë go a di köndë de kai Halan. Hën a ko sai dë teefa hën tata dëdë, a bei. Hën Masa Gadu puu ën dë manda go a di köndë ka i si u ta libi aki. ‘Ma nöo a di ten dë de bi ta kai di köndë Kaana.’

⁵ “Ma nöo fa Masa Gadu tja Abahamu ko a Kaana aki seei, ma an dëën di köndë fëën seei eti bifö a dëdë. Na wan kodo pisi fëën a dëën. Ma a bi paamusi ën taa a o dëën di köndë nöömö, nöo a o ko köndë fëën ku dee bakamii fëën dee a o pai. Wë nöo di juu di Masa Gadu paamusi Abahamu di soni dë, Abahamu an bi pai na wan kodo mii eti.

⁶ “A di fasi aki wë Gadu fan ku ën e. A kai ën taa: ‘Mati.’ A piki. A taa: ‘Dee bakamii fii o go ta dë a wan oto köndë kuma wakama e. Nöo dee sëmbë u di köndë dë o buta de a sitaafu seei. De o ta du hogihogi ku de tee dou fö höndö jaa. ⁷ Ma bakaten mi o sitaafu dee sëmbë ta du hogihogi ku de awaa, nöo dee bakamii fii o kumutu a di köndë ka de bi ta sitaafu de. Nöo de o toona ko a di së aki baka, fu de sa toona begi mi a di kamian aki möön.’ Sö Gadu bi fan ku Abahamu.

⁸ “Nöo baka di a fan ku ën sö, hën a dëën wan wëti taa a musu koti wan maaka nëën sinkii faa dë taa hën ku hën a’ buka. Nöo di maaka fika fu hiniwan womi mii di de o pai, de musu koti ën

nëen sinkii. Hën mbei di a pai Isaki, baka aiti daka hën a koti di maaka nëen sinkii. Tefa bakaten, hën Isaki toona pai Jakopu hën a koti ën. Hën teefa Jakopu ko pai dee tuwalufu gaan sëmbë fuu, sò seei a toona koti de tu, fu di maaka musu fika nango nöömö a u Isaëli sëmbë sinkii.”

⁹ Hën Sitefani toona taki möön, a taa: “Wë kumafa i sabi kaa, dee gaan sëmbë fuu bi ta haun ku di otowan u de de kai Josëfu, hën de sei ën da wanlö sëmbë. Hën dee sëmbë dee bai ën dë tjëen go a Egepiti köndë go buta a sitaafu. Tökuseei Masa Gadu bi dë ku ën e. ¹⁰ A puu ën a hii dee fuka fëen tuu.

“Hën de dë te dou wan ten, hën di gaan könu fu Egepiti köndë de kai Falao manda kai Josëfu. Nöo di Josëfu go a di könu, nöo Masa Gadu bi dë ku ën eti ta dëen bumbuu fusutan ku köni seei. Nöo hën di könu si taa a dë bumbuu sëmbë, nöo hën a tei ën buta ko takima fëen könuwosu te dou ku hii Egepiti köndë tuu.

¹¹ “Nöo hën de dë tee wan gaan hangi ko. Hii dee sëmbë a Egepiti köndë ku dee dë a Kaana tuu ta tja fuka ta dëdë ku di hangi. Dee gaan sëmbë fuu seei an sa feni soni u njan. ¹² Nöo hën Josëfu tata Jakopu, hën a sai dë te nöo hën a jei taa wë di köndë de kai Egepiti hën abi soni u njan. Nöo hën a manda dee gaan sëmbë fuu, dee womi mii fëen, hën de go bai soni u njan. Nöo hën bi da di fosu pasi di Jakopu manda de go a Egepiti köndë.

¹³ “Nöo di de go di u tu pasi, hën Josëfu kai de ko nëen, hën a piki de awaa taa: ‘Hën di baaa fuunu disi e. Mi wë disi, Josëfu.’ Nöo di juu dë ufö Könu Falao ko sabi fa u Josëfu taa dee famii fëen dee di dë.

14 “Baka u di dē, hēn Josēfu manda kai hēn tata Jakopu taa hii di wosu dendu fēen ku ēn seei tu musu ko a Egepiti kōndē, nōō a o sōlugu de. Nōō di juu dē, de bi dē sēbēnteni-ku-feifi sēmbē.

15 “Nōō hēn di Jakopu kisi di buka, nōō hēn de tei pasi go te a Egepiti kōndē. Hēn de sai dē teee nōō hēn Jakopu ku hii dee mii fēen tuu ko dēdē.

16 Nōō fa de bi ta dēdē dē, nōō dee mii u de ta tei de ta tja ko a di sē aki a di kōndē de kai Sikēm go bei. Di geebi Abahamu bi bai a dee bakamii u Hamolu, nēēn de ta tja de go bei.

17 “Nōō da sō dee bakamii fu Jakopu fika dē a Egepiti kōndē. De ta pai teee de ko gaan hia sēmbē. Nōō di ten dē, di juu ta zuntu fu Masa Gadu da de di kōndē Kaana kumafa a bi paamusi Abahamu.

18 “Nōō di juu dē, hēn wan oto kōnu ko dē ta tii Egepiti kōndē. Nōō di kōnu dē aan bisi ku Josēfu biga an bi sabi ēn. 19 Nōō hēn a ganjan dee gaan sēmbē fuu ta du hogihogi ku de teee. A taa de musu tja dee njunjun pai miii u de go buta a dōō be de dēdē kaba a sōsō.

20 “Nōō a di ten dē, de pai Mosesi. A bi dē wan apaiti mii, biga Gadu seei si taa a hanse. Nōō hēn de ta kiijēn tjubitjubi a wosu te a a’ dii liba. Nōō di de si taa de an sa tjubi ēn mōōn hēn de tjēen go buta a wan kamian ka sēmbē sa si ēn tei kiija.

21 Nōō hēn di mujēē mii u Kōnu Falao ko si ēn, hēn a tei ēn tja go kiija kuma hēnseei mii. 22 Dee Egepiti sēmbē ta lei ēn hii dee kōni dee de abi, ku hii dee sabi dee de abi tuu de lei ēn. A ko dē wan hebi sēmbē u di kōndē seei. Biga a sa’ u fan, nōō a sa’ u du soni tu.

²³ “Nöö hën Mosesi sai dë te a abi föteni jaa, nöö hën a taa a o go luku dee sëmbë fëen, dee Isaëli sëmbë, ‘dee ta libi a wan së u di köndë.’ ²⁴ Nöö di a go dou, hën a si wan u dee Egepiti sëmbë ta du hogihogi ku wan u dee Isaëli sëmbë fëen. Hën a naki di Egepiti sëmbë kii pii, fu di a bi du hogihogi ku di fëen sëmbë. ²⁵ Fa a du dë, a bi ninga taa dee Isaëli sëmbë fëen o sabi taa Masa Gadu hën ta wooko nëen liba faa puu de a di sitaafu de sai dë. Ma de an si ën sö.

²⁶ “Di dobooko möön, hën a toona go si tu u dee Isaëli sëmbë ta feti ku deseeri. Hën a paati de puu. A taa: ‘Womi, faandi mbei un ta libi sö? Biga un dë baaa ku baaa. Faandi mbei un ta du sö ku unu seei u du?’

²⁷ “Hën di sëmbë di abi adjabëë tuusi Mosesi puu dë. A taa: ‘Ambë buta i fii musu dë hedima ta kuutu a u liba?’ ²⁸ Kii i kë kii mi kumafa i bi kii di Egepiti sëmbë jeside nö?’

²⁹ “Nöö di Mosesi jei sö, hën a panta. A si taa di soni di a bi du, a ko a döö. Nöö hën a kule kumutu dë fusi go tee a wan oto köndë de ta kai Midian. Hën a go sai dë te a tei mujëë pai miini. A pai tu womi mii.

³⁰ “Nöö hën a dë a Midian föteni jaa longi. Te wan daka hën a go a di sabana dendu, zuntu ku wan gaan hei kuun de kai Sinai. Nöö hën a bia luku, hën a si wan faja ta kisi a wan uwii nöömö, an ta tapa möönsö. Wan Sëmbë u Masa Gadu Köndë wë ko a Mosesi a di faja dë e. ³¹ Nöö di Mosesi si di faja ta kisi nöömö, nöö a bigi dëen. Hën a waka go zuntu ku di uwii go luku ën bunu ee andi.

“Nöö di a go dou, hën a jei Masa Gadu töngö fan ku ën a di faja dendu taa: ³² ‘Womi, mi wë

disi e. Di Gadu di dee gaan sëmbë fii ta begi, de Abahamu, Isaki, Jakopu, hën wë disi e.’ Nöo di Mosesi jei di töngö sö kaa, nöo hën a panta te a ta tëëmë tjatjatjatja, aan hati u toona luku di faja möön.

³³ “Hën Masa Gadu toona taki dëen taa: ‘Puu di susu fii a i futu. Biga ka i taanpu dë, nöo a dë wan apaiti kamian u mi, nöo i musu a’ lesipeki dëen.’

³⁴ “Hën a taki möön taa: ‘Haika e. Mi si fa de ta sitaafu dee sëmbë u mi a Egepiti köndë ala. Mi ta jei djëmë u de, nöo hën mi ko awaa u ko puu de. Nöo hën mi ko kai i taa i musu toona go a Egepiti köndë.’ ”

³⁵ Nöo Sitefani ta fan nango eti. Hën a taa: “Wë di Mosesi dë, hën da di sëmbë di dee Isaëli sëmbë an bi kë. De bi dëen gaan buka taa ee ambë mandëen faa ko takima ta kuutu a de liba. Ma nöo awaa Masa Gadu seei toona mandëen da de baka faa musu ko dë takima u de, faa puu de a di fuka di de sai dë. Di Sëmbë di dë a di faja dendu ta fan ku ën, hën wë mandëen sö.

³⁶ “Nöo hën Mosesi hopo hën a go a Egepiti Köndë. Hën a go du peipei foombo soni ala, te a puu dee sëmbë fëen a di köndë tja de go pasa di ze de kai Bë Ze, tja go buta a di sabana dendu ala. Hën de go sai a di sabana te dou föteni jaa. Nöo hii di ten dë, Masa Gadu dë ku Mosesi ta du sëmëni gaan foondo soni nëen liba.

³⁷ “Wë nöo di Mosesi u ta taki aki, nëen liba wë Gadu wooko sö e, nöo hënseei wë bi fan ku dee gaan sëmbë fuu taa: ‘A bakaten Masa Gadu o manda wan Tjabukama da unu, kumafa a manda mi da unu aki. A o dë wan Isaëli sëmbë leti kuma unu seei.’

³⁸ “Wë nöö sö Gadu bi abi futoou a Mosesi liba tjika e. Hën mbei a dëen di taki faa musu tii dee gaan sëmbë fuu a di sabana sö. Hën seei bi dë di sëmbë di Masa Gadu bi fan ku ën a di sabana, di a bi dë a Sinai dë, nöö hën a kisi fan a Gadu faa musu toona da u ën. Nöö ee u tei dee soni a fan dë, nöö woo feni libi a de e.

³⁹ “Ma nöö hii fu dati, dee gaan sëmbë fuu an bi kë piki Mosesi buka möönsö. De an bi kë di fan fëen. De kë toona go u de a Egepiti köndë baka.

⁴⁰ Hën de ko taki dëen baaa Alon taa: ‘Womi, u kë begi i fii musu mbei wanlö gadu da u. Nöö dee lö gadu dë, de woo ta begi fu te u nango a kamian de musu tja u. Biga wa saandi pasa ku di womi de kai Mosesi dë, di bi tja u kumutu a Egepiti köndë ko aki.’

⁴¹ “Nöö hën de mbei wan pindigadu kuma wan kau mii sö te de kaba. Hën de hoi wan gaan piizii da di soni deseei mbei ku deseei maun dë, ta tuwë soni dëen. ⁴² Nöö hën Masa Gadu disa de be de libi kumafa de kë. Hën de ko ta begi di sonu, di libawojo, dee teeja, dee soni dë tuu de ko ta begi.

“Fa de du ën tjika dë, hën mbei Masa Gadu bi fan a dee fesiten tjabukama liba, a taa:

Dee sëmbë u Isaëli, un haika mi e.

Fa un bi ta kii dee mbeti fuunu ta begi a di sabana te dou föteni jaa dë, mi un bi ta kii de da nö?

⁴³ Nönö, na mi un bi ta kii de da e.

Biga di wosu u di gadu de kai Mölökö, hën un bi ta tja ta lontu ku unu.

Nöö di teeja u di gadu de kai Lomfa, hën u bi ta hei.

De wë da dee soni un bi ta begi e.

Nöö hën mbei mi o disa unu,
 be de tja unu go buta a sitaafu a di köndë de kai
 Babilon.

Sö Masa Gadu taki a dee tjabukama feën.

⁴⁴ “Wë fa dee gaan sëmbë fuu bi sai dë, nöö de bi dë ku di Wosu u Masa Gadu di de bi ta tja a di sabana. Te de ta si di Wosu nöö de ta sabi taa Gadu dë ku de. Di wosu dë, de mbei ën leti kumafa Masa Gadu bi lei Mosesi taa a sö wan fasi de musu mbei ën.

⁴⁵ “Hën de dë te bakaten nöö hën Josua ko a Mosesi kamian ta tii dee Isaëli sëmbë. Hën tja de go feti ku dee köndëköndë. Nöö fa de ta feti dë, nöö de ta tja di Wosu ta lontu ku de. Nöö hën de ta feti tefa Gadu puu dee peipei sëmbë bi dë a di köndë da de, fu de sa go libi a di köndë u de. Hën di Wosu fika ku de dë tefa de ko pai Könu Dafiti. ⁴⁶ Nöö hën Könu Dafiti libi a wan fasi tee Masa Gadu seei tei ën fu wan bumbuu sëmbë.

“Nöö hën de dë te wan pisi, hën Könu Dafiti taki da Masa Gadu taa a kë mbei wan wosu dëën. Fa a bi dë di Gadu u Jakopu ta tja dee Isaëli sëmbë feën te kisi di ten feën Könu Dafiti seei dë, nöö a kë mbei wan wosu dëën faa ta libi. ⁴⁷ Ma fa Könu Dafiti taki dë seei, ma nëën seei mbei di wosu e. Di mii feën de kai Salumon, hën mbei di wosu.

⁴⁸⁻⁴⁹ “Ma nöö hii fa u ta taki aki, dee sëmbë, ma Masa Gadu hei poi fu libi a wan wosu di libisëmbë mbei e. Wan fesiten tjabukama bi taki ën kaa. A taa:

Masa Gadu taki e, taa:

‘A gaangadu a liba aki di könubangi u mi dë
 di mi ta sindo.

Nöö goonliba da mi piki bangi
 di mi ta buta futu te mi sindo.

Nöö un wosu seei i sa mbei da mi
fu mi feni kamian u mi böö sinkii?

⁵⁰ Biga mi mbei hii dee soni tuu kaa.’

Sö di tjabukama bi sikifi u Masa Gadu.”

⁵¹ Nöö hën Sitefani fan taanga ku dee sëmbë awaa, a taa: “Dee sëmbë aki, unfa un mbei? Misikuma jesi fuunu taanga kuma sitonu. Hati fuunu dë leti kuma dee sëmbë dë a goonliba aki dee an sabi soni u Masa Gadu. Biga te di Akaa u Gadu kë lei unu soni, nöö wan ta kë piki möönsö, leti kumafa i si dee gaan sëmbë fuunu an bi ta kë piki ën. Sö nöö un dë eti.

⁵² “Dee gaan sëmbë fuunu bi ta sitaafu hii dee fesiten tjabukama u Masa Gadu tuu. Na wan u de fika. Hii dee sëmbë Gadu bi manda da de tuu de kii, te dou ku dee sëmbë dee bi ta konda taa sö wan Futuboi fëen o ko. Nöö di Futuboi fëen dë, Masa Gadu an feni föutu nëen wan daka. Nöö tefa di juu dou hën a mandëen ko tuu. Nöö di a ko, hën un könku ën kii. ⁵³ Un dee Isaëli sëmbë aki, unu wë Masa Gadu bi manda dee basia fëen köndë da fu de tja dee wëti fëen ko da unu, ma wan ta hoi dee wëti möönsö. Biga un kii sö wan bumbuu sëmbë.”

Aki de naki Sitefani kii.

⁵⁴ Nöö di a taki sö, nöö hati u dee sëmbë boonu te de an sa tjëen möön.

⁵⁵ Ma nöö di juu dë, hën di Akaa u Gadu ko taanga a Sitefani liba. Hën a hopo wojo luku liba. Hën a si di waiti u Masa Gadu kuma sonuwojo. Hën a si Masa Jesosi dë a di letimaun së u Masa Gadu taanputaanpu.

⁵⁶ Hën di a si sö, nöö hën a bai taa: “Wë un luku, mi si Masa Gadu Köndë jabijabi ala, nöö mi

si di Sëmbë di ko Libisëmbë Mii leti a Masa Gadu letimaun së taanputaanpu.”

⁵⁷ Nöö di de jei sö kaa, hën de tei de maun hën de tapa de jesi fu de an musu jei andi a ta taki. Hën de tuu bai kai wan gaan olo. Nöö hën de kule ku baai go a Sitefani, ⁵⁸ nöö hën de kisi ën panjan. Hën de hai ën gulululu tja go tuwë a wan së u di köndë. Hën de kisi sitonu mii ta naki ën u de kii ën.

Nöö fa de go a di du dë, hën de puu koosu a sinkii disa da wan kijoo de kai Saulosu faa hoi da de.

⁵⁹ Nöö hën de ta naki Sitefani te wan pisi, hën a bai taa: “Masa Jesosi, gaantangi, tei di akaa u mi hoi e.”

⁶⁰ Nöö hën a kai ku kini a goon begi taa: “Masa, fa dee sëmbë ta du ku mi aki, nöö na hoi de a bëë e.” Hën di a fan sö te a kaba, hën a dëdë. Böö fëën koti.

8

Nöö Saulosu sai leti dë ta luku fa de ta kii Sitefani, nöö a bunu dëën. A kai ku ën seei.

Aki de sitaafu dee biibima te de paaja go a oto köndë.

¹ Di daka dë seei, hën dee sëmbë u di köndë ko ta buta ku dee biibima u Masa Jesosi a Jelusalen dë te a bigi, tee de kule paaja go a kamiankaman. So u de go a dee oto köndë u Judea, so u de go a Samalia. Dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi nöö fika a Jelusalen dë.

² Nöö wanlö sëmbë sai dë dee lobi Masa Gadu, nöö hën de go tei di dëdë sinkii u Sitefani. Hën de këë dëën te a bigi, biga a hati de. Hën de tjëën go bei.

³ Ma Saulosu kë kaba dee biibima u Masa Jesosi seei gbelin puu dë. Hën a nango ta denda a dee wosuwosu u de ta pii de ta tja go sötö a dunguwosu, womi ku mujëe tuu.

Aki Filipi go a Samalia Köndë.

⁴ Nöö fa dee biibima ta kumutu a Jusalen ta kule ta paaja dë, nöö de ta tja di buka u Masa Jesosi ta paaja tu a dee köndëköndë nöömö be sëmbë jei.

⁵ Di juu dë, hën Filipi di bi dë wan u dee sëbën womi de bi pii tei dë, hën a go a Samalia Köndë. Hën a ta konda di buka da sëmbë taa Masa Jesosi hën da di Keesitu, di Heepima di Gadu bi paamusi taa a o manda da libisëmbë. ⁶ Nöö fa a ta fan ku dee sëmbë dë, nöö de tuu ta haikëen, biga a ta du gaan foombofoombo soni. ⁷ Dee gadu dee ta dë a sëmbë liba ta bai ta kai olo ta kumutu, nöö a ta kula sëmëni lan sëmbë ko bunu tu. ⁸ Nöö dee soni Filipi ta du dë tuu ta mbei de ta wai a di köndë te na soni.

Aki ta taki u wan tofuma

de kai Simon.

⁹ Nöö wan sëmbë bi dë a di köndë dë de kai Simon. A bi sai dë longi kaa ta du wanlö tofu soni fëen a di köndë tee a ta foondo hii dee Samalia sëmbë tuu. Nöö a ta njan buka ta mbei ën seei bigima. ¹⁰ Nöö fa a ta du dë, nöö hii dee sëmbë u di köndë, sösö sinkii sëmbë ku nëbai sëmbë tuu, tei ën u soni. De ta tei ën fu wan gadu seei taa: “Di sëmbë aki hën de kai Taanga Gadu, Poosian Gadu.” ¹¹ Wë biga a ta foombo de nöömö ku dee tofutofu soni fëen.

¹² Nöö hën Filipi ko a di köndë ko ta konda di Bunu Buka ta taki taa Gadu tja wan Njunjun Tii

ko da de. A ta konda taa Masa Gadu manda Jesosi Keesitu da libisëmbë faa heepi de. Nöo hën de ta piki di buka seei nango ta dopu, womi ku mujëë tuu. ¹³ Nöo Simon di tofuma seei piki di buka tu, hën a go dopu te a kaba. Nöo hën a fika ta waka ku Filipi hii ka a nango. Hii dee foombofoombo soni Filipi ta du tuu a ta si, nöo de bigi dëen.

¹⁴ Nöo hën wë dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi dë a Jelusalen ala ko jei taa sö dee sëmbë u Samalia Köndë ko ta piki di buka u Masa Gadu. Nöo hën de manda Petuisi ku Johanisi go haika. ¹⁵ Nöo di de go dou, hën de begi Masa Gadu faa musu manda di Akaa fëen da dee njunjun biibima dë. ¹⁶ Biga fa de biibi Masa Jesosi naandë, nöo de dopu a di në u Masa Jesosi ma di Akaa an ko a de eti. ¹⁷ Nöo hën Petuisi ku Johanisi buta maun a de, hën di Akaa u Masa Gadu ko a de awaa.

¹⁸ Nöo fa u du dë, Simon sai leti dë ta luku. A si taa te dee Tjabukama buta maun a sëmbë, nöo di Akaa ta ko a de. Hën a go tei möni tja ko faa paka Petuisi ku Johanisi.

¹⁹ A taa: “Dee sëmbë aki, mi begi unu fuun da mi di poosian di un abi dë, fu te mi buta maun a sëmbë di Akaa sa ko a de tu.”

Hën Petuisi gandji dëen te na soni. A taa: ²⁰ “Waka pasa kumutu aki ku di möni fii dë! I ku di möni fii tuu musu kaba a sösö, i takuhatima ju! I ninga taa möni i sa tei paka Gadu faa da i wan soni fëen di a ta da ku ën bunuhati ö? ²¹ Ja o feni ën möönsö, biga di hati fii di i abi an bunu da Masa Gadu. ²² I musu disa di hogilibi fii, nöo i begi ën fu an hoi di pakisei fii dë a bëë möön. ²³ Biga

misikuma di hati fii dë fuufuu pöö ku haun. Di hogilibi fii kaba i a sösö.”

²⁴ Fa a fan dë, hën Simon panta. Hën a begi de taa: “Dee sëmbë, gaantangi mi begi unu, un begi Masa Gadu da mi o, be dee soni un taki dë an musu pasa ku mi.”

²⁵ Nöö hën Petuisi ku Johanisi fika a Samalia dë wan pisiten eti ta konda di Buka u Masa Jesosi ku dee soni de sabi fëën da sëmbë. Nöö hën de toona go a Jelusalen. Nöö di de nango, de ta latja dee peipei köndë u Samalia ta konda di Bunu Buka u Masa Gaangadu nango tefa de go dou a Jelusalen baka.

Aki Filipi ku wan Etiopia

sëmbë miti.

²⁶ Nöö hën Filipi sai dë te wan pisi, nöö hën wan basia u Masa Gadu Köndë ko nëen ko taki dëen taa: “Womi, hopo seeka. Gadu manda i fii go a di së u libasë, a di sabana pasi di kumutu a Jelusalen go a Gaza.”

²⁷ Nöö di Filipi jei sö, hën a hopo seeka wante hën a go. Nöö fa a nango dë, hën a go si wan sëmbë u di köndë u Afikan de kai Etiopia ta pasa dë. Di sëmbë dë, a dë wan hei sëmbë nëen köndë ta seeka hii di möni u di mujëë könu u de de kai Kandasi. Nöö di womi dë bi go a Jelusalen go begi Masa Gadu te a kaba, ²⁸ nöö awaa a ta toona nango nëen köndë. A dë nëen wagi sindosindo ta lesi wan buku nango. Nöö di buku di a ta lesi dë, nöö a dë wan pisi u Gadu Buku di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi sikifi.

²⁹ Nöö hën Filipi go si ën dë, hën di Akaa u Gadu taki dëen taa: “Womi, go waka a di wagi bandja e.”

30 Nöö hën Filipi kule go a di wagi bandja. Hën a jei di sëmbë ta lesi di soni di di tjabukama bi sikifi.

Hën a hakisi ën taa: “Mati o, dee soni i ta lesi dë, i ta fusutan de nö?”

31 Hën a taa: “Wë nönö mati, unfa mi sa du fusutan de? Biga ma a’ sëmbë u puu de da mi.” Hën a taa: “Ja sa ko sindo ku mi a di wagi dendu aki nö?” Nöö hën Filipi subi go sindo.

32 Nöö hën di womi ta lesi nango, nöö di pisi u Gadu Buku a ta lesi dë, a dë wan soni kuma nöngö sö taa:

Di sëmbë dë,

a dë kuma wan sikafu de ta tja go kii.

A dë pii seei kuma wan sikafu mii de ta limba puuma fëen puu nëen sinkii.

An ta bai möönsö.

33 Fa de ta sösö ën ta mbei ën fa dë, nöö de an ta da pasi u na wan sëmbë heepi ën möönsö.

Ambë sa taki soni u dee bakamii fëen?

Biga de kii ën puu a goonliba aki.

Sö wan soni di womi ta lesi.

34 Nöö di a lesi te a kaba, hën a hakisi Filipi taa: “Wë mati, ambë de ta taki a di pampia aki? Di sëmbë di bi mbei di pampia, naa oto sëmbë?”

35 Nöö di a hakisi ën sö kaa, nöö hën Filipi tei di Buku hën a seti ku di pisi di womi bi lesi dë, hën a konda di Bunu Buka u Masa Jesosi dëen. A taa: “Di sëmbë de ta taki a di pampia aki, hën da Masa Jesosi e.” Hën a puu ën dëen te a kaba.

36 Nöö hën de nango te wan pisi, de ko dou a wan wata. Hën di sëmbë taki da Filipi taa: “Mati, wë wata dë aki. Na u mi dopu wante nö?”

[³⁷ Hën Filipi piki ën taa: “Ee i ta biibi di buka u Masa Jesosi ku wan hati, nöö i sa dopu.”

Hën a piki taa: “Aai, mi ta biibi taa Jesosi Keesitu hën da di Womi Mii u Masa Gadu.”]

³⁸ Hën a manda di sëmbë ta tja di hasi taa be a tapa di wagi. Nöö hën de kumutu. Nöö hën ku Filipi, hën de go a di wata hën Filipi dopu ën te a kaba.

³⁹ Nöö di de kumutu a di wata, hën wante di Akaa u Masa Gadu tei Filipi tja go, di Etiopia sëmbë an si ën möön. Ma aan toobi, a go feën nëen köndë ku wai.

⁴⁰ Nöö di Filipi kisi ën seei baka, hën a si taa a dë a wan köndë de kai Azotusi. Nöö hën a ta lontu a dee peipei köndë nango ta konda di Bunu Buka u Masa Jesosi tefa a go dou a di köndë de kai Sesalia.

9

Aki ta lei fa Saulosu bia hën libi.

Tjab. 22:6-16; 26:12-18

¹ Di juu dë, di sëmbë de kai Saulosu bi ta dë ku di libi feën ta toobi dee biibima u Masa Jesosi nöömö. A ta waka ta konda taa a o du ku de te kaba feën seei a o kii de tuu nöömö puu a goonliba. Nöö hën a go a di Kaba Hei Begima u Isaëli, ² hën a go hakisi ën pampia faa sa ta tja go a dee Dju keikiwosu u di köndë de kai Damasikusi. Nöö di pampia o dëen pasi faa sa kisi dee biibima u Masa Jesosi tja go a Jelusalen go söötö, womi ku mujëe tuu. Sö wan pampia a hakisi di Gaan Begima. Nöö hën a dëen di pampia, nöö hën a go.

³ Hën a nango tefa a go zuntu ku Damasikusi. Nöö tefa a kë mëni hën wan faja kumutu a liba ala

valau tuwë limbo lontu ën ko kai. ⁴ Hën a pasa kai a goon.

Hën a jei wan tōngö kai ën tu pasi taa: “Saulosu! Womi Saulosu!”

Hën a piki.

Hën a taa: “Andi mbei i ta sitaafu mi sö u du?”

⁵ Hën a hakisi taa: “Ee Masa o, ambë ta fan ku mi di fan aki?”

Hën a piki ën taa: “Mi, Jesosi wë, di Sëmbë di i si i ta sitaafu sö, mi ta fan ku i aki e. ⁶ Nöö hopo go a di köndë a i fesi ala, nöö te i go, nöö de o konda da i andi ku andi fii musu du.”

⁷ Di juu dë, dee sëmbë ku Saulosu bi nango dë nöö de dë pii. De an saandi ta pasa. Biga de ta jei wan tōngö ma de an ta si sëmbë.

⁸ Nöö hën Saulosu hopo, hën a jabi wojo te a wei, an sa si soni möön. Wojo fëen dungu pii. Hën de panjëen a maun tja go dou a Damasikusi. ⁹ Hën a go sai dë. A abi dii daka an sa si soni, an ta njan, an ta bebe wata. A de fëen nöö.

Aki Gadu manda Ananiasi

faa go a Saulosu.

¹⁰ Nöö di ten dë, wan womi bi dë a Damasikusi de kai Ananiasi. A dë wan biibima u Masa Jesosi. Nöö hën a dë nëen wosu, te wan pisi hën a sunjan wan sunjan, ma ku wojo limbo. Masa Jesosi ko fan ku ën. A kai ën taa: “Ananiasi!”

A piki.

¹¹ A taa: “Womi, hopo seeka, nöö i go a di sitaati de kai Tololoo Sitaati. Nöö i go a di wosu u di sëmbë de kai Judasi, ¹² go hakisi fa u di sëmbë de kai Saulosu u di köndë de kai Taasusi. A sai leti a di wosu dë ta begi Masa Gadu. Nöö a sunjan wan

sunjan ku wojo limbo taa a si wan womi de kai Ananiasi ko nëen ko nama maun nëen mindihedi, hën di wojo fëen toona ko bunu kumafa a bi dë. Sö a bi si a di wojo limbo sunjan fëen kaa.”

¹³ Hën Ananiasi piki ën taa: “Wë Masa, mi jei. Ma nöö mi jei hia soni fu di sëmbë dë di a ta du. Sëmbë konda da mi taa a ta du hogihogi tumisi ku dee sëmbë fii dee ta dë a Jelusalen. ¹⁴ Nöö fa a ko a Damasikusi aki, nöö a ko faa ko du ku u tu. Biga mi jei taa dee Gaan Begima seei dëen di taki faa ko aki ko kisi u dee sëmbë dee ta kai i në tja go söötö a dunguwosu.”

¹⁵ Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Antoobi, go nëen nöö. Biga mi tei ën kaa faa dë wan wookoma u mi. A o tja di buka u mi go konda da dee Isaëli sëmbë ku dee sëmbë na u Isaëli tuu, te dou ku dee könu u de seei. ¹⁶ Nöö fa mi o mandëen go a de dë, nöö miseei o taki dëen a fesi fa de o sitaafu ën tjika fu di a ta konda soni u mi hedi.”

¹⁷ Nöö hën di Ananiasi jei sö kaa, nöö hën a hopo, hën a go a di wosu. Hën a denda go nama maun a Saulosu hedi.

Hën a kai ën taa: “Mati Saulosu, mi baaa.”

A piki.

A taa: “Womi, Masa Jesosi seepi, di Sëmbë di bi ko a i a pasi ala di i bi ta ko aki, hën wë manda mi ko a i aki fu di wojo fii sa ko bunu baka. A manda mi tu, be di Akaa u Masa Gadu ko a i liba.”

¹⁸ Hën di a fan sö te a kaba, nöö hën wante wan soni kumutu a Saulosu wojo kuma fisi kakisa sö. Hën wojo fëen ko limbo gbegede, hën a hopo go dopu wante. ¹⁹ Hën a go njan te a kaba, hën sinkii fëen ko taanga baka.

Aki Saulosu dë a Damasikusi.

Nöö fa Saulosu ko ta biibi Masa Jesosi dë, hën a fika a Damasikusi sömëni daka ku dee biibima u Masa Jesosi ala. ²⁰ Nöö wantewante dë, hën a bia ta fan a dee keikiwosu u dee Isaëli sëmbë u di köndë, ta konda taa Jesosi da di Womi Mii u Masa Gaangadu tuu.

²¹ Nöö fa a ta fan dë, nöö a foondo hii mundu. De taa: “Maingë, wa ta fusutan di libi u di sëmbë aki. Nëën da di sëmbë di bi dë a Jelusalen ta sitaafu dee biibima u Masa Jesosi ta kii nö? Nöö fa a ko aki, na ku pampia a ko faa kisi de tei tja go da dee Gaan Begima u de sitaafu de nö? Soni fëen ta toobi u.”

²² Ma nöö di fan u Saulosu an saka möönsö. A fika ta fan ku dee Dju sëmbë u Damasikusi nöömö, ta buta ku de u de piki taa Jesosi hën da di Keesitu di Masa Gadu bi paamusi taa a o manda ko. Nöö di fan fëen ta a’ kaakiti möönmöön, biga a ta wini dee sëmbë nöömö dee ta fia ku ën dë.

²³ Nöö hën de dë te bakaten, dee Dju sëmbë an ko a’ peesa ku ën möön. Hën de ko kuutu fa fu de sa du de feni ën kii. ²⁴ Nöö hën de ko dë a dee nëngë döö u di köndë ta watji ndeti ku didia fu te a o ko pasa dë, nöö de feni ën kii.

Te wan pisi, hën Saulosu ko jei taa sö de ta watji ën. ²⁵ Hën a dë te wan ndeti. Hën dee sëmbë dee nama ku ën, hën de tei ën tja go a di sitonu peni di de tapa di köndë, ka wan baaku bi dë. Hën de butëen a wan manda sakëen go a goon.

Aki Saulosu dë a Jelusalen.

²⁶ Hën Saulosu fusi kule kumutu dë, hën a toona go a Jelusalen. Nöö di a go dou, hën a kë go nama ku dee oto biibima u Masa Jesosi, ma de fëëë ën

poi. Hii fa a ta taki da de nöömö taa hënseei da wan bakama u Masa Jesosi kuma de, ma de an kë piki. De ninga taa a ta ganjan de faa du hogihogi ku de möön.

²⁷ Nöo hën di sëmbë de kai Banabasi heepi ën. Biga a tjëen go da dee Gaan Tjabukama taki da de taa: “Un piki di sëmbë aki e, dee sëmbë. Biga a bi si Masa Jesosi tuu di a bi dë a pasi nango a Damasikusi. Masa seei wë fan ku ën. Nöo fa a bi dë a Damasikusi dë, a bi ta konda dee soni u Masa Jesosi seei da hii mundu. An ta fëëë de u konda.”

²⁸ Nöo di Banabasi fan sö, hën de biibi ën awaa. Hën Saulosu fika ku de a Jelusalen wan hii pisiten ta waka ta lontu hii di köndë söndö fëëë, ta konda dee soni u Masa Jesosi da sëmbë.

²⁹ Ma nöo so u dee sëmbë a bi ta fan ku de dë bi dë Dju sëmbë ma de ta fan Giiki tóngö. Nöo Saulosu bi ta fan ku de ta biinga ku de u de piki di buka u Masa Jesosi. Ma de an kë di fan fëen. Te wan pisi hën de ko ta suku ën u kii. ³⁰ Nöo di dee biibima u Masa Jesosi ko jei sö, hën de tei ën tja go a di köndë de kai Sesalia, di dë a di ze bandja. Hën de butëen a boto manda go a di köndë de kai Taasusi, ka a bi kiija.

Aki Petuisi du tu foombo soni.

³¹ Nöo baka u di dë, nöo hën dee biibima u Masa Jesosi u Judea naandë ku Galilea tuu te kisi Samalia, de feni böö a di mindi dë. Di juu dë, di keiki u Masa Jesosi ko abi kaakiti seei. Biga di Akaa u Gadu dë ku de ta da de degihati, nöo sömëni oto sëmbë ta ko ta nama ku de nöömö. Nöo fa de sai dë, de ta libi a pasi seei ta lesipeki Masa Gadu.

³² Nöo hën Petuisi ta waka ta haika dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë a dee peipei köndë, tefa a go dou a wan köndë de kai Lida. ³³ Hën a go si wan lan womi de kai Eneasi. A dë suwakisuwaki na amaka aiti jaa longi kaa.

³⁴ Hën Petuisi ko kai ën taa: “Mati Eneasi.”
Hën a piki.

A taa: “Womi, Jesosi Keesitu kula i kaa e. Nöo i hopo seeka di kama fii.”

Hën di womi hopo wante. ³⁵ Nöo fa di soni pasa dë, hën hii dee sëmbë u Lida ku dee sëmbë ta dë a di köndë de kai Salon tuu ko si fa di womi ko bunu naandë, nöo hën de tuu bendi ko a di së u Masa Jesosi.

³⁶ Nöo a wan oto köndë de kai Jopa, wan mujëë bi dë de kai Tabita, Giiki tōngō kai ën Doluka. Hën da “mbata”. Nöo di mujëë dë wan bumbuu sëmbë, wan biibima u Masa Jesosi. Hiniwan juu a ta puu sëmbë a fuka ta heepi dee pootima. ³⁷ Ma nöo hën a ko suwaki tefa a dëdë. Hën de wasi ën te de kaba, hën de tjëen go buta a wan kamba a liba.

³⁸ Wë nöo di köndë de kai Jopa dë, a bi dë zuntu ku Lida ka Petuisi dë. Nöo di dee biibima a Jopa jei taa sō Petuisi dë a Lida, hën de puu tu womi manda go kai ën taa be a hesi ko a de.

³⁹ Nöo hën Petuisi hopo hën a go a di köndë. Nöo di a go dou, hën de tjëen go a di kamba a liba ka di dëdë dë. Di juu dë, hii dee pooti mujëë u di köndë manu u de dëdë, de tuu dë ala ta këë. Hën de tei dee peipei koosu tja ko lei Petuisi taa: “Luku dee soni aki di di mujëë mbei da u, di a bi dë ku u eti. Bumbuu sëmbë a bi dë e.”

⁴⁰ Nöo hën Petuisi taki da de taa be de kumutu a di kamba ufö. Hën de go. Hën a tjökō kini a goon

begi Masa Gadu te a kaba. Hën a bia luku di dëdë. Hën a kai ën taa: “Tabita, hopo.”

Hën di mujëë jabi wojo gbolo. Hën di a si Petuisi, nöö hën a hopo sindo.

⁴¹ Nöö hën Petuisi tëndë maun panjëën hën a hopo ën taanpu a pë. Nöö hën a kai dee mujëë ku dee oto bakama u Masa Jesosi taa be de toona ko. Hën de ko. Hën a tei di mujëë hën a da de. Biga a toona ko libi baka.

⁴² Nöö fa di gaan soni pasa dë, hii sëmbë u di köndë jei, nöö hën wanlô hia sëmbë bendi ko a di së u Masa Jesosi.

⁴³ Hën Petuisi fika a Jopa dë wan pisiten ta libi a di wosu u Simon, wan sëmbë ta dëë mbeti kakisa ta sei.

10

Aki Gadu ko fan ku Konelisi.

¹ Di juu dë, i bi abi wan womi de ta kai Konelisi ta libi a di köndë de kai Sesalia. Nöö a dë di hedima u wan kulupu u dee Loomë köndë sodati de ta kai Italia Lô. ² Nöö di womi dë, a ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën, hën ku hii ën wosu dendu tuu. Hii fa an dë Isaëli sëmbë seei, ma a ta dini Masa Gaangadu ta begi ën hiniwanten. Nöö a ta libi bunu ku sëmbë ta puu dee penama a fuka. Sö wan sëmbë a bi dë e.

³ Nöö hën a dë te wan daka a wan didia kuma dii juu ten sö, hën Gadu lei ën wan soni a wan wojo limbo sunjan. A si wan basia u Masa Gadu Köndë ko nëën ko kai ën taa: “Womi Konelisi!”

⁴ Hën Konelisi ta luku di basia diin. A fëëë poi. Hën a piki ën taa: “Abii, Masa.”

Hën di basia taki dëen taa: “Womi, di fa i ta begi Masa Gadu ku di fa i ta heepi dee penama ta puu de a fuka, nöö Gadu si ën e. Nöö a ko piki i awaa.

⁵ “Nöö haika e. Wan sëmbë de kai Simon Petuisi dë a Jopa ala. ⁶ A ta libi a di wosu u wan womi de kai Simon, wan sëmbë ta dëë mbeti kakisa ta sei. Wosu fëen dë a ze bandja. Nöö i musu manda sëmbë go tei di womi dë tja ko da i.” ⁷ Sö di basia fan ku ën te a kaba, nöö hën a go.

Nöö hën Konelisi kai tu futuboi fëen ku wan futoou sodati. Nöö di sodati ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën tu. ⁸ Hën a konda da de dii sëmbë dë taa sö wan soni a si. Hën a manda de taa be de go a Jopa go tei Petuisi tja ko dëen.

Aki Gadu lei Petuisi wan

foondo soni.

⁹ Nöö hën dee sëmbë tei pasi hën de nango a Jopa.

Di ten dë, Petuisi dë a di sëmbë wosu a Jopa dë. Hën a dë tefa sonuati hën a subi go a di wosu liba u go begi Gadu. „Biga dee wosu u di köndë mbei paatapaata fii sa go sindo a de liba.”

¹⁰ Hën a dë te nöö hangi ko kisi ën, a ta luku u de seeka soni u njan dëen. Hën Gadu lei ën wan soni a wan wojo limbo sunjan. ¹¹ Biga a si kuma mundu jabi hoo, hën a si wan soni kumutu a liba ala ta ko kuma wan gaan koosu sö. De ta hoi ën a dee fö së buka fëen tuu ta sakëen ta ko a goonliba. ¹² Nöö di Petuisi luku a di gaan koosu dendu, hën a si hii pei mbeti, hii pei fou, ku dee soni ta hai ku bëe a goon, de tuu dë a di gaan koosu dë dendu.

¹³ Hën Petuisi jei wan töngö taki dëen taa: “Womi Petuisi, hopo. Kii dee soni aki nöö i njan.”

14 Hën a taa: “Wë nönö, Masa, ma sa njan dee lö soni dë e, kwetikweti. U a tjina u de. Ma njan de wan daka.”

15 Hën a toona taki dëen taa: “Nönö womi. Te Masa Gadu taa wan soni bunu u njan, nöö ja musu fia taa i a’ tjina fëen.”

16 Sö wan soni Petuisi si, nöö hën a si ën dii pasa baka na baka ufö di gaan koosu hai go a liba baka ka a bi kumutu. 17 Nöö hën Petuisi sai dë ta pakisei taa: “Maingë, andi di lö soni dë kë taki?”

Aki Petuisi go a Konelisi.

Nöö di juu dë dee sëmbë u Konelisi ko dou a di wosu. De bi ta lontu ta suku ën tefa de ko si ën. Nöö hën de sai dë taanputaanpu a di djai buka.

18 Hën de kai sëmbë te de piki. Hën de hakisi de taa: “Di sëmbë de kai Simon Petuisi, aki a ta dë nö?”

Hën de piki taki: “Aai, a dë aki.”

19 Wë nöö di juu dë, Petuisi dë a wosu liba ala eti ta pakisei di soni di a bi si dë. Hën di Akaa u Masa Gadu taki dëen taa: “Womi, haika. Dii womi dë leti a basu ala ta suku i. 20 Nöö hopo saka go a goon. Nöö te de kai i fii go ku de, an dë fii buuja. Go ku de nöö, biga miseei manda de fu de ko kai i.”

21 Hën Petuisi hopo, hën a saka go a goon. Hën a go piki de taa: “Dee sëmbë o, di sëmbë un ta suku nöö hën disu e. Andi un bi kë?”

22 Hën de taa: “Wë wan sodati hedima de kai Konelisi, hën manda u taa fuu musu ko a i. A dë wan bumbuu sëmbë ta biibi Masa Gadu fëen Gadu. Biga hii dee Dju sëmbë fu ala ta kai bunu në fëen. Nöö wan basia u Masa Gadu Köndë ko neën ko taki dëen taa be a manda kai i fii ko neën wosu be a jei andi i abi u taki dëen.”

²³ Nöö di Petuisi jei fa de fan dë, hën a kai de taa be de ko a wosu. Hën de ko a wosu.

Nöö hën de duumi dë tefa di mamate. Nöö hën de ku Petuisi, ku wanlô oto bakama u Masa Jesosi u Jopa dë, nöö hën de tei pasi u go a Sesalia.

²⁴ Dobooko fëen, hën de dou a Sesalia. Nöö Konelisi bi kai dee famii fëen ku wanlô mati fëen u de ko nëen, nöö hën de tuu ko sai dë ta luku Petuisi faa ko.

²⁵ Nöö di Petuisi ko dou, hën Konelisi go nëen go tjökô kini a goon nëen fesi ta lesipeki ën.

²⁶ Ma Petuisi tapëen, a taa: “Nönö mati, na du sö e. Hopo taanpu fii. Mi dë libisëmbë nöö leti kuma i seei.”

²⁷ Nöö di a fan ku ën sö, nöö hën a hopo. Hën de ta fan nango te de go denda a di kamba ka dee hia sëmbë dë, dee Konelisi bi kai ko dë.

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbë a Konelisi wosu.

²⁸ Nöö di Petuisi si de, hën a kai de te de piki, a taa: “Dee sëmbë aki o, unu seei sabi taa u Dju sëmbë abi wan wëti taa wa musu hulu oto sëmbë möön leki Dju sëmbë nöö. Wa musu denda a de wosu seei. Ma Masa Gadu lei mi taa ma musu a’ tjina fu hulu na wan oto sëmbë.

²⁹ “Nöö hën di un manda sëmbë ko kai mi, nöö ma niinga. Nöö hën mi ko wante. Wë di mi ko kaa, nöö hën mi hakisi unu taa andi da di soni mbei un kai mi?”

³⁰ Hën Konelisi piki ën taa: “Söö. Wë sö mi manda kai i tuu. Wë biga wan soni pasa ku mi. Nöö fö daka fëen disi di a pasa. A wan dii juu sapate kuma di juu aki mi bi dë a mi wosu aki ta begi Masa Gadu. Te u mi sabi hën mi si wan sëmbë

a mi fesi. Dee koosu dē a di sēmbē sinkii tuu ta koti faja te wojo u mi an sa kai ku de.

³¹ “Nöö hēn a kai mi: ‘Konelisi.’ Hēn mi piki. A taa: ‘Dee begi i ta begi Masa Gaangadu ku dee soni i ta da dee pootima, nöö Masa Gadu si de e. ³² Nöö i musu manda sēmbē go a Jopa go kai wan sēmbē de ta kai Simon Petuisi tja ko da i. A dē a di wosu u wan womi ta dēē mbeti kakisa de kai Simon. Wosu fēēn dē a di ze bandja. Nöö i musu manda sēmbē go kai ēn da i.’ Sö di basia u Gadu Köndē taki da mi.

³³ “Hēn i si mi manda sēmbē ko kai i wante. Nöö di mi kai i, i ko a mi, nöö hēn da i du mi wan gaan bunu kaa. Nöö hēn i si u ko makandi aki u ko jei hii dee soni dee Masa Gadu manda i fii taki da u. Nöö fa u ko aki, misikuma Gadu seei dē aki tu.” Sö Konelisi taki da Petuisi.

³⁴ Nöö hēn Petuisi toona taki da de taa: “Aai, wē dee sēmbē, mi jei. Nöö awaa mi ko sabi taa Masa Gadu an ta luku fesi. A ta si hii sēmbē di wan fasi. ³⁵ Biga ee wan sēmbē i ta lesipeki ēn ta libi bunu nēēn wojo, nöö a o tei i ko sēmbē fēēn kaa, ₁ee i dē Isaēli sēmbē, ee ja dē Isaēli sēmbē₁.

³⁶ “Wē nöö di bunu buka di Masa Gadu manda da u Isaēli sēmbē, hēn da disi: Jesosi Keesitu hēn da Masa u hii mundu. Nöö hēn seeka di pasi da u fuu ku Masa Gadu sa toona ko fii baka.

³⁷⁻³⁸ “Nöö misikuma un bi jei fa soni bi pasa wi a Isaēli köndē. Di womi de kai Johanisi, hēn ko ta konda di buka u Masa Gadu da sēmbē ta dopu de. Te wan pisi, hēn Jesosi u di köndē de kai Nazalēti hēn a ko a Johanisi ko dopu, nöö hēn Gadu manda di Akaa fēēn ko nēēn liba. A dēēn gaan kaakiti, nöö hēn a seti di wooko fēēn a Galilea te kisi hii Isaēli köndē tuu. A ta waka ta lontu a hii kamian ta kula

sëmbë ta puu dee sëmbë a fuka dee dë a di didibi basu. Biga Masa Gadu bi dë ku ën.

³⁹ “Nöö fa u taki ën aki, u seei bi dë leti dë ta si dee soni a ta du a dee peipei köndë fuu dee Isaëli sëmbë, te dou ku di gaan köndë fuu de ta kai Jelusalen. Ku u seei wojo u si ën.

“Nöö hën u dë te wan daka, nöö hën dee sëmbë tei ën peka a lakpa pau kii.

⁴⁰ “Ma nöö a di u dii daka fëën, nöö hën Masa Gadu toona weki ën baka e, tja ko lei u. ⁴¹ Na hii sëmbë si ën, ma u wojo si ën biga Masa Gadu buta a fesi taa u musu si ën. Nöö di a toona weki baka, nöö u ku ën bi toona njan bebe makandi. ⁴² Nöö fa a hopo baka a dëdë dë, hën a taki da u taa u musu konda di buka fëën da lanti taa hën Masa Gadu buta faa kuutu a hii mundu liba, dëdë wan ku libi wan tuu.

⁴³ “Wë nöö gaanduwe hii dee fesiten tjabukama u Masa Gadu tuu bi ta taki soni fëën kaa taa sö wan Sëmbë o ko a di goonliba nöömö. Nöö di Sëmbë dë, ee i piki ën buka ko a di së fëën, nöö Masa Gadu an o hoi dee hogilibi fii a bëë möön e. A o da i paadon fu di i nama ku di Sëmbë dë ta kai ën në. Da sö a dë e, dee sëmbë.”

Aki di Akaa u Gadu ko

a dee sëmbë liba.

⁴⁴ Nöö Petuisi an kaba u fan seei, hën di Akaa u Gadu ko a hii dee sëmbë dë tuu liba, dee ta jei di buka.

⁴⁵ Nöö dee oto biibima u Masa Jesosi, dee Isaëli wan fu Jopa dee tja Petuisi ko dë, di de si taa di Akaa u Gadu ko a dee sëmbë dë liba, nöö a bigi da de te na soni. Biga de an bi sabi taa Masa Gadu o

paati di Akaa fëen da oto sëmbë ee na Isaëli sëmbë i dë. ⁴⁶ Ma nöö hën de ko si dee sëmbë aki ta gafa Gadu ta taki oto pei töngö di dë an bi sabi, nöö hën de si taa di Akaa ko a de liba tuú.

⁴⁷ Nöö hën Petuüsi taa: “Wë Masa Gadu manda di Akaa da dee sëmbë aki kaa, kumafa a bi mandëen da u seei. Na fuu dopu de wante nö?”

⁴⁸ Nöö hën a taki da dee oto biibima u Masa Jesosi dë taa be de dopu de wante a di në u Masa Jesosi Keesitu. Hën de dopu de te de kaba.

Nöö hën Konelisi ku dee otowan fëen tapa Petuüsi taa be a fika ku de wantu daka ufö a go.

11

Aki Petuüsi fan ku dee

Isaëli biibima.

¹ Hën de dë te wan pisi, nöö hën dee oto Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto biibima dee dë a Isaëli köndë ala ko jei taa sö dee sëmbë na u Isaëli ko piki di buka u Masa Gadu. „Wë nöö di juu dë, dee biibima bi ta mëni taa ee wan sëmbë an ta hoi dee wëti u Isaëli te dou ku di maaka de ta koti a sinkii, nöö Gadu an o limbo fesi da i. Sö de ta mëni.”

² Nöö hën di Petuüsi ko dou a Jelusalen, hën dee sëmbë ko buta ku ën. ³ De taa: “Womi, faandi mbei i go a oto sëmbë wosu dee na Isaëli sëmbë? Dee sëmbë ala, de an koti di maaka a de sinkii da Masa Gadu wan daka, ma töku i go sindo njan ku de. Nöö ja du bunu.”

⁴ Di de taki sö, hën Petuüsi tei di soni konda da de tefa a kaba, kumafa a bi pasa. ⁵ A taa: “Dee sëmbë aki, un haika e. Mi bi dë u mi a di köndë de kai Jopa ta begi Masa Gadu. Te wan pisi hën Gadu lei mi

wan soni a wan wojo limbo sunjan. Mi si wan soni kumutu a liba kuma gaan koosu sö. De panjëen a dee fö së buka ta saka, hën a ta ko te a ko dou a mi fesi.

⁶ “Hën mi luku ën dendu diin. Hën mi si hii pei mbeti u goonliba ku fou ku dee soni ta waka ta hai ku bëë a goon tuu nëen dendu. ⁷ Hën mi jei wan sëmbë taki da mi taa: ‘Womi Petuisi, hopo kii dee soni aki njan.’

⁸ “Hën mi taa: ‘Wë nönö, Masa, ma sa njan dee lö soni dë, kwetikweti. U tjina. Ma njan de wan daka.’

⁹ “Hën di töngö toona taki da mi möön taa: ‘Wë nönö, womi. Te Masa Gadu taa wan soni bunu u njan, nöö ja musu fia ku ën taa an bunu.’

¹⁰ “Nöö sö mi si di soni nango ta ko a mi te dou dii pasi, ufö a toona hai go a liba baka.

¹¹ “Nöö di juu dë seei, hën dii womi dou a di wosu ka mi bi dë. Wan sëmbë fu Sesalia hën bi manda de ko a mi. ¹² Nöö hën di Akaa u Masa Gadu taki da mi taa be mi go ku de wante, ma musu buuja seei. Nöö hën mi ku de sikisi biibima u Masa Jesosi fu Jopa i si aki, sö u go ku de. Nöö hën u nango te u go dou a Sesalia a di wosu u di womi di bi manda kai mi.

¹³ “Nöö hën di womi taki da u taa a bi si wan basia u Masa Gadu Köndë taanputaanpu nëen wosu dë. Hën di basia taki dëen taa a musu manda sëmbë go a Jopa go kai mi, Simon Petuisi, ko nëen. ¹⁴ Hën di basia taki da di womi taa, fa mi o ko nëen dë, nöö mi o taki dëen fa Masa Gadu sa puu ën ku dee sëmbë fëen a bëë u dee hogi u de de bi du.

¹⁵ “Nöö di mi jei sö, nöö hën mi seti fan ku di womi ku dee sëmbë fëen, hën wantewante dë di

Akaa u Masa Gadu ko a de liba. Leti kumafa a bi ko a u a fesi, sò a ko a de liba tu.

¹⁶ “Nöö fa mi si di soni pasa ku dee sëmbë dë, nöö mi mëni di soni Masa Jesosi bi taki da u taa: ‘Johanisi bi ta dopu unu ku wata, ma Masa Gadu o dopu unu ku di Akaa fëën.’

¹⁷ “Wë nöö fa i si mi si di soni pasa dë, nöö ma a’ soni u taki möön. Masa Gadu ta du ën wooko. Biga a da dee oto köndë sëmbë di wan seei soni di a bi da u di u piki di buka u Masa Jesosi Keesitu. Wë nöö ma tjika u tapa Gadu a di soni di a ta du e.” Sö Petuisi piki dee sëmbë.

¹⁸ Nöö di dee sëmbë dee bi ta fia ku ën dë jei sò kaa, nöö hën de kabuka pii awaa. Nöö hën de bia ko ta gafa Masa Gadu taa: “Ke baa, awaa u ko sabi taa na u Isaëli sëmbë wanwan Masa Gadu jabi pasi da e, ma a ta da hii sëmbë pasi u de disa dee hogilibi u de ko feni di libi u teego!”

Nöö sò wan gaan soni dee sëmbë dë ko fusutan di ten dë.

Aki ta taki u dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë na Antiokia.

¹⁹ Wë nöö ‚kumafa u bi taki kaa taa‘ di juu ten de bi kii Sitefani, nöö hën de toona ko ta sitaafu dee oto biibima u Masa Jesosi tee nöö hën dee biibima bi kule kumutu a Jelusalen paaja go a sëmëni oto köndë. So u de go te a dee longi köndë, kuma Finisia, kuma Sipuusi, te kisi di köndë de kai Antiokia. Nöö fa de go dë, nöö de ta konda di buka u Masa Jesosi nöömö, ma Isaëli sëmbë wanwan de ta kondëën da.

²⁰ Ma nöö te wan pisi, hën wanlö biibima u Masa Jesosi fu Sipuusi köndë ku wan oto köndë de kai

Sileni, hën de go na Antiokia go ta konda di buka da dee sëmbë na u Isaëli. ²¹ Nöö fa de ta du dë, nöö Masa Gadu dë ku de nëën te sëmëni hia sëmbë piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi.

²² Hën de dë te wan pisi, nöö hën dee biibima u Masa Jesosi dë a Jelusalen jei taa sô wan soni ko pasa a Antiokia. Nöö hën de manda Banabasi go haika.

²³ Nöö hën Banabasi go dou. Nöö di a go dou, hën a si taa Masa Gadu dë ku dee sëmbë tuú, ta tja de ku di bunuhati fëën. Nöö hën a wai ku de te na soni. Hën a da de taanga taa: “Dee sëmbë aki, un musu fika a Masa Jesosi leiki nöömö ta biibi ën ku wan hati nango.”

²⁴ Wë nöö di Banabasi aki, a bi dë wan bumbuu sëmbë seei ta biibi taanga a Masa Jesosi liba. Nöö a dë ku telu a di Akaa u Masa Gadu leiki. Nöö fa a ko na Antiokia dë, hën sëmëni oto sëmbë u di köndë möön bia ko a di së u Masa Jesosi.

²⁵ Nöö hën de sai dë te wan pisi, hën Banabasi kumutu a Antiokia go a Taasusi go suku Saulosu.

²⁶ Hën a go ta suku ën tefa a ko si ën, nöö hën hën ku ën toona ko na Antiokia baka. Nöö hën de tu womi fika wan hii jaa ku dee hia biibima naandë ta lei de dee soni u Masa Jesosi.

Nöö a Antiokia dë, ala fosu sëmbë seti ta kai dee biibima u Masa Jesosi Keesitu sëmbë. De an bi ta kai de sô a fesi.

²⁷ Nöö di juu ten dë, wanlö sëmbë dee ta kisi fan a Gadu, hën de kumutu a Jelusalen ko na Antiokia.

²⁸ Nöö wan u de de kai Agabusi, di Akaa u Gadu bi dë nëën liba, hën a hopo konda taa abiti möön nöö wan gaan hangi o ko. (Nöö sô a pasa tuu a di juu ten Kalaudio bi dë di Gaan Könu a Loomë.)

²⁹ Nöo di de jei sö kaa, hën dee biibima u Masa Jesosi taa de kë heepi dee otowan u de a Judea Köndë pasa di hangi. Nöo hën de pii möni te de kaba. Hiniwan u de da kumafa a sa da, hën de tja di möni ko mökisi. ³⁰ Hën de buta di möni a Banabasi ku Saulosu maun u de tjëen go da dee tiima u dee biibima u Masa Jesosi, dee ta dë a Jelusalen. Nöo hën de go.

12

Aki wan basia u Gaangadu köndë ko puu Petuisi a dunguwosu.

¹ Nöo di juu dë, wan oto Helodi bi ko dë könu, nöo a ta buuse dee sëmbë u Masa Jesosi tee na soni. Nöo hën a manda sëmbë go kisi so u de söötö a dunguwosu faa da de sitaafu a bakaten. ² Ma nöo di baaa u Johanisi de kai Jakobosi, hën di könu manda sëmbë kii ën ku së ufangi wantewante dë.

³ Nöo fa di könu du dë, nöo a suti seei da dee Dju sëmbë dee an ta biibi a Masa Jesosi. Nöo di a si taa a suti da de, hën a toona manda sëmbë go kisi Petuisi söötö a dunguwosu. (Nöo di juu dë, a bi dë di ten u di jaa di dee Dju sëmbë ta njan dee gaan daka u de de kai Pasika. Nöo a dee lö daka dë, de ta njan bëë söndö sooda.)

⁴ Nöo hën de tja Petuisi go söötö a dunguwosu. Hën de kai teni-a-sikisi sodati fu de musu ko watji ën fu an musu kumutu. Hiniwan ten fö u de ta dë ku ën ta watji ën, te dee disi kumutu, otowan ko. Hën Könu Helodi taa: “Te dee daka u Pasika pasa kaa, nöo mi o tja Petuisi go a kuutu a hii lanti fesi, be de si fa mi o mandëen go kii.”

⁵ Nöö fa Petuisi dë a dunguwosu dë, nöö dee oto biibima u Masa Jesosi dë a wan kamian ta begi Masa Gaangadu dëen nöömö taangataanga seei.

⁶ Nöö hën de dë wan daka tefa ndeti, nöö kuma amanjan sö de o tja Petuisi go a di kuutu. Hën Petuisi sai dë ta duumi. De bui ën ku tu sodati mökisi maun ku maun, dee oto sodati dë a dööbuka ta watji ën.

⁷ Te u Petuisi mëni, hën wan basia u Masa Gaangadu köndë ko a di kamba dë. Fa a ko dou, nöö hii di kamian ko limbo gbege kuma de sëndë faja nëen.

Hën di basia tuwë maun seki Petuisi weki. Hën a taki dëen taa: “Womi, hesi, hopo!” Hën Petuisi weki, hën dee këti bi dë nëen maun lusu wante kai a goon.

⁸ Hën di basia toona taki dëen taa: “Womi, hopo bisi dee koosu fii, nöö i tuusi i susu a i futu.” Hën a hopo bisi.

Hën di basia taa: “Söö. Tei di gaan koosu fii tapa i sinkii, nöö i ko boo go.”

⁹ Hën de go. Di basia dë nëen fesi, Petuisi dë a baka. Hën de ta waka nango u de kumutu a di dunguwosu. Ma Petuisi an sabi taa di basia dë tuutuu soni, a ninga taa soni a ta sunjan ku wojo limbo.

¹⁰ Hën de ko dou a di fosu lö u dee sodati. Hën de pasa. Hën de go dou a di u tu lö, hën de pasa. Hën de ta waka tefa de go dou a di gaan felu nëngë döo di i ta jabi fii ko kai a döo.

Nöö di de ko dou nëen, hën a jabi ën seei da de, hën de pasa kai a sitaati. Hën de ta waka langalanga te de go dou a wan kamian. Hën djee, Petuisi an si di basia möön. A go disëen a sitaati dë.

11 Hën wante dë, hën Petuisi wojo ko limbo. Hën a taa: “Aaaa, mi saandi pasa awaa. Masa Gaangadu hën manda wan u dee basia fëen ko puu mi a Könu Helodi maun. Dee Dju sëmbë an o feni mi fu de du ku mi kumafa de kë möön.”

12 Nöö di a sabi sö kaa, hën a pasa go dou a di wosu u Malia, di mama u Johanisi Maikusi, ka sëmëni sëmbë bi ko mökisi ta begi Masa Gaangadu dëen. 13 Hën a go naki di döo kökökökö.

Te wan pisi hën wan mujëe saafu de ta kai Looda ko u ko jabi di döo, 14 hën a jei Petuisi töngö. Hën a sabi taa hën. Ma nöo a wai te a fëekëtë u jabi di döo dëen. Hën a toona kule go taki da dee sëmbë taa: “Dee sëmbë o, Petuisi ko aki e! A dë leti a döobuka dë.”

15 Ma dee sëmbë dë a di wosu dendu an kë biibi. De taki da di mujëe mii taa: “Lëgëdë fii. Soni i ta mindi.”

Hën di mujëe mii toona taki taa: “Nönö, na lëgëdë. A sai dë tuu.” Hën de ta fia ku ën tee nöo hën de taa: “Na Petuisi i ta jei. Di akaa fëen, hën i ta jei dë taa hën.”

16 Di juu dë, Petuisi sai dë ta naki di döo nöömö, te nöo hën de ko jabi dëen awaa. Hën de ko si ën kädë.

Hën de taa: “Wooo maingë, di soni aki bigi da u. Petuisi tuu.”

17 Hën Petuisi tapa maun da de taa: “Wan fan taanga e, dee sëmbë.” Hën a konda da de fa Masa Gaangadu puu ën a di dunguwosu. Hën a taki da de taa de musu piki Jakobosi ku dee oto biibima u Masa Jesosi taa sö Gadu puu ën a dunguwosu. Biga di juu dë wan baaa u Masa Jesosi de kai

Jakobosi, hën ko dë wan fesima u dee biibima a Jelusalen.»

Nöö di Petuisi fan sö te a kaba, nöö hën a kumutu dë go tjubi.

¹⁸ Di dobooko fëen hën dee sodati dë a di dundu-wosu ko fanjaan. Hati u de latja biga de an si Petuisi möön, nöö de an saandi pasa ku ën möönsö tu.

¹⁹ Nöö di Könu Helodi ko jei, hën a manda sëmbë u de go suku Petuisi. Hën de suku ën te de wei, de an si ën möönsö. Nöö hën di könu manda kai dee sodati dee bi ta watji Petuisi. Hën hën ku de kuutu di soni te de kaba, de an sabi fa u piki ën. Nöö hën di könu toona kai oto sodati u de ko kii dee di dë puu.

Sö Könu Helodi du tefa a kaba, nöö hën a kumutu a Judea go a Sesalia go tan wan pisiten.

Aki ta taki andi pasa ku

Könu Helodi.

²⁰ Wë nöö di juu dë, hën dee sëmbë fu di köndë de kai Tilusi ku di de kai Sidon, de ku Könu Helodi bi a' soni te a bigi. Nöö hën dee sëmbë u de tu köndë dë fiti buka makandi u de go fan ku di könu be hati fëen kötö. Biga a di köndë u di könu dee sëmbë bi ta bai njanjan ta libi, hën mbei de kë toona ko bunu ku ën baka.

Nöö hën de waka te de ko dou a Könu Helodi köndë. Nöö hën de go mbei guwenti ku wan sëmbë de kai Balitusi. Hën bi dë wan futoou futuboi u di könu ta seeka soni dëen nëen wosu. Hën mbei de go mbei guwenti ku ën. Nöö bakaten bifö de o go a di könu.

²¹ Nöö hën de buta wan daka. Hën di di daka dou, hën di könu bisi dee könu bisi fëen tee a kaba.

Hën a go sindo fëen nëen könu sutuu a hii sëmbë fesi. Hën a fan ku lanti.

²² Hën di a fan tefa a kaba, hën dee sëmbë dee haikëen dë bai taa: “Woolo maingë, di sëmbë di fan di fan aki, na libisëmbë möön e! Wan gadu hën fan di fan aki!”

²³ Nöö fa de bai dë, nöö a kai ku di könu seei. Hën wante dë hën wan basia u Masa Gaangadu Köndë tjökö maun nëen. Biga a tei di hei di Gadu nöö musu feni. Hën a buta bitju kisi ën a bëe ta njan mën tefa a kii ën piii. Sö wan soni pasa ku Könu Helodi fu di a hopo hënseei sö.

²⁴ Ma nöö di buka u Masa Gaangadu hën a dë ta paaja nango nöömö. Möönmöön sëmbë ta jei ën ta piki kädë.

²⁵ Nöö hën Banabasi ku Saulosu tja di möni di de bi pii naandë go da dee Jelusalen sëmbë tefa de kaba. Nöö hën de tei di kijoo de kai Johanisi Maikusi hën de toona go na Antiokia baka ka de bi kumutu.

13

Aki di Akaa u Gadu kai

Banabasi ku Saulosu.

¹ Nöö dee biibima u Masa Jesosi fu Antiokia, de abi wanlö sëmbë a de dendu ta kisi fan a Gadu, ku wanlö otowan ta lei sëmbë soni fu Masa Jesosi. Wan da Banabasi, ku wan baakama de kai Simion, ku wan de kai Lusian u Sileni köndë, ku wan de kai Manën. Hën ku Könu Helodi bi kiija a wan wosu. Ufö i abi Saulosu. Sö de feifi sëmbë bi dë a dee Antiokia biibima dendu ta heepi de.

² Nöo hën de dë te wan daka, hën de ko miti u begi Masa Gadu. De dë ta begi ën ta hopo ën në söndö njan. Te wan pisi nöo hën di Akaa u Gadu ko taki da de taa be de buta Banabasi ku Saulosu apaiti dëen faa manda de go a wan wooko.

³ Nöo hën de begi go dou söndö njan tefa de kaba. Nöo hën de tei Banabasi ku Saulosu hën de buta maun a de wëi de da di wooko tefa de kaba. Hën de manda de go.

Aki de dë a di paati de

kai Sipuusi.

⁴ Nöo fa di Akaa u Gadu kai Banabasi ku Saulosu a di wooko dë, nöo hën de go a wan köndë de kai Selusia. Hën de tei zeboto, hën de pasa go a di gaan paati de ta kai Sipuusi. ⁵ Hën de go tjökö a wan köndë u di paati de ta kai Salami.

Nöo hën de go a dee keikiwosu u dee Dju sëmbë u di köndë go konda di buka u Masa Gadu da de be de jei. Nöo fa de ta du dë, nöo di kijoo de kai Johanisi Maikusi bi dë ku de ta heepi de.

⁶ Nöo hën de kumutu dë. Hën de ta waka langalanga hii di paati ta konda di buka u Masa.

Te wan pisi hën de go dou a di oto së u di paati a wan köndë de ta kai Pafosi. Hën de go si wan tofuma de ta kai Baliesosi. Hën da Elimasi. A dë wan Dju sëmbë ta mbei hënseei kuma wan tjabukama u Masa Gadu, ma na tuu seei.

⁷ Nöo di tofuma aki bi nama ku di gaama u di paati. Hën de kai Seligiysi Paulosu. Nöo di gaama dë, a dë wan sëmbë abi bunu pakisei. Nöo fa de tu tjabukama u Masa Jesosi ko dë, nöo hën di gaama jei, hën a kai de taa be de ko nëen ko konda di buka u Masa Gadu dëen.

⁸ Nöo hën de go u go konda di buka dëen. Ma nöo hii fa de ta kondëen, di tofuma sai leti dë ta suku u poi di buka. An kë di gaama piki seei.

⁹ Nöo hën di Akaa u Masa Gadu ko hebi a Saulosu liba. (Hën seei da Paulosu e.) Nöo hën a luku di tofuma diin. ¹⁰ A taa: “Mi ku i miti aki tide, i didibi womi mii, ju felantima u hii bunu u mundu. I ta ganjan sëmbë ku dee kõni tofu fii di i abi tumisi. Faandi mbei i ta bia di buka u Masa Gadu ta mindi soni dëen?”

¹¹ “Wë Masa Gadu o seeka i. Wojo fii o booko, nöo joo tan wan pisiten möön bifö joo si soni ku di wojo fii dë möön.” Nöo fa Paulosu fan dë, hën wantewante di tofuma si wan bundji baakabaaka ko tapëen wojo, a fika a ta waka ta tuwë maun ta suku sëmbë fu de musu panjëen a maun tja.

¹² Nöo hii fa de du dë, di gaama sai leti dë ta luku. Hën di a si sö kaa, nöo a biibi awaa. Biga dee soni u Masa de bi taki dëen dë, de foondo ën.

Aki de tja di Buka ko a Antiokia u Pisidia Köndë.

¹³ Nöo hën Paulosu ku dee sëmbë fëen, hën de tei wan boto a Pafosi pasa go dou a di pisiwata de ta kai Panfilia a wan köndë fëen de kai Peliga. Nöo di de go dou dë, hën Johanisi Maikusi kumutu disa de toona go fëen a Jelusalen baka.

¹⁴ Hën de kumutu a Peliga pasa go a di pisiwata de ta kai Pisidia. Hën de go dou a wan köndë de kai Antiokia möön, ma disa dë fu Pisidia Köndë. Hën de dë tefa di saba daka, hën de go sindo a di keikiwosu u dee Isaëli sëmbë.

¹⁵ Di juu dë, dee keiki tiima ta lesi di Buku u Gadu da dee sëmbë ko dë kumafa de bi guwenti. De ta

lesi a di pisi u dee wëti dee Mosesi bi kisi a Gadu ufö de toona ta lesi di u dee fesiten tjabukama tu.

Nöö baka u di dë, hën de manda sëmbë hakisi Paulosu ku Banabasi taa: “Dee sëmbë, fa un ko mökisi ku u aki, ee un a’ wan soni u taki di sa da u hati, nöö un tuwë ko boo jei.”

¹⁶ Nöö hën di de kai de sö kaa, hën Paulosu hopo taanpu a pë. Hën a seti ta fan ku de ta tuwë maun taa, “Dee sëmbë, mi da unu piimisi e, un dee Isaëli sëmbë kuma miseei ku un dee oto lö sëmbë dë aki tuu, hiniwan fuunu di ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën. Mi o fan wan fan ku unu aki nöö un haika bunu o.

¹⁷ “Wë kumafa un sabi kaa, di Gadu fuu di u ta dini aki, hën bi tei dee gaan sëmbë fuu u de ko hën sëmbë. De bi dë a Egepiti köndë, nöö hën a kiija de tefa de ko gaan hia sëmbë. Hën a puu de a di köndë dë ku di gaan kaakiti fëen tja go a di sabana.

¹⁸ Aluwasi fa de hogi seei ma a ta tai hati ta tja de a di sabana te dou hii föteni jaa. ¹⁹ Hën a ta heepi de ta feti da de te de wini hii dee sëbën pei sëmbë dee bi dë a di köndë de kai Kaana. A puu de dë, nöö hën a da dee gaan sëmbë fuu di köndë fu de libi nëen.

²⁰ “Nöö hën de libi ala te dou kuma föhöndö-ku-feifiteni jaa longi. Hii di ten dë, Gadu ta da de tiima ta heepi de. Nöö hën de dë tefa de pai Samueli, hën a ko dë wan tjabukama u Masa Gadu.

²¹ “Te wan pisi, hën dee gaan sëmbë fuu ko a Samueli, hën de begi ën taa be a da de wan könu u tii de. Hën Gadu da de Saulosu, di womi mii u di tata de kai Kisi, sëmbë u di lö u Benjamin. Hën Saulosu tii de föteni jaa longi.

22 “Hën Masa Gadu puu ën, hën a buta Dafiti ko kõnu nëen kamian. Nöö fa Dafiti sai dë, Gadu bi kai ën soni e. A taa:

Di womi mii u di tata de kai Isai,
fasi fëen ta kai ku mi a hii futu.

Hën o piki mi buka

ta du hii soni kumafa mi kë.

Sö Masa Gadu taki fu Dafiti.

23 “Ma nöö Gadu bi paamusi taa a o manda wan Heepima da u dee Isaëli sëmbë faa puu u a hogi basu. Hën o dë wan bakamii u Dafiti. Nöö hën i si u dë te di ten u dë aki, hën di Heepima ko tuu. Hën da di bakamii u Dafiti de kai Jesosi.

24 “Ma nöö bifö Jesosi ko, nöö Johanisi di Dopuma bi ko kaa, hën a ta bai basia ta konda da hii dee sëmbë u Isaëli köndë taa de musu disa di hogilibi u de bia ko tei dopu.

25 “Nöö hën de dë te Johanisi dë fa u kaba di wooko fëen, hën a taki da de taa: ‘Andi un ninga? Un ninga taa di Heepima di Gadu bi paamusi taa a o ko, hën disa nöö? Nönö, nëen disa eti e. Ma wan fëëë, a o ko a mi baka nöömö. Nöö te a ko, nöö a o hei möön mi gaanfa. Ma bumbuu tjika seei u sa lusu di susu fëen puu nëen futu.’ Sö Johanisi taki.

26 “Wë nöö dee sëmbë u mi aki, un dee bakamii u Abahamu kuma mi seei, ku un dee oto sëmbë dee ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën aki, un tuu haika mi e. Di buka di Masa Gadu manda ko taa sö a sa puu sëmbë a hogi basu, nöö u wë a manda di buka da e.

27 “Nöö dee oto sëmbë fuu a Jelusalen dë ku dee hedima fuu, de an bi sabi taa Masa Jesosi hën da di Heepima e. Fa de ta lesi dee pampia u dee fesiten tjabukama u Masa Gadu hiniwan saba dë seei, ma

töku de an bi sabi ën. Nöö hën de du hogihogi ku ën leti kumafa dee tjabukama bi taki a fesi. ²⁸ Biga hii fa de an sa feni na wan föutu nëën fu de musu kii ën, ma töku de begi Pilati faa kii ën nöö.

²⁹ “Leti kumafa di Buku u Masa Gadu taki ën dë, nöö sö de du ku ën tefa de kaba këë, hën de puu ën a di lakpa pau tja go bei.

³⁰ “Ma Masa Gadu toona weki ën baka e, dee sëmbë. ³¹ Nöö hën dee bakama fëën toona si ën baka ku deseei wojo. A nango ta ko a de te dou sëmëni daka. Hën ku dee lö sëmbë dë bi kumutu a Galilea ta waka ta lontu makandi te dou a Jelusalen. Nöö fa u dë aki, dee lö sëmbë dë fika ta konda dee soni fëën nöömö da u dee oto Isaëli sëmbë be u jei.

³² “Nöö hën awaa u seei ko a unu aki ko tja di bunu buka u Masa Gadu dë ko konda da unu ³³ taa dee soni dee a bi paamusi dee gaan sëmbë fuu, de ko pasa awaa da u dee bakamii u de. Biga Masa Gadu puu Jesosi a dëdë toona weki ën baka tuu.

“Wë wan sabi fa de bi taki a di Buku u Gadu nö? De taki ën a di u tu kanda u di Kanda Buku, taa:

Tide mi tja i ko buta a lanti fesi,

be de si taa ju da mi Mii, mi da i Tata.

Sö Gadu bi taki u di Heepima di o ko. ³⁴ Nöö a wanlö oto pisi u di Buku a taki u di fa a o weki ën puu a dëdë fu sinkii fëën an musu poi kaba a sösö. Biga a taa:

Dee gaan bunu dee mi bi paamusi Dafiti ku mi bunu hati,

mi o da unu de nöömö.

³⁵ Hën a taa:

Di Sëmbë fii di dë apaiti da i,

ja o disëen a dëdë köndë fu sinkii fëen poi kaba a sösö.

Könu Dafiti wë sikifi sö e. ³⁶ Ma nöö fa a taki ën dë, na hënseei a taki dë e. Nönö. Biga fa a bi sai dë, a bi ta libi ku dee oto sëmbë u di ten ala ta du dee soni Masa Gadu kë tefa juu fëen dou a dëdë. Hën de tjëen go bei a dee gaan sëmbë fëen bandja. Sinkii fëen sai dë tefa a poi kaba a sösö.

³⁷ “Ma di Sëmbë Masa Gadu bi weki puu a dëdë köndë u ta taki aki, sinkii fëen an bi poi möönsö e. Hën wë da di sëmbë Dafiti bi taki.

³⁸ “Nöö dee sëmbë u mi aki, un haika mi bunu. Fa mi ta fan ku unu aki, un musu fusutan mi. A Masa Jesosi di pasi jabi da u fu Masa Gadu an hoi u a bëë möön e. ³⁹ Dee wëti u kisi a Mosesi an sa mbei u ko limbo a Gadu wojo möönsö, biga de an sa puu u te dee hogilibi fuu an fika a u liba. Ma awaa a ko dë taa hiniwan sëmbë di ta biibi Masa Jesosi ta piki ën buka, nöö Gadu sa puu dee hogilibi fëen nëen liba. Boo taa hii dee soni di dee wëti an bi sa du da u, Masa Jesosi sa du da u fa u dë aki.

⁴⁰ “Nöö un musu mëni unu seei fu di soni an musu pasa ku unu di dee tjabukama u Gadu bi taki a fesi e. De bi taa:

⁴¹ Haika, dee sëmbë dë.

Fa un ta mbei tjö da di buka u Masa Gadu dë,
un ko luku wan soni aki di o toobi unu,
nöö un go kaba a sösö.

Biga di soni di mi o du a di ten fuunu aki,
nöö wan o biibi.

Ee sëmbë puu ën da unu seepi, wan o piki.

Sö dee fesiten tjabukama bi sikifi. Ma na sö a musu pasa ku unu e.” Sö Paulosu fan ku dee sëmbë tefa a kaba.

Aki ta lei fa sëmbë piki di Buka, ku fa de an piki.

⁴² Nöö di de kumutu a keiki, hën dee sëmbë hakisi Paulosu ku Banabasi taa te saba möön, nöö be de toona ko a de ko lei de di soni möön fini.

⁴³ Nöö hën de go. Nöö di de nango, hën wanlö hia Dju sëmbë ku wanlö otowan na Dju ma de ko ta begi Masa Gadu tu, hën de ko ta waka a Paulosu ku Banabasi baka.

Hën Paulosu ku Banabasi fan ku de. De da de hati taa fa de ta libi dë ta mëni Masa Gadu faa tja de ku di bunuhati fëen dë, nöö be de ta libi sö go dou.

⁴⁴ Hën de dë tefa saba daka möön. Nöö hën gaan së u di köndë hai ko makandi u ko haika di buka u Masa Gadu.

⁴⁵ Ma nöö fa dee oto Dju sëmbë u di köndë ko si fa dee hia sëmbë ta haika di buka, nöö hën de ko ta haun seei. Hën de sai dë ta fia ku Paulosu ta kosi ën.

⁴⁶ Ma Paulosu ku Banabasi an fëen seei. Hën de taki da de taa: “A bi fiti fuu konda da unu Isaëli sëmbë fosu di buka u Masa Gadu. Ma di wan këen hën un buta unu seei sösö fasi te wan sa feni di libi u teego, wë nöö woo disa unu go a dee oto köndë sëmbë na u Isaëli e.

⁴⁷ “Biga Masa Gadu fan ku u kaa, a taa: Mi buta unu kuma wan lampu faja u limbo di pasi da dee oto köndë sëmbë, be hii pei sëmbë u goonliba feni di heepi u Gadu.”

Nöö sö Paulosu taki da de te a kaba.

⁴⁸ Nöö di dee oto köndë sëmbë na u Isaëli jei fa a fan, nöö hën de wai. Hën de ko ta hei di buka u Masa Gadu taa a dë wan bumbuu buka. Nöö hën dee sëmbë dee a kai da u de feni di libi u teego, hën de piki bendi ko a di së u Masa Jesosi.

49 Nöo baka u di dë, hën di buka u Masa paaja a hii dee köndëköndë u di pisiwata dë.

50 Nöo hën dee Dju sëmbë hati boonu, hën de hopo go a dee hedima ku wanlö nëbai mujëë u di köndë, dee ko ta biibi Masa Gadu. Nöo hën de taki da de taa dee sëmbë dee ta tja di buka dë, na bumbuu sëmbë de dë.

Nöo hën dee hedima ku dee oto sëmbë dë piki, hën de buta ku dee Tjabukama u Masa Jesosi jaka puu a di pisiwata dë.

51 Nöo hën di de jaka de sö kaa, hën Paulosu ku Banabasi naki dee susu u de puu di sandu u di köndë tuwë disa dë da de, fu dee sëmbë u di köndë si taa ee Masa Gadu o sitaafu di köndë dë, nöo na de mbei möön. Biga de konda di Buka fëën da de kaa. Nöo hën de go u de. Hën de pasa go dou a wan köndë de ta kai Ikonium.

52 Nöo dee biibima u Masa Jesosi dee fika a di pisiwata dë, nöo de dë ku wai seei. Biga di Akaa u Masa Gadu ta wooko a de liba.

14

Aki Paulosu ku Banabasi dë

a Ikonium.

1 Nöo kumafa u taki dë, Paulosu ku Banabasi bi go a di köndë de kai Ikonium. Nöo hën de go a di Dju keikiwosu kumafa de bi guwenti. Hën de go konda di buka u Masa Jesosi da de. Nöo fa de kondëën tjika dë, hën sëmëni sëmbë ko piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi, Dju sëmbë ku na Dju sëmbë tuu.

2 Ma wanlö Dju sëmbë dë a di köndë tu, de an kë piki di buka. Nöo de ta poi dee biibima u Masa

Jesosi da dee oto sēmbē u di kōndē dee an dē Dju sēmbē.

³ Ma nōō fa dee sēmbē ta du ku de dē seei, ma tōku Paulosu ku Banabasi fika a di kōndē dē longi ta konda di buka sōndō fēēē. De ta taki da de nōōmō taa Masa Jesosi an ta libi ku u ku di fuu libi, ma a ta libi ku u ku di fēēn bunuhati. Nōō hēn Masa Gadu nama ku de, a da de kaakiti u de du pepei soni, foombofoombo wan, be sēmbē sabi taa fa de ta konda di buka dē nōō tuutuu soni de ta taki.

⁴ Nōō hēn de dē te nōō hēn dee sēmbē u di kōndē ko paati a tu. Hafu dē a di sē u dee Dju sēmbē, hafu u de dē a di sē u dee Tjabukama.

⁵ Nōō hēn dee Dju sēmbē ku dee otowan na bi kē di buka, ku dee hedima u de, de tuu fiti buka taki taa de o buta ku dee Tjabukama naki de ku sitonu kii.

⁶ Ma nōō hēn di dee Tjabukama jei sō, nōō hēn de kule kumutu dē go. Hēn de ta waka ta lontu a dee kōndēkōndē u di pisiwata de kai Likonia dē, kuma Lisita ku Deebi. A hii di pisiwata dē tuu de ta waka ta lontu, ⁷ ta konda di bunu buka u Masa Jesosi nōōmō da sēmbē.

A di pisi aki de kai Paulosu ku Banabasi gadu.

⁸ Nōō a di kōndē de kai Lisita dē, nōō wan lan womi bi sai dē. Sōseei de pai ēn, an hopo waka wan daka a goonliba. ⁹ Hēn a dē sindosindo ta haika di fan u Paulosu. Te wan pisi hēn Paulosu bia luku ēn diin, nōō hēn a si taa a abi biibi tjika fu Gadu sa kulēēn be a ko bunu wante.

¹⁰ Hēn a bai taa: “Womi, hopo taanpu a pē!” Hēn a hopo vu taanpu, hēn a ko ta waka ta lomboto. A ko bunu gbegede.

¹¹ Wë nöö dee sëmbë u di köndë dë an sabi Masa Gadu. De abi wanlô oto gadu u de de ta begi. Nöö fa de si di soni Paulosu du dë, nöö hën de ko ta bai a di Likonia tōngö u de taa: “Dee sëmbë aki eee, dee gadu fuu bia ko libisëmbë saka ko a u ooo!”

¹² Nöö hën de seti ta kai Banabasi Jupitë. Hën da di hedima u dee gadu u de. Nöö Paulosu de ta kai Mekui, biga hën da di basia u dee gadu u de. Biga Paulosu hën ta fan möön di otowan.

¹³ Nöö di gaduwosu u di gadu u de de kai Jupitë dë leti a wan së u di köndë. Nöö hën di basi fëen jei di dee sëmbë ta bai taa sô Jupitë ko, hën a go tei wanlô kau ku wanlô hia folo tja ko buta a di nëngë dööbuka u di köndë. Hën ku hii dee sëmbë u di köndë o kii dee mbeti dë tjuma tuwë da Paulosu ku Banabasi kumafa de ta tuwë njanjan da dee gadu u de.

¹⁴ Te wan pisi, nöö hën Banabasi ku Paulosu ko jei taa sô wan soni de o du. Nöö a hogi a de tee de tënë de koosu kule go a dee sëmbë mindi ¹⁵ ta bai taa: “Dee sëmbë aki, andi u ta du aki eee! Un disa ooo, gaantangi un disa! U seei da sösö sinkii sëmbë kuma unu tu! Ma u ta tja wan bunu buka ko da unu taa be un disa dee sösö soni un ta begi aki, nöö un bia ko ta begi di libilibi Gadu di mbei hii soni, wata ku tela, goon ku liba, fou ku mbeti ku libisëmbë, hii soni a mbei. Nöö hën fuun biibi e.

¹⁶ “Nöö a fesi Gadu bi disa sëmbë fu de ta libi u de kumafa de kë. ¹⁷ Ma tökuseei a bi seti dee soni fëen buta fu sëmbë musu si sabi taa wan bunuhati Gadu dë nöömö. Nöö wan si ën nö? Biga te juu dou, a ta da unu tjuba. Te juu dou, a ta mbei dee soni i paandi göö fuun ta feni soni u njan. Un dë ku wai.

„Da a dë taa un musu sabi taa di lö Gadu dë hën da di tuutuu Gadu u mundu.”

¹⁸ Ma fa Paulosu ta taki dë seei, ma ku gaan möiti ufö hën u Banabasi tapa dee sëmbë fu de an kii dee mbeti da de.

¹⁹ Hën de dë te wan pisi, nöö hën wanlö Dju sëmbë kumutu a di köndë de kai Antiokia u Pisidia Köndë naandë, ku di oto köndë de kai Ikonium, ka de Paulosu bi go a fesi, hën de go dou a Lisita. Hën de ko ta fan ku dee sëmbë u di köndë ta poi dee Tjabukama u Masa Jesosi da de, tefa dee sëmbë tuu disa Paulosu ku Banabasi djee bia ko ta buuse de. Hën de naki Paulosu ku sitonu tee wan pisi, de ninga taa a dëdë. Nöö hën de hai ën gulululu a goon tja go tuwë a bandja së u di köndë.

²⁰ Nöö hën dee biibima fu di köndë ko taanpu lontu ën. Hën a weki. Hën a hopo toona go a di köndë baka.

Di dobooko fëen, hën hën ku Banabasi kumutu dë pasa go a di köndë de kai Deebi.

Aki de Paulosu toona go

a Antiokia.

²¹ Hën di de go dou a Deebi, hën de ta konda di bunu buka u Masa Jesosi da dee sëmbë u di köndë dë tee wanlö hia sëmbë piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi. Nöö hën de kumutu dë, hën de bia toona go a dee köndëköndë ka de bi waka kaa. De go a Lisita, Ikonium, ku Antiokia u Pisidia Köndë.

²² Nöö fa de ta waka nango dë, nöö de ta da dee biibima u Masa Jesosi taanga taa de musu tai hati ta biibi a Masa Jesosi nöömö. De ta taki da de taa: “Sö nöö a dë e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë i kë dë a

di Tii u Gadu dendu ku telu, nöö i o tja hia sitaafu a goonliba aki.”

²³ Nöö a hiniwan u dee keiki ka de Paulosu ta waka, de ta buta tiima. Nöö fa de ta buta de dë, nöö de ta du ën ku begi seei te de an ta njan. De ta begi da de ta buta de a Gadu maun fu di nëën de ta biibi.

²⁴ Nöö hën Paulosu ku Banabasi kumutu a di pisiwata u Pisidia dë pasa go dou a di pisiwata de kai Panfilia baka. ²⁵ Hën de toona go a Peliga. De go konda di buka u Masa Jesosi da dee sëmbë u di köndë dë te de kaba, nöö hën de kumutu dë. Hën de go a wan köndë de kai Atalia ₁ di dë a di ze bandja ₁.

²⁶ Hën de go subi a boto. Nöö hën de pasa go dou a Antiokia di u Silia Köndë baka, ka de bi kumutu. Naandë dee sëmbë bi buta de a Gadu maun faa musu tja de ku di bunuhati fëën ta heepi de a di wooko. Nöö di di wooko kaba ufö, hën mbei de toona go ka de bi kumutu.

²⁷ Nöö di de ko dou a Antiokia dë, hën de kai hii dee biibima u Masa Jesosi tuu u de musu ko mökisi be de jei unfa de bi waka. Nöö di de ko, hën de konda hii dee soni Masa Gadu bi du a de liba, fa a jabi di pasi da dee oto sëmbë dee na Isaëli sëmbë u de sa ko biibi a Masa Jesosi liba tu.

²⁸ Nöö hën de fika wan hii pisiten ku dee biibima u Masa Jesosi na Antiokia naandë.

15

Aki i ko a Antiokia.

¹ Nöö di juu dë wanlö sëmbë kumutu a Judea Köndë ₁ ko a Antiokia, ka Paulosu ku Banabasi dë ₁. Hën de tja wan lei ko ta lei dee sëmbë fu Masa Jesosi taa ee ja koti i sinkii buta di maaka u Isaëli, nöö ja

o feni di heepi u Gadu. Biga sö Gadu da Mosesi di wëti dë faa da dee sëmbë u Gadu. Sö de taki.

² Ma di Paulosu ku Banabasi ko jei taa sö de ta lei, hën de ta fia ku de ta taki da de taa di soni an dë sö. „Biga ee i ko ta biibi a Masa Jesosi liba kaa, nöö an dë fanöudu fii musu hoi dee peipei wëti u Isaëli ufö Gadu o limbo fesi da i.”

Nöö hën di fia ko wan gaan soni. Te wan pisi hën de ko si taa di taki musu koti. Hën de puu sëmbë u de manda go a Jelusalen go piki dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto tiima u keiki taki sö wan soni. Nöö unfa de musu du ku sö wan taki?

Nöö Paulosu ku Banabasi ku wanlö oto biibima fu Antiokia dë, nöö de da dee sëmbë de puu fu go jei di taki da de.

³ Hën dee oto biibima u Masa Jesosi u di köndë tja de go buta a pasi. Hën de go. Nöö di de nango, hën de ta latja Finisia ku Samalia ta pasa. Nöö de ta piki dee Isaëli biibima a dee köndëköndë u dee pisiwata dë taa dee sëmbë na u Isaëli ko ta piki di buka awaa. Nöö di dee oto sëmbë u Masa Jesosi jei sö kaa, nöö de ta wai seei.

Aki de hoi wan gaan kuutu

a Jelusalen.

⁴ Nöö hën de ko dou a Jelusalen. Nöö di de dou, hën dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi, ku dee tiima u keiki, ku hii dee oto biibima u Masa Jesosi u Jelusalen tuu wai ku de. Hën de sindo kai kuutu. Hën de Paulosu konda da de hii dee soni dee bi pasa, kumafa Masa Gadu bi wooko a de liba di de bi ta tja di buka fëen ta konda.

⁵ Ma nöö i bi abi wanlö Faliseima a dee biibima dendu dē. Nöö di de jei taa sēmbē dee na u Isaēli sēmbē ko ta biibi Masa Jesosi, nöö hēn de hopo. Hēn de taa: “Fa dee oto köndē sēmbē ta ko ta biibi dē, nöö de musu koti di maaka a de sinkii e, ta hoi dee wēti u kisi a Mosesi. A musu dē sö nöömö. De musu abi sēmbē ta buta ku de be de hoi dee wēti dē.” Sö dee Faliseima taki.

⁶ Nöö di de fan sö te de kaba, nöö hēn dee Gaan Tjabukama ku dee tiima u keiki toona kai kuutu baka fu de taki di soni u dee Isaēli wēti, ee a dē u de disa de, nöö de disa. Ee a dē u de hoi de, nöö de hoi.

⁷ Nöö hēn de ta kuutu di soni nango ta ko tee, nöö hēn Petuisi hopo. Hēn a fan ku de. A taa: “Un dee sēmbē u mi aki, an dē u mi piki unu möön di fa Masa Gadu bi kai mi apaiti fu mi musu go konda di bunu buka fēen da wanlö oto köndē sēmbē na u Isaēli, be de ko ta biibi a Masa Jesosi liba.

⁸ “Nöö fa mi bi go dē, hēn mi konda di buka da dee sēmbē. Nöö Masa Gadu sabi hii sēmbē hatiböö. A si taa de ko ta biibi ēn tuutuu, hēn a tei di Akaa fēen hēn a da de kumafa a bi da u ēn a fesi. Nöö fa a da de di Akaa fēen dē, hēn da a tei de kaa. „An dē taa de hoi dee wēti u Mosesi möönsö ufö a tei de.”

⁹ “Nöö fa dee sēmbē sai dē, Masa Gadu ta luku u ku de tuu ku di wan wojo sabi taa fa u bi biibi ēn a fesi, nöö sö nöö de ko ta biibi ēn tu. Nöö hēn a da de wan njunjun limbo hati kumafa a bi da u kaa.

¹⁰ Nöö hēn un ko ta taki taa de musu hoi dee Isaēli wēti fuu. Wē nēen da pooba un ta pooba Gadu nö? Wē biga dee gaan sēmbē fuu a bi da dee wēti u hoi, nöö hēn wē de an bi sa hoi de. Nöö söseei tu, u dee bakawan aki bi ta biinga u hoi de te u wei. Nöö hēn

un kë ko da dee njunjun biibima u Masa Jesosi dee wëti dë fu de hoi. Kwetikweti. Ma dë nëen e.

¹¹ “Biga fa u ko a biibi aki, u sabi taa Masa Jesosi Keesitu hën nöö sa mbei u feni di heepi u Gadu. Na di hoi u ta hoi wëti, nëen o tja u pasa, ma Jesosi Keesitu nöö sa tja u ku hën bunuhati.

“Nöö söseei a dë ku dee sëmbë dee na Isaëli sëmbë tu. An dë u de hoi dee wëti ufö Gadu sa heepi de e.” Sö Petuisi taki da de.

¹² Nöö baka fëen, hën Banabasi ku Paulosu konda da de fa Masa Gadu bi ta wooko a de liba di de bi go a dee sëmbë na u Isaëli. A bi du sëmëni foombofoombo soni kuma maaka, u de sa si taa Gadu buka de ta tja tuu. Nöö fa de ta fan dë, hën dee hia sëmbë naandë ko dë pii ta haika.

¹³ Nöö di de fan tefa de kaba, hën Jakobosi „di da wan u dee gaan tiima„ hën a tei. A taa: “Un dee sëmbë u mi aki, un haika mi. ¹⁴ Wë u jei fa Petuisi fan dë kaa. A konda da u fa Masa Gadu seti pii sëmbë a dee sëmbë na u Isaëli sëmbë dendu u de ko sëmbë fëen. ¹⁵ Nöö fa a fan dë, a kai ku dee soni Masa Gadu bi buta dee fesiten tjabukama u de taki, taa:

¹⁶ Te wan pisi möön, nöö mi o toona ko a unu e.

Nöö mi o ko seeka dee bakamii u Könu Dafiti.

Biga de kaba a sösö

kuma te wan wosu booko ja abi ën möön.

Sö di lö u Könu Dafiti kaba a sösö tjika.

Ma mi o toona hopo ën baka e,

be a ko kumafa a bi dë.

¹⁷ Nöö fa mi o du ën dë,

nöö dee oto sëmbë u goonliba o si,

nöö de o suku u de ko sëmbë u mi tu.

Dee oto köndë sëmbë na u Isaëli,

dee mi tei u ko sëmbë u mi,
de tuu o suku di pasi fu de sa ko a mi.

¹⁸ Sö Masa Gadu bi taki.

Di Sëmbë di ta mbei sëmbë ko sabi dee soni
dee a bi buta gaanduwe a fesi faa du,
hën wë taki sö e.

Sö di tjabukama bi sikifi, dee sëmbë.

¹⁹ “Wë nöö fa mi wegi di soni luku te kaba aki,
nöö ma si kuma u musu toobi dee oto köndë sëmbë
e, dee ko ta biibi Masa Gadu dë, fu de musu ta hoi
dee wëti fuu Isaëli sëmbë. ²⁰ Ma un boo mbei wan
pampia manda piki de taa:

Be de an njan njanjan di dee oto sëmbë ta tuwë da
dee gadu u de.

De an musu libi fanafiti a di së u manu ku mujëë.
De an musu njan wan mbeti di dëdë sitaafu dëdë,
buuu an kumutu nëën sinkii.

De an musu njan soni buuu.

„Dee disi, de da wëti de sa hoi, ma wan boo toobi
de fu de hoi dee oto wëti u Isaëli.“

²¹ “Nöö ee de kë sabi soni möön fu dee wëti
dee u kisi a Mosesi, nöö be de go a dee leima
fuu go lei. Biga de ta taki soni u dee wëti dë a
hii dee köndëköndë tuu, ka Isaëli keikiwosu dë.
Gaanduwe de bi dë ku ën a fesi kaa te tide, hiniwan
saba sëmbë ta dë a dee keikiwosu fuu ta lesi dee
wëti ta puu da sëmbë u de musu sabi. Nöö ala fu
de go ee de kë sabi de.”

Aki de mbei wan biifi manda

go na Antiokia.

²² Nöö di Jakobosi fan sö te a kaba, nöö hën dee
Gaan Tjabukama u Masa Jesosi, ku dee tiima u
keiki, ku dee oto biibima u Masa Jesosi tuu mökisi,

de feni taa a taki bunu. Hën de taa a fiti fu de tei wantu fesima a de dendu manda go na Antiokia ku Banabasi ku Paulosu, „go piki de unfa de kuutu buta„.

Nöö hën de tei tu sëmbë dee dë fesima u de. Wan u de da Judasi, hënseei de ta kai Basabasi. Di otowan de kai Silasi.

²³ Hën de mbei wan pampia fu de manda go da dee biibima u Antiokia taa:

U dee Tjabukama u Masa Jesosi, ku dee oto tiima u keiki, dee sëmbë fuunu a Jelusalen aki, u ta mbei di pampia aki manda da un dee sëmbë na u Isaëli ta biibi Masa Jesosi na Antiokia, ku dee oto köndë u Silia, ku dee köndë u Silisia tuu. „U ta manda gaan odí da unu taa u dë„.

²⁴ Nöö u jei taa wanlö sëmbë fuu ko a unu dë ko ta toobi unu ku di lei u de „taa un musu koti sinkii buta di maaka u Isaëli ufö Gadu o limbo fesi da unu„. Fa de tja di lei ko a unu dë, nöö a mbei un ko ta pakisei fasifasi te nöö wan saandi fuun tei. Wë dee soni de taki dë, na u manda de e, fu de fan sö ku unu.

²⁵ Nöö di u jei sö kaa, nöö hën u ko fiti buka puu wantu sëmbë a u dendu aki manda ko piki unu unfa u si di soni. Nöö ku de tu lobi mati fuu, Banabasi ku Paulosu, ku de dee sëmbë fuu o waka.

²⁶ Wë un sabi Banabasi ku Paulosu kaa fa de dë, dee sëmbë. De dë wanlö sëmbë ta sei de hedi fu di në u Masa Jesosi Keesitu musu paaja.

²⁷ Nöö dee otowan u ta manda da unu aki, de da Judasi ku Silasi. Nöö de da kotoigima u di soni di u ta sikifi manda da unu aki taa u taki sö.

28 Nöo a di së u di soni di ta toobi unu dë, nöo di Akaa u Masa Gadu ku u seei tu feni ën taa a bunu fu wa buta oto wëti da unu möönsö möön leki dee fanöudu wan u ta kai da unu aki taa:

29 Be wan njan dee soni de ta tuwë da dee gadu u de.

Na be un njan soni buuu.

Na be un njan wan mbeti buuu an kumutu nëën sinkii.

Na be un libi fanafiti a di së u manu ku mujëë.

Ee un hoi de fö wëti aki, nöo woon du bunu. Hën nöo u kë taki da unu. U ta manda gaan odi da unu.

30 Nöo di de mbei di biifi te de kaba, hën de manda dee sëmbë go. Hën de go dou na Antiokia. Hën de kai dee biibima u Masa Jesosi tuu ko makandi, nöo hën de da de di pampia di dee hedima a Jelusalen bi mbei da de.

31 Nöo di dee sëmbë lesi di biifi te de kaba, hën de wai. A da de hati seei. „Biga de si taa an dë u de buta deseeri a dee hia Isaëli wëti basu.”

32-33 Nöo Judasi ku Silasi seei bi dë sëmbë ta kisi fan a Masa Gadu da sëmbë. Hën de fika na Antiokia dë wan hii pisiten ta fan ku dee sëmbë u Masa Jesosi, ta da de taanga u de tai hati ta hoi a di biibi nöömö.

Nöo di de o toona go a Jelusalen baka a dee sëmbë dee bi manda de ko, nöo hën dee biibima u Masa Jesosi tja de go buta a pasi ku kötö hati. [34 Ma Silasi kai pakisei taa an o go möön, a o fika na Antiokia ufö.]

35 Nöo Paulosu ku Banabasi fika dë tu. Nöo de ku wanlö hia oto sëmbë ta konda di buka nöömö, ta lei dee sëmbë u di köndë soni u Masa Jesosi.

Aki Paulosu ku Banabasi paati.

³⁶ Hën de dë te wan pisi, hën Paulosu taki da Banabasi taa: “Mati, un boo toona go ka u bi ta konda di buka, go haika dee sëmbe fuu a dee köndëköndë luku fa de ta du.”

³⁷ Nöö di a taki sö, hën Banabasi taa a kë toona tja Johanisi Maikusi go ku de tu. ³⁸ Ma Paulosu an kë faa musu go. Wë biga a bi disa de a Panfilia köndë kaa, an bi kë dë ku de a di wooko möön, hën mbei Paulosu an kë faa go.

³⁹ Nöö hën di soni ko wan gaan fia da de te de paaja. Banabasi tei Maikusi hën de subi a boto hën de go a Sipuusi.

⁴⁰ Nöö Paulosu kai Silasi fëen ku ën waka. Nöö di de o go, hën dee sëmbe u de a Antiokia, de begi Masa Gadu da de faa tja de ku ën bunuhati. Nöö di de begi sö tefa de kaba, nöö hën de go. ⁴¹ Hën de waka a dee pisiwata u Silia ku Silisia. Nöö fa de ta waka nango dë, Paulosu ta fan ku dee biibima fu Masa Jesosi dee ta ko makandi a dee peipei köndë ta da de taanga.

16

A di pisi aki Timoteo seti

wooko ku de.

¹ Nöö hën Paulosu ku Silasi ta waka te de go dou a dee köndë de kai Deebi ku Lisita, ka Paulosu ku Banabasi bi konda di Buka kaa. Nöö hën de go si wan biibima u Masa Jesosi dë de kai Timoteo. Hën mama da Isaëli sëmbe, nöö hënseei ta biibi Masa Jesosi tu. Ma hën tata an dë Isaëli sëmbe, a dë wan Giiki sëmbe. ² Nöö fa Timoteo sai dë, a abi bunu në a dee otowan fëen ta biibi Masa Jesosi a Lisita ku

di oto köndë de kai Ikonium, de tuu ta gafëen fa a ta libi.

³ Nöö di hën ku de Paulosu ko miti, hën Paulosu kë faa musu go ku de. Hën a mandëen fu de koti di maaka nëen sinkii kumafa Dju sëmbë ta koti. Wë nöö di soni mbei a mandëen, fu di an kë Timoteo musu abi hogi në a dee Dju sëmbë a dee köndë dë. Biga de tuu sabi taa hën tata da Giiki sëmbë, nöö an bi koti di maaka.

⁴ Nöö hën de ta waka nango a dee köndëköndë. Nöö hii fa de nango dë, nöö di buka di dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto tiima u keiki a Jelusalen bi da de, hën de ta tja go da dee biibima fu de musu jei, be de hoi di taki kumafa de bi kuutu buta.

⁵ Nöö fa de ta du dë, nöö a ta heepi dee sëmbë u Masa Jesosi gaanfa, dee ta miti makandi a dee köndëköndë. Biga de ta kisi kaakiti nango fesi seei a di biibi, nöö hiniwan daka möön hia sëmbë ta piki di buka ta ko ta nama ku de.

Aki Paulosu si wan sëmbë u Masadonia a wan wojolimbo sunjan.

⁶ Nöö di ten dë, de Paulosu bi kë go a di pisiwata de kai Asia go konda di buka. Ma nöö hën di Akaa u Masa Gaangadu bai de taa de an musu go ala. Nöö di a bai de sö kaa, hën de bia latja di pisiwata de kai Fiigia kisi Galasia.

⁷ Nöö di de ko zuntu ku di pisiwata u Misië, hën de ta suku unfa de sa du go dou a Bitinia köndë, ma di Akaa u Masa Jesosi toona tapa de möön fu de an go ala.

⁸ Nöö hën de go a oto köndë. De latja Misië kisi di köndë de kai Toasi.

⁹ Te wan ndeti, hën Paulosu si wan soni a wan wojolimbo sunjan. A si wan womi u wan pisiwata de kai Masadonia ko taanpu nëen fesi ta kai ën taa: “Gaantangi, aba ko a di sê fuu aki ko heepi u baa.”

¹⁰ Nöö di Paulosu si di soni, nöö hën u ta seeka fuu go wante. Biga u sabi taa Masa Gaangadu hën ta manda u fuu go konda di bunu buka fëen da dee sëmbë fu Masadonia.

Aki wan mujëe de kai Lidia

ko a di biibi.

¹¹ Hën u kumutu a Toasi waka tololoo ku sipi go dou a di köndë de kai Samotaake. Hën u duumi. Tefa di mamate hën u go nama a di köndë de kai Niapolisi.

¹² Hën u kumutu a di sipi. Hën u waka a futu go dou a di köndë de kai Filipi. Hën da di gaan nëbai köndë u di sê pisi u Masadonia ala, ma dee Loomë köndë sëmbë de ta libi nëen ta tii ën. Hën u tan sëmëni daka ala.

¹³ Tefa di saba dou, hën u kumutu a di köndë go dë a wan lio bandja ka u sa’ taa sëmbë o ko begi Masa Gaangadu. Nöö di u go dou, hën u si wanlö mujëe bi ko makandi dë kaa. Hën u go sindo ku de ta konda di buka u Gaangadu da de.

¹⁴ Nöö wan u dee mujëe hën de kai Lidia. A dë wan sëmbë ta mbei baau koosu ta sei, nöö di köndë fëen hën de kai Tiatila. Di mujëe dë ta biibi a Masa Gaangadu. Nöö fa a dë pii ta haika di woto u Masa Jesosi, nöö hën Masa heepi ën faa tei dee soni dee Paulosu taki dë nëen hati.

¹⁵ Nöö di a ko biibi kaa, hën de dopu ën ku dee sëmbë fëen wosu dendu tuu. Hën a begi u gaantangi taa: “Ee un feni taa mi ta biibi Masa

tuutuu, nöö be un ko tan ku u a u wosu.” Nöö hën a ta begi u nöömö tefa u du kumafa a hakisi u.

Aki de buta Paulosu ku Silasi

a dunguwosu.

¹⁶⁻¹⁷ Nöö di juu dë wan mujëe mii dë a di köndë ku wan gadu a hedi ta konda a fesi andi o pasa amanjan. Hën wanlö sëmbë u di köndë tei ën buta saafuma u de, nöö de ta wooko gaan hia möni a dee soni dee di gadu ta konda da sëmbë. Nöö di u nango a di kamian ka woo begi, hën di mujëe mii dë ko miti ku u. Hën a ta ko a u ku Paulosu baka ta bai nöömö taa: “Dee sëmbë dee dë a mi fesi aki, de da futuboi fu di kaba hei Gadu u mundu e. De ta lei unu di pasi di fuun waka nöö Gaangadu sa heepi unu puu a hogi basu.” Sö a ta bai a u baka nöömö.

¹⁸ Hën a ta bai seei nöömö te dou sëmëni daka. A ko ta toobi Paulosu gaanfa. Nöö hën a bia luku ën, hën a fan ku di gadu nëën hedi taa: “Mi tei di në fu Jesosi Keesitu bai i taa, hetji pasa kumutu a di mujëe mii liba e!” ¹⁹ Nöö wantewante dë hën a kumutu nëën liba wala. Wojo fëen ko limbo.

Nöö di dee basi u di mujëe mii si taa de lasi di wini fëen di de bi ta feni, hën hati u de boonu. Hën de panjan Paulosu ku Silasi dë gbalau hai gbululuu tja ko a di köndë ganda mindi ka dee takima fu di köndë ta dë.

²⁰ Nöö hën de tja kaagi u de go da dee Loomë sëmbë dee ta tii di köndë taa: “Dee Dju sëmbë i si aki tja toobi ko a u e, te hii di köndë ta mbei seei wajawaja. ²¹ Biga de ta tja pepei wëti ta ko ta da u a u köndë. Ma wa musu tei de biga u dë Loomë

köndë sëmbë, nöö dee wëti an ta kai ku dee fuu wëti.” A di fasi dë de kaagi de Paulosu.

²² Nöö di de taki sö te de kaba, nöö hën hii dee sösö sinkii sëmbë u di köndë piki ku de. Nöö hën dee hedima hai dee koosu u Paulosu ku Silasi puu a de sinkii, hën de manda sëmbë fon de taku fon.

²³ Nöö hën de tja de go söötö a dunguwosu. Hën de piki di wakitima taa a musu hoi de bumbuu fu de an musu kumutu.

²⁴ Nöö di di wakitima jei sö, nöö hën a tja de go buta seei a di kaba lasiti kamian a di dunguwosu gogo. Hën de tuusi de tu së futu u de a kaapa bui söötö gingin fu de an musu kumutu.

²⁵ Nöö hën de dë te wan juu ten kuma tuwalufu juu ndeti sö, Paulosu ku Silasi dë a di dunguwosu ta begi Gaangadu ta kanda dëen ta gafëen. Nöö dee oto sëmbë dee dë söötösöötö dë tuu sai dë ta haika. ²⁶ Te u de kë si hën di goonliba ko ta seki seei te dou ku dee dunguwosu posu. Hii dee döo tuu ko dë jabijabi hoo, nöö hii dee sëmbë bi dë a di dunguwosu söötösöötö ku bui dë, de tuu lusu.

²⁷ Hën di wakitima u di wosu panta weki a duumi. A ko si taa dee dunguwosu döo tuu dë jabijabi. Hën a hai ën së ufangi faa kii ën seei. Biga a ninga taa hii dee sëmbë dë söötösöötö a wosu dë, de tuu kule go. Nöö hën mbei a o kii ën seei.

²⁸ Ma di Paulosu si taa sö a o du, hën a bai taki dëen taa: “Nönö mati, na kii i seei e! U tuu dë aki eti. Wa go!”

²⁹ Hën di wakitima bai kai sëmbë taa be de tja faja ko. Hën de tja ko dëen. Hën a kule vou go kai a goon a de Paulosu fesi gbolou. Nöö a ta tëëmë tjatjatjatja. Hati fëen nöö latja sö.

³⁰ Hën a tja de go a döö. Hën a hakisi taa: “Mati, andi mi musu du ufö mi sa feni di heepi u Gadu?”

³¹ Hën de piki ën taa: “I musu biibi Masa Jesosi Keesitu fii Gadu, i ku i wosu dendu tuu, nöö wan o lasi go kaba a sösö.” ³² Hën de konda di woto u Masa Jesosi dëen ku hii dee sëmbë fëen wosu tuu.

³³ Nöö wante a di gaan ndeti dë seei, hën di wakitima tja de Paulosu go wasi dee wipi buka u de te a kaba. Nöö hën de Paulosu dopu ën ku hii dee sëmbë fëen wosu dendu ƿfu di de ko ta biibi a Masa Jesosi liba.

³⁴ Hën di wakitima tei Paulosu ku Silasi tja go nëen wosu, hën a da de soni u njan. Fa hën ku hii dee sëmbë fëen wosu ko ta biibi a Masa Gaangadu liba dë, nöö de ta wai tee na soni.

³⁵ Hën di mamate fëen, hën dee gaan lanti u di köndë manda siköutu taa be de lusu Paulosu ku Silasi be de go u de. ³⁶ Nöö hën di wakitima ko fan ku Paulosu taa sö wan buka dee gaan lanti manda, nöö be de kumutu go ku kötöhati awaa.

³⁷ Ma nöö hën Paulosu toona piki de taa: “Am-bëe? U da goon mii u Loomë. Wa bi du soni möönsö ufö de manda sëmbë ko fon u a lanti dendu söötö a dunguwosu. Na kuutu de kuutu di soni möönsö. Nöö awaa de ko manda u fuu musu go tjubitjubi. Wa o go e. Be deseei ko tja u go, ee de de kë fuu go.”

³⁸ Hën dee siköutu go a dee gaan lanti go piki de taa sö wan soni Paulosu taki. Nöö di de jei sö kaa, nöö de panta. De ko fëëë. Biga de an bi sabi taa de da goon mii u Loomë.

³⁹ Hën de ko fan ku de da de leti te de kaba. Hën de tei de tja go a döo awaa. Hën de begi de gaantangi taa be de kumutu a di köndë.

⁴⁰ Nöö di Paulosu ku Silasi kumutu a di dunguwosu, hën de toona go a Lidia wosu. Hën de go si dee oto sëmbë u de dë, dee ta biibi Masa Jesosi kuma de. Hën de fan ku de te de kaba da de hati ufö de tei pasi kumutu a di köndë awaa.

17

Aki de mbei toobi ku de Paulosu a Tesalonika.

¹ Nöö di Paulosu ku Silasi kumutu a Filipi, hën de latja wanlö köndë de kai Amfipoli ku Apolonia, hën de pasa go dou a di köndë de kai Tesalonika. Nöö dee Dju sëmbë fu ala abi wan keikiwosu a di köndë dë.

² Nöö hën Paulosu go a di keikiwosu kumafa a guwenti. Nöö a go dii saba baka na baka. A nango ta lesi di Buku u Masa Gadu da dee Isaëli sëmbë fu de musu jei, nöö a ta toona puu ën da de be de fusutan. ³ A ta taki da de taa: “Kumafa un sabi kaa, Masa Gadu paamusi taa a o manda wan Heepima di de kai di Keesitu ko a goonliba. Nöö de o sitaafu ën te de kii, ma nöö a o toona weki baka. Sö a dë sikifikifi a di Buku e.

“Wë nöö di Sëmbë di Buku taki dë, hën da Jesosi e. Hën da di Keesitu Gadu bi o manda ko.” Hën di soni dë Paulosu ta konda da dee sëmbë nöömô fu de musu biibi.

⁴ Nöö di dee Dju jei sö kaa, nöö so u de ko biibi hën de nama ku Paulosu ku Silasi. Nöö i abi wanlö hia Giiki sëmbë a de dendu bi ta biibi Masa Gadu kaa, nöö deseei ko piki di buka tu, ku sëmëni u dee gaan nëbai mujëe u di köndë.

⁵ Ma di dee oto Dju sëmbë u di köndë ko si taa dee otowan ko nama ku de Paulosu, nöö hën de ko ta haun seei. Hën de pii wanlö wisiwasi sëmbë bi dë a sitaati hën de manda de fu de kule go mbei toobi a di köndë. Nöö a ko gaan soni. De kule gililili ko a di wosu fu wan womi de kai Jason, biga de mëni taa naandë de Paulosu dë, nöö de kë tja de ko buta a lanti fesi.

⁶ Ma di de go dou a di womi wosu, de an si de dë. Ma de si wanlö oto biibima u Masa Jesosi, hën de panjan de ku Jason tuu hai tja ko a dee hedima dee ta taki u di köndë.

Hën de bai taa: “Un si dee sëmbë aki ö? De ta waka a mundu ta toobi hii köndë ku dee fan u de nöömö, hën wë i si de ko dou a u aki tu. ⁷ Nöö Jason fuu köndë, hën ta hoi de nëën wosu. Nöö fa de dë u de dë, nöö de tuu ta sösö dee wëti fu di Gaan Könu fuu a Loomë taa wan oto könu dë de kai Jesosi.” Hën di soni dë de taki.

⁸ Hën di de jei de taki sö, nöö hën hii dee sösö sinkii sëmbë u di köndë te kisi dee hedima tuu ko ta mbei seei wajawaja sö.

⁹ Hën dee hedima naki Jason ku dee otowan butu ufö de disa de go.

Aki Paulosu tja Gadu wöutu

go a Belia.

¹⁰ Nöö di ndeti dë seei, hën dee biibima fu di köndë manda Paulosu ku Silasi go a wan oto köndë de kai Belia. Nöö di de go dou, nöö hën de go a di keikiwosu u dee Dju sëmbë fu naandë.

¹¹ Nöö dee sëmbë u Belia bi abi bunu pakisei möön dee sëmbë fu Tesalonika. Biga di Paulosu fan ku de, nöö de haikëen ku piizii seei. De an

tuwë dee fan fëen a kapëë. Nöö hiniwan daka de ta lesi Gadu Buku finifini ta wegi ta luku ee di soni Paulosu ta taki dë ee a ta kai ku di Buku. Nöö di de si taa tuu soni de ta taki dë, ¹² nöö hën sëmëni u dee Dju sëmbë fu Belia ko piki di buka ko dë biibima u Masa Jesosi. Sëmëni womi dee an dë Dju, ku wanlö gaan nëbai mujëë u de tu, ko a di biibi tu.

¹³ Ma nöö te wan pisi hën dee Dju sëmbë a Tesalonika ala ko jei taa sö Paulosu ko ta konda Gadu buka a Belia. Nöö hën de hopo hën de go a Belia go ta fon faja a dee sëmbë u di köndë fu de an musu piki di buka. Fa de du dë, nöö hën dee sösö sinkii sëmbë u di köndë piki ku de ta du soni wajawaja.

¹⁴ Nöö di dee sëmbë u Masa Jesosi si sö taa lanti o mbei toobi ku Paulosu, hën de mandëen go wantewante a di ze bandja. Ma Silasi ku Timoteo, de de an o go eti. De o fika a Belia ufö.

¹⁵ Fa Paulosu ko dë a Belia tefa di a nango, hën wantu sëmbë o tjëen go buta a pasi. Hën de ta tjëen te de go dou a di köndë de kai Atene. Nöö hën di de ta toona go baka, hën Paulosu manda buka da Silasi ku Timoteo taa de an musu tañ a Belia ala longi poi. Te de sa ko, nöö be de ko nëen wante.

Hën dee Belia sëmbë toona go ka de bi kumutu. Paulosu fika na Atene dë.

Aki Paulosu dë na Atene.

¹⁶ Nöö fa a dë na Atene ta luku dee otowan fëen dë, a ko ta si dee pindigadu gidjii hii di köndë. Nöö a toobi ën gaanfa, a ta fukëen seei. ¹⁷ Nöö di ten dë, a nango a di Dju keikiwosu u di köndë nango ta ko. Dee Dju sëmbë ku wanlö oto sëmbë na Dju ma de ta biibi a Masa Gadu tu, sö de ta miti dë. Nöö

fa Paulosu nango a de dë, nöö hën ku de ta taki u Masa Jesosi nango ta ko.

Nöö hiniwan daka Paulosu nango a di gaan sitaati u di köndë tu. „Biga naandë hii sëmbë u di köndë ta ko ta haika njunsu.” Nöö Paulosu ta fan ku dee sëmbë ta ko dë ta taki soni u Masa Jesosi da de.

¹⁸ Te wan daka hën dee leima fu wan pei feleniki de ta kai Epikuli ku wan otowan de ta kai Sitoiki ko ta da woto ta fia ku ën. Fa de ta fia dë, so u de ta kosi ën taa: “Di fanhiamä aki, andi da di sösö a ta fan dë? An saandi a ta taki.”

Otowan taa: “Misikuma a feni wanlö oto köndë gadu soni tja ko ta konda da u.” Wë biga Paulosu ta konda dee soni u Masa Jesosi da de, be de sabi taa sëmbë sa dëdë weki baka.

¹⁹ Hën de tei Paulosu tja go a wan gaan kuutu gangasa u de de kai Aleopakusi. Hën de kai ën taa: “Womi.” Hën a piki. Hën de taa: “Wë andi da di njunjun soni i ta tja ta lei sëmbë. Köndëen da u boo jei. ²⁰ Biga wë dee soni i ta fan, u jesi an bi jei de wan daka a goonliba. Nöö u kë sabi andi.”

²¹ Di soni mbei de hakisi sö. Wë biga dee Atene sëmbë ku dee oto sëmbë dee ko ta libi ku de dë tuu, na soni seei de ta suku möönsö möön leki njunjun soni fu de sa feni tja go konda.

Aki Paulosu ta fan ku dee sëmbë a di kuutuwasu.

²² Nöö hën Paulosu hopo taanpu a pë a hii dee kuutama naandë fesi. Nöö hën a taa: “Dee Atene sëmbë aki, fa mi ko dou aki, nöö mi ta si tuutuu taa un ta dini dee gadu fuunu a hii fasi. ²³ Biga wë fa mi ta lontu di köndë fuunu aki, nöö mi ta luku dee sonisoni fuunu dee un ta begi a dee

kamiankamian. Nöö hën mi si wan gadu tafa, a abi wan soni nëën sikifikifi taa DI TAFA AKI, A DË FU DI GADU DI WA SABI.

“Wë nöö di Gadu dë di un taa wan sabi soni fëën, „ma töku un mbei wan tafa dëën fu hati fëën an musu boonu ku unu,„ nöö hën soni wë i si mi o konda da unu aki.

²⁴ “Di Gadu di i si mi ta taki aki, hën un musu dini e, dee sëmbë. Biga wë hën mbei goonliba ku hii dee soni dë nëën tuu. An ta libi a wosu di libisëmbë mbei ku maun e, biga hën da Masa u hii soni, dee u liba ala ku goon aki tuu. ²⁵ An a’ fuka fu libisëmbë musu heepi ën. Biga hënseei ta da hii sëmbë libi. Hën ta da i böö, a ta da i hii soni.

²⁶ “Di Gadu i si mi ta taki aki sö, a seti ku wan kodo sëmbë tö, nöö di wan sëmbë dë böngö paaja dou goonliba tefa i si hii dee pepei sëmbë ko fika a goonliba aki. Hën seei buta di ten da de di de o libi, nöö hënseei paati dee köndëköndë tu, buta libisëmbë pepei ka u de musu ta dë.

²⁷ “Nöö di soni mbei a buta libisëmbë sö, fu de suku ën ee de sa feni ën. Töku an dë longi poi ku hibiwan fuu e. Ee i kë sabi soni fëën, nöö i sa sabi.

²⁸ Biga hën ta da u libi, mbei u ta dë ta buli.

“Fa dee kandama fuunu sai dë, de mindi wan kanda taa:

U dee disi tuu da böngö fëën.

²⁹ “Wë di u dë böngö fëën kaa, nöö wa musu mëni taa Masa Gadu dë wan soni kuma goutu, sitonu, soofu soni, kumafa wan sëmbë sa tëmbë ku di köni fëën. An dë sö e.

³⁰ “Masa Gadu si fa libisëmbë bi ta du ma nöö an bi ta tei de fu hogi. Wë biga de an bi sabi soni fëën wan bëtë. Ma fa u dë aki, nöö u ko sabi soni fëën.

Nöö hën a ko ta bai hii sëmbë a hii kamian taa de musu disa di hogilibi u de bia ko nëën.

³¹ “Biga a buta daka kaa faa kuutu a libisëmbë liba kumafa a fiti. Hën a tei wan Sëmbë buta faa dë fesima u di kuutu. Hën di Sëmbë di a tei dë, a weki ën baka a dëdë e, be sëmbë si taa dee lö soni a ta taki dë o pasa a mundu nöömö.” Sö Paulosu taki da dee Atene sëmbë.

³² Nöö fa a ta fan dë, nöö de bi dë pii ta haika. Ma di de jei a taa sëmbë dëdë weki baka, hën so u de lafu ën mbei ën fa seei taa di soni dë na tuu. Ma so u de taa: “Antoobi. Te wan pisi, nöö woo toona ko a i möön ko jei di soni aki.”

³³ Hën Paulosu kumutu a de dendu. ³⁴ Nöö hën so u dee sëmbë dee bi haikëën dë ko nama ku ën. Wan u de da Dionisi, hënseei da wan u dee kuutuma fu di Aleopakusi kuutu wosu. Wan otowan da wan mujëë de kai Damalisi ku wanlö otowan möön. De tuu ko dë biibima u Masa Jesosi.

18

Aki Paulosu tja Gadu wöutu go a di köndë de kai Kolenti.

¹ Hën Paulosu kumutu na Atene hën a go a wan köndë de kai Kolenti. ² Nöö di a go dou, hën a ko miti ku wan womi de kai Akila, wan Dju sëmbë. Nöö hën mujëë hën de kai Pesila. Wan köndë de kai Pontusi, hën da Akila mama köndë, ma hën ku ën mujëë bi ta dë a di gaan köndë u Italia de kai Loomë. Ma nöö te wan pisi hën di Gaan Könu u Loomë de kai Kalaudio jaka hii Dju sëmbë puu nëën köndë, nöö hën Akila ku ën mujëë ko a Kolenti ko libi. Nöö hën Paulosu ko a de dë.

³ Nöö hën a fika ku de naandë ta wooko makandi ku de. Wë biga de tuu ta du di wan wooko ta mbei wan soni kuma pelawosu ku mbeti kakisa ta sei.

⁴ Nöö fa Paulosu ko a Kolenti dë, nöö hiniwan saba a nango a di keikiwosu u dee Dju sëmbë nango ta fan ku dee sëmbë dee ta ko dë, Dju sëmbë ku dee oto sëmbë dee na Dju tuu. A ta biinga ku de nöömö fu de musu piki di buka u Masa Jesosi.

⁵ Hën a dë te wan pisi, hën Silasi ku Timoteo kumutu a Masadonia köndë ko nëën. Nöö di de ko dou, hën Paulosu disa di tëmbë wooko fëën go a di wooko u Masa Gadu ku telu. A ta fan ku dee Dju sëmbë nöömö taa Masa Jesosi hën da di Paamusi Könu de bi ta luku, nöö awaa Gadu mandëën ko.

⁶ Nöö fa a ta fan ku de dë, nöö dee Isaëli sëmbë ta fia ku ën ta kosi ën ta dëën gaan buka. De an kë piki dee fan fëën.

Nöö hën Paulosu hopo. Hën a sakwi di koosu nëën sinkii bugubugu da de. Hën a taa: “Buuu fuunu fika a unu liba e! Biga ee un dë fuunu aki ta du sösö te wan sa dou a Masa Gadu köndë, an o fika a mi hedi e. Mi nango a dee sëmbë dee na Dju go fan ku de.”

⁷ Nöö hën a kumutu a de dendu. Hën a go a wan wosu u wan womi de kai Titiusi Jusitusi. A dë wan sëmbë ta biibi Masa Gadu, nöö di wosu fëën ku di keikiwosu u dee Dju sëmbë dë bandja ku bandja.

⁸ Nöö di hedima u di Dju keiki hën de kai Keesipusi, nöö hën seei ku hii dee sëmbë fëën wosu tuu bia ko ta biibi Masa Jesosi. Sömëni u dee oto sëmbë u di köndë dee bi jei di buka ko ta biibi tu ta tei dopu.

⁹ Nöö hën de dë te wan ndeti, hën Masa Jesosi ko fan ku Paulosu a wan wojolimbo sunjan taa an

musu disa u ta konda di buka möönsö. Be a ta fan ku dee Kolenti sëmbë nango nöömö kumafa a ta du dë kaa. ¹⁰ A taa: “Fa mi ta fan ku i aki, nöö na panta e. Mi ta dë ku i. Nöö na wan sëmbë o du soni ku i a di köndë i si aki e. Biga mi abi hia sëmbë aki eti dee o bia ko ta biibi mi.”

¹¹ Nöö di Paulosu jei sö kaa, hën a fika a Kolenti dë wan hii jaa ku hafu eti ta lei de u de fusutan Gadu wöutu.

¹² Te wan pisi hën di Gaan Könu a Loomë manda wan womi de kai Galion ko a Kolenti faa musu tii di köndë. Hën de dë te wan daka, hën dee Dju sëmbë u di köndë fiti buka ko kisi Paulosu tja go a kuutu gangasa.

Hën de tjëen go kaagi da Galion taa: ¹³ “Di womi i si aki ta fan ku sëmbë ta suku u puu de fu de begi Gadu a wan oto fasi möön leki di fuu wëti di u abi aki.”

¹⁴ Nöö fa de fan dë, Paulosu bi dë leti fa u piki. Ma Galion an dëen pasi. A fan ku dee sëmbë tja Paulosu ko dë taa: “Dee Dju sëmbë aki, un haika mi. Ee wan gaan hogi un bi ta tja ko taki da mi, nöö mi bi dë u jei ën. ¹⁵ Ma di soni un tja ko aki, an dë gaan soni e. Soni fuunu nöö un ta pii ta fia, soni u dee lö fuunu, kuma dee wëti fuunu soni. Nöö ma dë nëen u piki unu. Unu seei sa kuutu dee soni naandë. Na soni u tja go a gaan lanti di dë e.”

¹⁶ Hën a manda sëmbë jaka de puu a di gangasa.

¹⁷ Nöö fa di kuutu booko dë, hën de kisi wan womi de kai Sositeni gbulu gingin, di sëmbë di bi ko hedima u di Isaëli keikiwosu a di otowan kamian. Hën de fon mën a di gangasa dööbuka dë te a fon. Galion sai leti dë ma aan toobi ku di fa de ta du ku di sëmbë dë.

Aki Paulosu toona nango a Silia.

18 Nöo hën Paulosu fika a Kolenti dë wan hii pisiten eti.

Hën a da dee otowan fëen adjoisi taa a o toona go a Silia köndë ka a bi kumutu. Hën ku Akila ku ën mujëë Pesila, sö de o waka makandi.

Nöo hën de nango te de dou a di köndë de kai Kenkelea. Nöo naandë Paulosu mbei de koti di uwii fëen hedi te de kaba puu. Nöo fa sëmbë o si ën dë, nöo de o sabi taa a bi mbei buka ku Gadu faa du wan soni.

19 Nöo hën de subi a boto go a di köndë de kai Efeise. Nöo Pesila ku Akila a di köndë naandë de o fika.

Paulosu seei go a tela go denda a di keikiwosu u dee Dju sëmbë go ta fan ku de. De ku ën ta öndösuku ₁soni u Gadu₁ makandi.

20-21 Nöo hën de begi ën faa musu tan ku de möön longi. Ma nöo a da de adjoisi taa: “Dee sëmbë, mi o go. Ma wan fëëë. Ee Masa Gadu kë, nöo mi o toona ko a unu baka.” Hën de taki aai. Hën a go.

22 Hën di boto kumutu a Efeise dë ta waka teee fa a nama a Sesalia. Hën Paulosu kumutu a di boto hën a tei pasi ₁go a Jelusalen₁ go da dee biibima u Masa Jesosi naandë odi. Nöo di a da de odi te a kaba, hën a kumutu dë waka go dou na Antiokia ka a bi kumutu awaa. Di lö waka dë kaba.

23 Hën Paulosu sai na Antiokia wan hii pisiten, hën a toona kumutu dë möön. Hën a ta waka a dee köndëköndë fu Galasia ku Fiigia ta lontu. A nango ta haika dee biibima u Masa Jesosi a hii dee peipei köndë ka a bi go, ta da de taanga.

Aki de taki soni fu Apolo.

²⁴ Nöo di ten dē, hēn wan Dju sēmbē de kai Apolo ko dē a Efeise. Di köndē de kai Alekesania hēn dēēn köndē. Nöo a dē wan sēmbē a goonliba di lei soni tee, nöo a di sē u Gadu buku nöo a sabi soni finifini tu.

²⁵ Di womi aki sō, sēmbē bi lei ēn di pasi u Masa kaa, fa faa waka a dou nēēn. Nöo a ta lei sēmbē dee soni fēēn fajafaja seei ku hii ēn hati. Ma wan soni du ēn. Di dopu di Johanisi bi ta dopu sēmbē, hēn nöo a sabi a di sē u dopu soni.

²⁶ Nöo fa di womi aki ko a Efeise dē, a ta fan söndö fēēē a di keikiwosu u dee Dju sēmbē. Nöo Pesila ku Akila dē leti dē sindosindo ta haikēēn andi a ta taki. Hēn de si taa an sabi di soni dou. Nöo hēn de tjeēn go a wosu go fan ku ēn butēēn a pasi faa sa sabi soni u Gadu möön fini.

²⁷ Te wan pisi hēn Apolo kē go a Giiki Köndē. Hēn dee biibima u Masa Jesosi a Efeise, hēn de heepi ēn. De mbei pampia manda da dee otowan u de a Giiki Köndē ala, dee ta biibi Masa Jesosi kuma de, taa de musu hoi Apolo kuma sēmbē u de.

Nöo di Apolo kisi di pampia, nöo hēn a go. Hēn a go ta heepi dee Giiki sēmbē seei, dee ko dē biibima fu di Masa Gadu abi bunuhati u libisēmbē. ²⁸ Wē biga a ta taki di wōutu u Gadu da dee Dju sēmbē u di köndē ta kuutu ku de nango ta ko a hii mundu fesi naandē. A ta tei Gadu Buku ta puu da de, be de si taa sō Masa Jesosi dē di Könu di Masa Gadu bi o manda ko a goonliba. Nöo fa a ta fan dē, nöo dee Dju sēmbē an saanfa u de du de toona piki ēn baka. Wē biga dee fan fēēn abi kaakiti.

*Aki wanlō sēmbē fu Efeise kisi
di Akaa u Gadu.*

19

¹ Wë nöö di juu ten Apolo dë a Kolenti dë, nöö Paulosu ta waka a dee köndëköndë dee dë longi ku di ze. Hën a ta ko tefa a ko dou a Efeise, hën a ko si wanlö biibima naandë.

² Hën a hakisi de taa: “Fa un ko ta biibi aki, di Akaa u Masa Gadu hën ko a unu liba nō?”

Hën de piki ën taa: “Wë nönö, wa bi jei soni u di Akaa dë wan daka.”

³ Hën a taa: “Wë fa de dopu unu dë, andi da di dopu de dopu unu?”

Hën de piki ën taa: “Kumafa Johanisi bi ta dopu sëmbë, nöö sö de dopu u.”

⁴ Hën a taa: “Wë fa i si Johanisi bi ta dopu sëmbë dë, nöö di sëmbë di kë di dopu bi musu kë disa hogilibi bifö Johanisi bi o dopu ën. Ma wan oto soni möön Johanisi bi ta taki tu. Fa a bi ta bai basia a di lio bandja dë, nöö fu wan Sëmbë di bi o ko nöö hii mundu musu biibi a di Sëmbë o ko dë liba. Nöö di Sëmbë di i si a bai basia taki dë, hën wë da Jesosi Keesitu e.” Sö Paulosu taki da de.

⁵ Nöö di de ko jei sö, nöö hën de toona dopu de a di në u Masa Jesosi.

⁶ Hën Paulosu buta maun a de, nöö hën di Akaa u Gadu ko a de liba. De ko ta taki peipei tōngö, nöö de ta kisi fan a Masa Gadu ta fan. ⁷ Nöö dee sëmbë aki bi dë kuma tuwalufu womi sö.

Aki hia sëmbë ko lei soni u

Masa Jesosi a Paulosu.

⁸ Nöö dii liba longi Paulosu fika a di köndë dë nango ta fan ku sëmbë a di keikiwosu u dee Isaëli sëmbë. Nöö fa a ta fan ku de dë, an ta fan fëëfëëë. A ta fan gbelingbelin ta biinga ku de kodo fu de sa

ko ta fusutan taa Masa Gadu ko ta tii libisembë a wan hii njunjun fasi.

⁹ Ma so u dee sëmbë ta ko dë, de abi taangajesi tumisi. De ko ta sösö di fa Gadu buta taa sëmbë sa feni heepi a Masa Jesosi ta kosi ën a hii sëmbë dendu. Nöö hën Paulosu ku dee oto biibima u Masa Jesosi kumutu a de dendu go disa de.

Nöö di juu dë wan womi de kai Tilanusi bi abi wan wosu fëen ka lanti ta ko ta lei soni. Nöö ala Paulosu ku dee otowan fëen go. Nöö hibiwan daka hën ku dee sëmbë ta ko a di wosu ta fan soni u Masa Jesosi makandi.

¹⁰ Nöö sö Paulosu ta du te dou tu jaa longi, tefa hii dee sëmbë fu Asia pisiwata dë tuu ko jei di buka u Masa Jesosi, Dju sëmbë ku na Dju sëmbë tuu.

Aki dee sëbën womi mii u Sikefasi pooba u jaka wanlö gadu ku di në u Masa Jesosi.

¹¹ Nöö Masa Gadu ta dë ku Paulosu ta dëen kaakiti seei faa sa du foondofondo soni. ¹² De ta tei dee saka angisa fëen ku dee koosu bi nama nëen sinkii tja go nama a dee suwakima, nöö de bëtë kaa. Ee soni bi kisi sëmbë a hedi, a ta kumutu.

¹³ Nöö wanlö Dju sëmbë bi dë kaa ta waka ta lontu ta jaka dee soni ta kisi sëmbë a hedi ta puu a de liba. Hën de taa de o kai Masa Jesosi në luku ee a sa puu dee gadu a sëmbë liba da de. Ma töku de ku Masa Jesosi an dë a di wan së.

Nöö hën de fan ku so u dee gadu taa: “Mi tei di në fu Jesosi di Paulosu ta konda soni fëen manda i taa, hetji kumutu a di sëmbë liba e!”

¹⁴ Nöö dee sëmbë dee ta pooba di soni aki luku, de dë sëbën womi mii fu wan tata de kai Sikefa. Hën da wan u dee Gaan Begima fu dee Dju sëmbë.

15 Nöo di de taki sö kaa, nöo hën di gadu taki da de taa: “Jesosi mi sabi, nöo mi sabi Paulosu tu. Ma un dee sëmbë ta fan ku mi aki, ambë da unu?”

16 Nöo hën di womi dë ku di gadu nëën hedi djombo vu kisi de gbolou. Hën a ta feti ku de a di wosu tee tënë koosu u de a de sinkii fon de tee hii de tuu kule kumutu a di wosu ko a döo pënëpënë. Sinkii u de koti fanjanfanjan.

17 Fa di soni pasa dë, hii dee Dju sëmbë u Efeise tuu te kisi dee otowan na u Dju, de tuu ko jei. Hën de panta. De ko fëëë seei u de kai Masa Jesosi në fu sösö. Nöo di në u Masa Jesosi ta hei nango nöömö fu di soni dë hedi.

18 Nöo sëmëni u dee sëmbë dee bi ta biibi ën kaa ko ta pakisei dee hogi soni de bi ta du. Nöo hën de ko ta puu deseei gogo a döo taa sö de bi ta du hogi.

19 Nöo sëmëni u dee obiama tja dee obia pampia u de go mbei gufalu tjuma gbegede a lanti fesi dë. Nöo di de konda di mëni dusu de bi sa feni fu dee pampia dë, nöo a pasa feifiteni dusu soofu möni.

20 Nöo sö di buka u Masa Jesosi ko ta a’ poosian nango fesi nöömö a Efeise köndë dë.

Aki Dëmëtusi mbei wan wajawaja hopo a Efeise.

21 Te wan pisi hën Paulosu ko kai pakisei taa a o ta waka a dee köndëköndë fu Masadonia te kisi dee fu Giiki ta konda di Buka, ufö a o toona go a Jelusalen. Nöo a taa baka u di dë nöo a o waka go te a Loomë.

22 Nöo hën a manda Timoteo ku wan womi de kai Elatusi fu de waka nëën fesi go a Masadonia. Wë biga de tu womi dë ta heepi ën a di wooko. Ma Paulosu seei o fika a di pisiwata u Asia dë wan pisiten möön bifö a o go.

²³ Nöo di juu dë, wan gaan wajawaja ko a Efeise fu di sömëni sëmbë ko ta waka a Masa Jesosi baka hedi.

²⁴ Di soni mbei, fu di wan womi bi dë a di köndë de kai Dëmëtusi, nöö a dë wan gaan tëmbë basi ta mbei pikipiki gaduwosu ku soofu ta sei da sëmbë. Dee gaduwosu a ta mbei dë, nöö de ta djei di gaan wosu u di mujëë gadu u de de kai Diana. Nöo Dëmëtusi abi sömëni otowan ta wooko dëen ta tëmbë ku soofu, nöö de tuu ta kisi gaan möni fu di wooko.

²⁵ Nöo hën Dëmëtusi kai dee otowan ku ën ta wooko, ku dee oto tëmbëma ta mbei dee lö soni dë a di köndë tuu, be de ko sindo a kuutu.

Hën a taki da de taa: “Womi, di wooko aki u ta wooko mbei wë u ta feni möni sö e. ²⁶ Ma unu tuu ta jei dee soni di wisiwasima dë de kai Paulosu ta fan. A ko ta bai sëmbë taki taa dee gadu u ta mbei ku maun aki, de an dë gadu. Nöo di fa a ta fan dë, nöö na u köndë sëmbë nöö jei ën e. A fika piki nöö dee fan fëen dou hii köndë u Asia.

“Nöo fa a ta fan dë, nöö sëmbë pakisei a ta bia tuu. Biga sömëni sëmbë ko piki ën buka kaa.

²⁷ “Wë nöö fa a ta lontu ta taki ën dë, abiti möön në fuu o poi taa u ta mbei sösö soni ta ganjan sëmbë. Fa u dë aki, hii Asia köndë sëmbë ku hii mundu tuu ta begi di gaan mujëë gadu fuu de kai Diana. Ma fa Paulosu ta du dë, nöö di gaduwosu u Diana an o abi waiti da sëmbë möön. Nöo di nëbai di a bi abi, nöö a o saka.” Sö Dëmëtusi taki da dee tëmbëma dë.

²⁸ Nöo di dee sëmbë jei fa a fan ku de, nöö aan soni. Hati u de boonu te na sipootu. Nöo hën de seti ta bai taangataanga taa: “Diana fuu Efeise

sëmbë a a' gafa e! Diana fuu Efeise sëmbë a a' gafa e!" Sö de ta bai nöömö.

²⁹ Hën de ko ta taki ën wajawaja seei paaja te dou hii lanti u di köndë. Hën de kule go kisi tu u dee sëmbë dee ku Paulosu ta waka. Wan u de de kai Gajusi, di otowan da Alisitakusi. Nöo de tu tuu da sëmbë fu Masadonia köndë. Hën de kisi de tu sëmbë dë kule ku de gilili tja de go a wan pisi u di köndë ka sëmbë ta hai ko luku pëe.

³⁰ Paulosu seei kë go fan ku lanti, ma dee oto biibima u Masa Jesosi u di köndë tapëen taa an musu go. „Biga de si taa ee a go a dee hia sëmbë dendu dë, nöo de o du soni ku ën.” ³¹ So u dee takima fu Asia köndë, dee mati u Paulosu, deseei manda go tapëen tu taa be an go a di kamian naandë.

³² Di juu dë, de ta fan seei wajawaja sö a di kamian ta bai ta kai hii soni, ma di fan an ta kai a di wan baaku, biga hiniwan sëmbë ta taki fëen nango ka a kë. Nöo gaan së u dee sëmbë dee sai dë an saandi mbei de ko hia naandë sö.

³³ Hën de dë te wan pisi. Nöo wan Dju sëmbë de kai Alekesani bi dë a de dendu. Hën dee Dju sëmbë tuusi ën go a fesi faa musu fan ku dee hia sëmbë da de. Nöo a bi o fan ku de suku leti a de da dee Dju sëmbë fëen taa na de mbei di soni ko wajawaja sö. Hën a hopo maun da de taa be de kabuka.

³⁴ Ma di de si ën taa hën da wan Dju sëmbë, nöo hën de an kë jei andi a o taki. Nöo hën de tuu bai makandi tapëen taa: “Diana fuu Efeise sëmbë a a' gafa e! Diana fuu Efeise sëmbë a a' gafa e!” Sö de bai tu juu longi söndö böö.

³⁵ Hën wan basia u di köndë ta penapena ku de ta fan ku de tefa de ko kabuka. Hën a fan ku de

taa: “Dee sëmbë fu Efeise aki, mi kë fan ku unu. Hii sëmbë sabi kaa taa di köndë fuu hën ta hoi di wosu fu di gaan mujëë gadu fuu de kai Diana. U ta hoi di pindi fëën di bi kumutu a liba kai ko a goon. ³⁶ Na wan sëmbë sa fia ku u a dee soni dë e. Nöö un dë fuunu pii. An dë fuu ta mbei toobi a di köndë sö. Biga di Diana fuu a’ gafa kaa.

³⁷ “Nöö un haika e. Dee sëmbë un tja ko aki, nöö de an fufuu soni a gaduwosu wan daka e. De an kosi di mujëë gadu fuu wan daka tu, ma töku un tja de ko a u fesi aki.

³⁸ “Wë ee Dëmëtusi ku dee oto tëmbëma fëën, ee de ku sëmbë a’ soni, nöö be de go a dee kuutuma go taki ën e. Biga dee kuutuma ta dë leti a dee kuutuwsu naandë hiniwanten. Ee un kë da kaagi u wan sëmbë, nöö be un go a de ala.

³⁹ “Nöö ee un a’ wan soni u taki möön eti, nöö be un go a kuutu be lanti seeka di taki. ⁴⁰ Ee nasö dee hedima fu Loomë dee ta taki a u liba, de o kai u a kuutu nöö wa o saanfa fuu taki. Biga di soni ko a u aki a pasa wajawaja poi, nöö aan hedi.”

⁴¹ Hën di a taki sö kaa, hën de tuu paaja waaa djee go a de pisi.

20

Aki Paulosu ku wanlö hia sëmbë dë a wan lëisi.

¹ Nöö baka u di wajawaja dë, hën Paulosu manda kai dee biibima u Masa Jesosi u di köndë fu de musu ko nëën. Hën a fan ku de te a kaba da de hati a di biibi. Hën a da de adjoisi faa pasa go a Masadonia köndë awaa.

² Nöö di a nango, hën a ta waka a dee köndëköndë u Masadonia ta fan ku dee sëmbë dee ta biibi a dee

köndë dë ta da de hati fu de hoi di biibi dou. Hën a nango tefa a go dou a Giiki köndë.

³ Nöö hën a fika dë dii liba longi. A bi ta seeka faa toona go ku boto a Silia Köndë, ma nöö hën de ko konda dëen taa dee Dju sëmbë ta suku köni u de kisi ën a pasi du wogi ku ën. Nöö di a jei sö kaa, nöö hën a bia pakisei taa an o go ku boto möön. A o bia toona nëen bakafutu, fula a Masadonia lontu go kisi Silia.

⁴ Nöö fa Paulosu o go dë, nöö sëmëni sëmbë o go ku ën. Wan womi fu Belia de kai Sopate, di fu Piilusi mii, o go ku ën. Tu womi fu Tesalonika, wan da Alisitakusi, wan da Sekundi, o go ku ën. Wan womi fu Deebi de kai Gajusi o go ku ën. Timoteo o go ku ën. Tu womi fu Asia köndë, wan de kai Tikikusi, di otowan da Toofimusi, o go ku ën tu. Hii dee sëmbë dë tuu o waka ku ën makandi go a Silia Köndë.

⁵ Nöö hën dee sëmbë aki tei pasi hën de waka a u fesi go dë a Toasi ta luku u, fuu ku de go makandi a Silia.

⁶ Nöö uu go a Filipi. Nöö di ten dë, dee Isaëli sëmbë o njan dee gaan daka u de di de ta njan bëëë söndö sooda. Nöö hën u tan a Filipi pasa dee daka dë. Nöö hën u tei boto nöö baka feifi daka hën u go dou a Toasi ka dee otowan fuu dë ta luku u. Nöö hën u tan ala sëbën daka.

⁷ Nöö a di fosu daka fu di wiki jabi dë, hën u tuu hai ko miti fuu booko bëëë paati njan. Nöö hën Paulosu ta konda Gadu woto da dee sëmbë dë te dou tuwalufu juu fu ndeti. Di soni mbei a du sö. A di mamate fëen, nëen woo go, hën mbei a fan ku de longi sö. ⁸ Nöö u dë a wan libawosu ku sëmëni faja sëndësëndë ta haika Paulosu.

⁹ Nöö wan kijoo de kai Etikusi bi dë a di fënsë buka sindosindo. Nöö fa Paulosu ta fan nango dë, nöö hën duumi kisi di kijoo mii, a ta djönkö. Te fuu sabi a duumi pii puu viin kai go a goon. Hën de kule go tei ën. A dëdë pii. Biga di kamian di a puu kai dë bi dë dii södö hei ku goon.

¹⁰ Hën Paulosu saka go nëën a goon ala. Hën a go kisi ën baasa. Hën a taa: “Dee sëmbë, wan fëëë. A dë ku libi eti.”

¹¹⁻¹² Hën de toona tjëen go a wosu. De wai tee. Hati u de toona kisi goon baka.

Hën u ku Paulosu, hën u toona subi go a di kamba ka u bi dë. Hën u go tei di bëëë hën u booko, hën u njan tefa u kaba. Hën a toona ta fan ku u tefa didia gbegede. Nöö hën u kumutu a di köndë awaa.

¹³ Nöö hën u ku Paulosu o paati fu wan sati ten. U seei o waka a boto lontu go nama na Asusi. Nöö Paulosu o waka a futu ko a u na Asusi ufö a subi a di boto, biga da sö a bi seeka kaa taa sö a o du.

¹⁴ Nöö hën di u ku ën go miti na Asusi, hën a subi a di boto hën u nango te u go nama a di köndë de kai Mitilene.

¹⁵ Hën u kumutu a Mitilene hën di oto daka möön hën u go zuntu ku di paati de kai Kiosi. Dobooko fëën hën u aba go a Samosi. Hën di dobooko fëën möön hën u go dou a Milete.

*Aki Paulosu kai dee hedima
u Efeise ko fan.*

¹⁶ Nöö fa u nango, wa nama a Efeise möönsö. Paulosu pakisei fuu pasa a wata liba. Wë biga a ta biinga faa sa go dou a Jelusalen faa njan di Pensiti Daka ala, hën mbei an kë hoi na Asia köndë poi.

¹⁷ Nöö hën mbei tu, di u ta ko tefa u dou a Milete,

nöö hën a manda kai dee tiima u keiki fu Efeise taa be de ko nëën.

¹⁸ Nöö di de ko dou, nöö hën a fan ku de taa: “Womi, mi kai unu taa sö mi ta pasa aki, nöö mi bi kë fan ku unu. Wë nöö wan si fa mi bi ta libi ku unu a Efeise nö? Sensi di mi bi ko na Asia köndë njunjun, sö nöö i si mi bi ta libi tefa di mi kumutu a unu, ma bia möönsö. ¹⁹ Hii di ten dë, mi dini Masa Jesosi kuma wan futuboi fëën, nöö ma du ën ku gaan fasi o. A bi a’ juu di wooko ta da mi fuka, a ta da mi këë, a ta da mi sitaafu fu di dee Dju sëmbë ta suku mi u kisi fu di mi ta konda di buka.

²⁰ “Fa mi ku unu bi libi dë, dee sëmbë, ma hoi na wan soni a baka di sa heepi unu a unu libi e. Mi konda dee wöutu u Masa da unu a lanti fesi te kisi ku unu wosu dendu tuu. Sö mi bi ta lei unu tjika fuun sa fusutan. ²¹ Mi bi ta bai hii sëmbë a unu dë, dee Dju sëmbë ku dee na Dju tuu, taa be de disa dee hogilibi u de bia ko a di së u Masa Gadu, be de ko biibi a u Masa Jesosi Keesitu liba. Sö mi bi ta fan nöömö.

²² “Nöö awaa di Akaa u Masa Gadu ta manda mi go a Jelusalen. Ma nöö fa mi nango aki, ma saandi o pasa ku mi ala e. ²³ Ma a hiniwan köndë ka mi nango, di Akaa ta piki mi kodo taa de o kisi mi bui buta a sitaafu.

²⁴ “Ma fa mi dë aki ma a’ toobi. Biga mi libi an dë wan gaan soni da mi. Wan soni nöö a dë da mi. Di wooko di Masa Jesosi da mi fu mi du dëën, nöö mi kë du ën te dou. Mi kë ta konda di bunu buka fëën nöömö da sëmbë ta lei de kumafa Masa Gadu abi bunuhati fuu libisëmbë tjika. Sö nöö di libi u mi dë da mi.

²⁵ “Nöö fa i si mi bi ta lontu a unu dendu dë ta lei unu fa di Njunjun Tii u Gadu dë, nöö ma o du

ën möön e. Biga mi sabi bunu taa fa mi nango aki, wan o si mi ku unu wojo möön.

²⁶ “Nöö hën mbei mi piki unu gbelin taa di buuu fuunu an dë a mi liba. „Ee wan sëmbë i lasi pasi te ja go dou a Masa Gadu, nöö ma o tei hebi fii tjai e.”²⁷ Biga ma hoi baka möönsö fu konda da unu fa Masa Gadu kë hepi libisëmbë tjika.

²⁸ “Nöö awaa di Akaa u Gadu tei unu buta fuun ko hedima u dee sëmbë fëën u Efeise dë. Nöö un musu buta mëni taanga a di fa un ta libi e, ku di fa un ta tii dee sëmbë dee dë a unu maun. Leti kumafa wan sikafuma ta abi sikafu ta luku de ta seeka, nöö sö nöö un musu ta luku dee sëmbë fuunu ta hoi de a pasi bumbuu e. Wë biga de da sëmbë u di keiki u Masa Gadu di Masa Jesosi dëdë paka da ku di fëën seei buuu.

²⁹ “Nöö mi sabi taa fa mi o go disa unu aki, nöö sëmbë o ko a unu dendu kumafa takumbeti ta denda a sikafu mindi ta paaja de ta kisi ta kii. Sö sëmbë o ko a unu, nöö de an o a’ tjalihati fuunu möönsö.

³⁰ “A unu dendu aki seei, sëmbë o hopo ta bia di buka tee an o dë tuutuu soni möön. Nöö a di fasi dë, de o ta biinga u ganjan dee oto biibima fu Masa Jesosi hai ko a de së.

³¹ “Hën mbei un musu ta dë ku kõni nöömö e, dee sëmbë. Un musu ta mëni kumafa mi bi ta bai unu a di së u Masa Jesosi soni hii dii jaa longi, ta fan ku hibiwan fuunu a ndeti ku didia. Mi bi ta tja fuka ku wata a wojo seei, ma ma disa u fan ku unu möönsö.

³² “Nöö fa mi nango aki, mi ta disa unu da Masa Gaangadu ku di Wöutu fëën fu de tja unu. Biga di Wöutu fëën ta lei u taa Gadu an ta libi ku u kumafa

u dē, ma a ta libi ku u ku di fëen bunuhati. Nöo fa un ta piki di Wöutu dē kaa, nöo a o sa ta heepi unu möönmöön, be un sa ko kumafa Masa Gadu kē. Nöo a o sa heepi unu tu, fuun feni hii dee bunu fëen dee a ta da dee sēmbē fëen dee ko bunu nëen wojo kaa.

³³ “Fa mi bi libi ku unu dē, dee sēmbē, ma bi abi giii hati wan daka fu mi sa tei möni a unu, ee nasö dee koosu fuunu a unu sinkii. ³⁴ Unu seei sabi taa ku miseei maun mi bi ta wooko ta sölugu mi seei ku dee sēmbē mi ku de bi sai dē tu.

³⁵ “Nöo mi bi ta du sö fuun sa si taa un musu wooko taanga ta heepi dee otowan dee suwaki möön unu. Un musu ta mēni nöömö fa Masa Jesosi bi taki taa dee sēmbē ta da sēmbē soni, de dē waiwai möön leki dee sēmbē ta feni.” Nöo a sö wan fasi Paulosu fan ku dee Efeise hedima u keiki te a kaba.

³⁶ Nöo di a taki sö kaa, hën a tjökö kini a goon, hën ku dee otowan tuu, hën a begi Masa Gadu da de. ³⁷ Nöo hën de tuu ta bai ta kēē ta baasëen ta bosi ën. ³⁸ Tjali nöo kisi de sö fu di a bi taki da de taa de an o si ën möön. Hën de tjëen go buta a boto.

21

Aki Paulosu dē a pasi nango

a Jelusalen.

¹ Nöo di u ku dee hedima u keiki fu Efeise paati, hën u buta a mindi. Hën u nango tefa u dou a di paati de kai Koosi, hën u nama nëen. Hën di u kumutu dē, hën di dobooko möön hën u go dou a Lodosu, hën u nama naandē. Hën u kumutu a Lodosu hën u go dou a Patala.

² Nöo di u ko dou a Patala, hën u si wan oto boto namanama naandë di o go a Finisia. Hën u subi nëën. Tefa di juu dou hën u tötö buta a mindi. ³ Hën u nango tefa u pasa Sipuusi a u tötömaun së. Hën u nango tefa u nama a di köndë u Silia de kai Tilusi, nöo naandë de o puu lai a di boto.

⁴ Hën u go a tela go suku dee biibima u Masa Jesosi naandë tefa u si de. Hën u tan ku de dë sëbën daka. Nöo fa u sai ku de dë, nöo di Akaa u Masa Gadu ta wooko a de liba hën de ta bai Paulosu nöömö taa be an go a Jelusalen.

⁵ Hën u dë tefa di juu dou fuu go. Nöo hën dee biibima u Masa Jesosi te dou ku mujëë ku mii u de tuu tja u go buta a pasi. U ku de kumutu a di köndë nöo hën u waka go dou a ze buka. Nöo hën u tuu tjökö kini a goon leti a sandu liba dë, hën u begi Masa Gadu te u kaba. ⁶ Nöo hën u toona hopo taanpu, hën u da adjoisi te u kaba. Hën u subi a di boto, hën dee sëmbë toona go a wosu.

⁷ Hën u kumutu a Tilusi ku di boto nango tefa u go dou a Tolemasi. Hën u go da dee biibima u di köndë dë odi. U dë ku de dë wan daka te ndeti.

Aki lei andi pasa a Sesalia.

⁸ Dobooko möön hën u pasa. Hën u nango tefa u go dou a Sesalia, nöo hën u go a di wosu u Filipi. Hën da wan tjabukama u Masa Jesosi ta konda di buka fëën da sëmbë nöömö fu de sa biibi nëën liba. Di de bi pii dee sëbën womi tei a Jelusalen dë fu de musu ta sölugu dee biibima u Masa Jesosi, nöo di Filipi aki hën bi dë wan u de. Nöo hën u tan ku ën nëën wosu.

9 Wë nöö Filipi abi fö mujëe mii de aan manu wan daka, nöö dee mujëe mii tuu ta kisi fan a Gadu fu de konda da sëmbë.

10 Nöö hën u dë sëmëni daka. Hën di womi de kai Agabusi kumutu a Judea köndë ko a u. Nöö hënseei dë wan sëmbë di ta kisi fan a Gadu tu.

11 Nöö di a ko dou a u dë, hën a tei di banti u Paulosu, hën a tai ën seei futu ku maun te a kaba. Hën a taki da u taa: “Di Akaa u Gadu taki e, a taa a sô wan fasi dee Dju sëmbë fu Jelusalen o kisi di sëmbë abi di banti aki, tai ën maun ku ën futu te de kaba. Nöö de o tjëen go da dee oto sëmbë na Dju.” Sö Agabusi taki.

12 Wë nöö di u jei sô kaa, nöö u ku dee otowan dë tuu ta begi Paulosu gaantangi taa be an go a Jelusalen.

13 Hën a taki da u taa: “Dee sëmbë aki, andi seei ta bigi da unu un ta këe ta fuka mi hati? Fa mi dë aki, nöö ee de tai mi maun ku mi futu ma a’ toobi. Biga ee mi musu dëdë a Jelusalen fu Masa Jesosi hedi seei, nöö mi dë kabakaba fëen kaa.”

14 Wë di u si taa wa a’ köni fëen, u bai ën te u wei hën a nango fëen, nöö hën u disa. Hën u taa: “Wë antoobi. Fa i si i nango naandë, nöö di soni Masa Gadu kë, hën musu pasa ku i e.” 15 Nöö hën u seeka, hën u tei pasi fuu go a Jelusalen.

16 Nöö fa u nango dë, so u dee biibima fu Sesalia go ku u. Hën u ta waka tefa u go dou. Hën de tja u go a wan wosu u wan womi de kai Naason. Hën da wan u dee fosu sëmbë ko ta biibi Masa Jesosi a fesi. A dë wan sëmbë u Sipuusi ma a ko ta libi a Jelusalen. Nöö hën u tuwë lai nëen wosu.

17 Nöo di u ko dou a Jelusalen kaa, nöo hën dee otowan fuu dë, dee biibima u Masa Jesosi, de wai ku u tee na soni.

Aki dee tiima u keiki

da Paulosu lai.

18 Di dobooko fëen, hën u ku Paulosu, hën u go haika Jakobosi. Nöo di u go dou, hën u si dee oto tiima u keiki tuu nëen ala.

19 Hën Paulosu da de odi, hën de piki. Hën a sindo. Hën a pii dee soni tuu fia konda da de, dee Masa Gadu bi du nëen liba di a bi dë a dee sëmbë dendu na u Isaëli. 20 Nöo di de jei dee soni Paulosu taki dë, nöo hën de ta wai seei ta gafa Masa Gadu fu dee soni dee a du.

Hën de taki da Paulosu taa: “Wë u jei. Wë ma womi, u kë taki wan soni da i aki. I sabi taa fa u dë aki nöo dusudusu Dju sëmbë ko ta biibi a Masa Jesosi liba, ma awaa de dë ku dee wëti u Mosesi gaanfa eti.

21 “Nöo de ta jei fii taa i ta lei dee oto Dju sëmbë dee ta libi a dee oto köndë taa de musu disa dee wëti u Mosesi. De ta jei taa i ta taki taa de an musu koti dee womi mii sinkii buta di maaka möön. De ta jei taa i ta taki taa de an musu hoi dee wëti dee de bi guwenti möön. Sö fii de ta jei.

22 “Wë unfa woo du? Biga de o jei nöömö taa i ko dou aki, „nöo de o kë sabi ee dee soni fii dee de bi ta jei, ee de dë sö tuu.”

23 “Wë u abi wan pakisei fëen taa hën di soni aki fii du e. U a’ fö womi aki, de mbei buka ku Masa Gadu kaa fu de du wan soni. 24 Nöo de musu go a Gadu wosu go puuma de hedi kumafa di wëti u Mosesi dë. Nöo be i go ku de e, go seeka unu sinkii

be un dē limbolimbo a Gadu fesi kumafa di wēti taki. Nöo joo paka di paima da de, nöo baka fēen de o puuma unu hedi. Nöo te sēmbē si sō kaa, nöo kumafa de bi jei fii nöo de o tei ēn taa lēgēdē. Soni de ta mindi da i. Biga i seepi ta hoi dee wēti tu.

²⁵ “Ma a di sē u dee otowan na Isaēli sēmbē dee ta biibi a Masa Jesosi liba dē, nöo u bi manda pampia da de kaa u di taki di u bi sitampu dē taa de an musu njan di njanjan di dee oto sēmbē ta tuwē da dee gadu u de. De an musu njan soni buuu. De an musu njan wan mbeti ee buuu an kumutu nēen sinkii. De an musu libi fanafiti a di sē u manu ku mujēē. Dee na Isaēli sēmbē, nöo dee fō wēti aki nöo fu de musu hoi.”

²⁶ Nöo di dee hedima fan sō te de kaba, nöo hēn Paulosu du kumafa de taki dēen. Di dobooko fēen, hēn a go nama ku de fō womi nöo hēn de go seeka de sinkii kumafa di wēti bi dē fu de sa dē limbolimbo a Gadu fesi. Hēn de go a di Wosu u Masa Gadu dendu go piki dee begima taa a sō wan daka de o ko limbo fu de sa tja paima ko da Gadu. Biga a bi musu dou sēbēn daka bifō de limbo.

Aki de kisi Paulosu a

di Wosu u Gadu.

²⁷ Nöo a fika piki dee sēbēn daka kaba, hēn Paulosu go a di Wosu u Masa Gadu. Hēn wanlō Dju sēmbē fu Asia kōndē ko si ēn naandē. Hēn de ko kisi ēn gbolou panjan.

²⁸ Hēn de bai kai olo kai hii mundu taa: “Un Isaēli sēmbē un hesi ko a u oo! Di womi di ta sōsō u Isaēli sēmbē da hii mundu u si ēn. A dē aki. Di sēmbē aki ta waka ta lontu ta konda taa dee wēti fu Mosesi an bunu, di wosu aki da sōsō soni a goonliba. Sō a

ta taki. Nöö awaa a ta tja dee oto köndë sëmbë ta ko a di Wosu u Masa Gadu aki ta poi ën.”

²⁹ Wë di soni mbei de taki sö. Biga de bi si ën a di köndë ganda mindi ku di womi de kai Toofimusi, di fu Efeise. An dë Isaëli sëmbë. Nöö hën de ninga taa a bi tjëen ko ku ën a di Wosu u Gadu ko booko di wëti u Isaëli.

³⁰ Nöö di de jei de bai sö, nöö hën de kule seei gililili ko gidjii. Hii di köndë ta mbei wajawajawajawaja. Hën de hai Paulosu voo puu tuwë ko a döo. Hën de hai dee döo u di Wosu tapa gbaa. ³¹ De ta biinga u kii ën wante fu di de ninga taa a booko di wëti.

Nöö fa de ta du dë, nöö hën sëmbë manda buka go a di gaan hedima u dee Loomë sodati dee dë a di köndë kaa taa hii Jelusalen ko ta mbei seei wajawaja sö.

³² Nöö di di hedima jei sö, hën a kai wanlö sodati fëen ku dee kabiteni u de taa de musu go ku ën wantewante. Hën de kule tjalalaa go dou. Di juu dë, de bi seti ta fon Paulosu kaa, ma nöö di de si dee sodati ta ko, hën de disëen u fon.

³³ Hën di hedima ko dou. Hën a panjan Paulosu puu a dee sëmbë ta fon mën dë maun. Nöö hën a manda sëmbë sötö ën ku tu bui buta dë, faa sa ko sabi andi da di soni ta pasa.

Hën a hakisi dee sëmbë taa: “Ambë da di sëmbë un ta fon di fon aki? Un hogi a du ufö un ta fon mën sö?”

³⁴ Nöö hën de ta bai ta konda di soni kpatjakpatja ma di fan u de an ta kai a di wan kamian. Hibiwan sëmbë ta taki fëen tee di hedima u sodati an ta jei di soni bunu möönsö andi bi pasa. Nöö hën a manda

dee sodati taa be de tja Paulosu go a dee sodati wosu ka sëmbë an sa kisi ën möön.

³⁵ Nöö di de go dou a di sikada buka fu de subi go a liba, nöö dee hia sëmbë dë gidjii a de baka. Hën dee sodati hopo Paulosu a liba tja fu de an musu sa dou nëen.

³⁶ Nöö hën de ta waka a de baka ta ko ta bai ta manda de taa: “Un kii ën, un kii ën, un kii ën.”

³⁷ Nöö di dee sodati dou fu de tja Paulosu go a di wosu u de, nöö hën Paulosu kai di hedima taa: “Wë piimisi fii, mi sa fan ku i ö?”

Hën a mbei: “Hun? Sö i sabi u fan Giiki tóngö nö?”

³⁸ Na i bi dë di Egepiti sëmbë di bi kē buta sëmbë feti ku lanti nö? Na i bi tja dee fö dusu hogihatima bi ta kii sëmbë go a di gaan sabana nö? Mi ninga taa i wë bi da di sëmbë.”

³⁹ Hën Paulosu piki ën taa: “Nönö, mi da wan Dju sëmbë fu di köndë de kai Taasusi, wan köndë u Silisia. Nöö di köndë u mi na şösö köndë e. Nöö mi kē begi i gaantangi be i da mi pasi be mi fan wan soni ku lanti aki be de jei.”

⁴⁰ Hën a dëen pasi. Hën Paulosu taanpu a di sikada dë. Hën a hopo maun da de be de kabuka. Hën de kabuka pii u de haikëen. Hën a fan ku de a di Isaëli tóngö taa:

22

Aki Paulosu ta fan ku dee Isaëli sëmbë dee bi kisi ën.

¹ “Un haika, un dee Isaëli sëmbë u mi aki, mi kē taki wan soni da unu, be un si taa na hogi mi du e.”

² Nöö di de jei a ta fan a di Isaëli tóngö di de seei ta fan, nöö hën de kabuka seei pii sö ta haikëen andi a o taki.

Hën a taa: ³“Mi wë da wan Dju sëmbë tu e, kuma unu. De pai mi a Taasusi a Silisia köndë, ma nöö a Jelusalen aki seei de kiija mi. Nöö di womi de kai Gamalijëi, hënseei lei mi finifini a di së u hii dee wëti u dee gaan sëmbë fuu. Nöö mi seepi tu, mi bi ta biinga seei a dee soni u Masa Gadu leti kumafa unu seei ta biinga nëën tide tu. ⁴ Biga a fesi nöö mi bi ta pena dee sëmbë dee ta libi a di njunjun biibi aki ta kii de. Mi seei bi ta kisi de ta buta a dunguwosu. Sö mi bi ta du ku de tjika. Womi ku mujëe tuu mi bi ta da sitaafu.

⁵“Nöö fa mi ta taki aki, dee kuutuma fuu ku di Kaba Hei Begima fuu, tuu da kotoigima taa sö mi bi ta du e. Biga deseei mbei pampia da mi fu mi tja go da dee oto Isaëli sëmbë fuu dee dë a Damasikusi, fu go kisi dee biibima u Jesosi dee dë a di köndë ala bui tja ko a Jelusalen aki fu da de sitaafu. Hën wë mi bi nango a Damasikusi u go du.

⁶“Ma nöö di mi dë a pasi nango, mi bi ko zuntu ku di köndë, nöö a bi dë kuma tuwalufu juu, sonuati. Hën te u mi kë si hën wan gaan limbo kumutu a gaangadu kai ko lontu mi tapa.

⁷“Hën mi panta kai a goon. Hën mi jei wan tögö kai mi tu pasi taa: ‘Saulosu, Saulosu, faandi mbei i ta sitaafu mi sö u du?’

⁸“Hën mi hakisi ën taa: ‘Masa ee, ambë ta fan ku mi dë?’

“Hën a piki mi taa: ‘Mi, Jesosi fu Nazalëti, di sëmbë di i ta sitaafu sö, hën wë ta fan ku i aki.’

⁹“Nöö di juu dë, dee sëmbë mi ku de bi nango dë, de an saandi ta pasa. De si di limbo ma de an jei di tögö u di Sëmbë di ta fan ku mi di fan.

10 “Hën mi toona hakisi taa: ‘Masa, andi i kë fu mi musu du?’

“Hën a piki mi taa: ‘Hopu, nöö i go dou a Damasikusi. Nöö te i dou nöö sëmbë o ko konda da i dee soni ku dee soni dee Masa Gadu buta da i fii musu du.’ Sö a fan ku mi te a kaba.

11 “Nöö di mi hopu fu mi go, hën ma ta si soni möön. Di gaan limbo dungu mi wojo. Nöö hën dee sëmbë ku mi bi sai dë panjan mi a maun tja go dou a Damasikusi go buta a wosu.

12 “Nöö di juu dë, nöö wan womi de kai Ananiasi bi dë a di köndë. Nöö di womi dë, a dë wan sëmbë ta libi a dee wëti fuu Dju sëmbë gaanfa. An ta misi de. Hii dee Dju sëmbë fuu u di köndë tuu ta gafëen seei taa a dë wan gaan bumbuu sëmbë.

13 “Nöö hën di womi dë waka ko taanpu a mi bandja. Hën a kai mi: ‘Mi baa Saulosu.’ Hën mi piki. A taa: ‘Wojo fii musu limbo e.’

“Di juu dë, hën mi hopu wojo luku ën. Mi si soni gbegedee.

14 “Hën a taki da mi taa: ‘Di Gadu fu dee gaan sëmbë fuu, hën tei i buta fii musu ko sabi dee soni dee a kë du. A tei i buta fii sa si di Gaan Bumbuu Sëmbë fëen di na poi ën wëti wan daka, söseei tu fii sa jei ën töngö. 15 Nöö joo dë kotoigima u dee soni dee i bi si ku dee i bi jei ta konda de da hii mundu.

16 “ ‘Nöö fa i si u dë aki, an dë fii buuja möön e. Hopu be de dopu i. Kai Masa Jesosi në be a puu dee hogi dee i bi du a i liba.’ Sö Ananiasi fan ku mi di daka dë.

17 “Nöö hën mi dë tee wan daka, hën mi toona ko a Jelusalen aki, hën mi go a di Wosu u Masa Gadu go ta begi ën. Te fu mi kë si, wan soni ko a mi a di

wosu kuma mi ta sunjan. Ma na sunjan. ¹⁸ Masa Jesosi seei ko fan ku mi.

“A taa: ‘Womi hesi, kumutu a Jelusalen aki e. Fa i ko ta fan ku dee sëmbë u di köndë aki ta konda dee soni u mi da de, de an o jei möönsö u de piki i buka.’

¹⁹ “Hën mi taa: ‘Masa, unfa a waka de an o jei? Biga de bi sabi tuutuu taa mi wë bi da di sëmbë di bi nango a dee keikiwosu fuu Isaëli sëmbë ta kisi dee biibima fii ta fon ta söötö a dunguwosu. ²⁰ Nöö di dee sëmbë bi ta kii Sitefani fu di a bi ta konda soni fii da de hedi, nöö mi bi sai leti dë ta hoi dee koosu u dee sëmbë dee kii ën dë. Di di buuu fëen bi ta kule ta kai a goon dë, mi bi dë taanputaanpu dë ta da de leti fu di kii de ta kii ën dë.

“ ‘Nöö fa de si di libi u mi ko tooka sö aki, ma dë kuma fa mi bi dë möön, nöö unfa de an o sa piki mi?’ Sö mi hakisi ën.

²¹ “Hën a piki mi taa: ‘Tei pasi go nöö, womi. Mi ta manda i go a dee sëmbë na u Isaëli dee ta dë a dee longi köndë, fii tja di buka u mi go da de.’ ”

Aki de jei taa Paulosu da

goon mii u Loomë.

²² Wë nöö fa Paulosu ta fan dë, dee gaan hia sëmbë naandë tuu dë pii ta haika andi a ta taki. Ma di de jei sö taa Masa mandëen faa go a dee sëmbë na u Isaëli, nöö aan soni. Hati u de boonu te na soni. Hën de tuu bai taanga taa: “Di sëmbë aki an fiti faa musu libi möön. Un kii ën puu a goonliba e!”

²³ Hën de ta bai ta kai wolo nöömö ta wai dee koosu u de ta hiti gudugudu a liba ta du soni. Hati u de nöö boonu sö.

24 Wë nöö di hedima u sodati an saandi mbei dee İsaëli sëmbë hati boonu sö, biga an dë İsaëli sëmbë faa fusutan soni u de. Nöö hën a manda dee sodati taa de musu tja Paulosu go buta a di sodati wosu, nöö de musu hupi ën faa sa konda di soni mbei de ta bai taanga sö. 25 Hën de tjëen go seeka tai fu de hupi.

Hën Paulosu hakisi di kabiteni u sodati taanputaanpu dë taa: “Unfa di wëti dë? Un sa hupi wan goon mii u Loomë ufö un kuutu soni fëen ö?”

26 Nöö di di kabiteni jei sö kaa, nöö hën a ko fëë. Hën a go a di gaan hedima taa: “Wë di soni di i manda u fuu musu du aki, ma i sabi andi u ta du nö? Di sëmbë di i si u ta du di soni ku ën aki, a dë wan goon mii u Loomë.”

27 Nöö hën di hedima ko a Paulosu. Hën a ko hakisi ën taa: “Tuu nö? I da goon mii u Loomë nö?”

Hën a piki taa: “Aai, sö mi dë e.”

28 Hën di hedima taa: “Fa mi dë aki, mi paka möni tee a hia fu mi musu ko goon mii u Loomë e.”

Hën Paulosu piki ën taa: “Wë mi, an bi dë u mi paka. Wë biga dee sëmbë dee pai mi bi dë goon mii u Loomë kaa.”

29 Nöö di dee sëmbë bi o hupi ën dë jei sö kaa, hën de hai kumutu wantewante nëen şinkii. Di hedima seei panta tu. Biga fa Paulosu bi dë goon mii u Loomë seei ma töku de bi söötö ën ku bui fu de hupi.

30 Di dobooko fëen, nöö hën di hedima u sodati manda de taa be de lusu Paulosu puu di bui. Hën a manda kai dee Gaan Begima u İsaëli ku hii dee oto kuutuma u de be de ko miti kuutu, biga a kë sabi andi de ku Paulosu abi. Nöö di a kai di kuutu

te de ko sindo, hën a tja Paulosu ko fu de fan fesi ku fesi.

23

Aki Paulosu dë a di kuutu.

¹ Hën Paulosu luku dee kuutuma diin. Hën a seti fan taa: “Dee sëmbë u mi aki, sensi di mi dë piki wan, nöö hën mi ta libi kumafa mi hati ta pakisei taa Masa Gadu kë fu mi musu libi te kisi fa u dë aki.”

² Di a taki sö kaa, nöö di Kaba Hei Begima de kai Ananiasi manda dee sëmbë dë a Paulosu bandja dë taa be de naki ën a buka.

³ Hën Paulosu taa: “Gadu o sitaafu i tu, i poipoi soni kuma wan bookowosu bandja de bi feifi ala. I sindo dë ta kuutu a mi liba a di së fuu Isaëli wëti, ma i seei booko di wëti fu di i manda sëmbë u de naki mi a buka.”

⁴ Hën dee sëmbë taanpu a Paulosu bandja dë hakisi ën taa: “Sö i ta kosi di Kaba Hei Begima u Masa Gadu nö?”

⁵ Hën a taa: “Dee sëmbë, un piimisi fuunu. Ma bi sabi taa hën da di Kaba Hei Begima e. Un a’ leti tuu. Biga Gadu Buku taki taa ja musu kosi di sëmbë di dë a i liba ta tii i.”

⁶ Nöö di juu dë, Paulosu sabi taa fa dee kuutuma sai dë, nöö de dë a tu keiki paatëi. Hafu u de dë Saduseima. Hafu u de dë Faliseima. Nöö de tu pei sëmbë dë an ta biibi di wan soni. Hën Paulosu fan möön taanga bai da de taa: “Dee sëmbë u mi aki, misei dë wan Faliseima e, söseei dee gaan sëmbë u mi bi dë tu. Nöö fu di mi ta biibi kuma de taa dëdë sëmbë sa weki baka, hën mbei de tja mi ko a kuutu aki.”

⁷ Nöo di a taki sö kaa, nöo hën de tu paatëi bia ko ta fia ku deseëi. ⁸ Wë biga dee Saduseïma an ta biibi taa sëmbë sa dëdë toona weki. De an ta biibi taa Gadu abi basia nëën köndë. De an ta biibi taa sëmbë abi wan soni de kai akaa di ta libi u nöömö. De dii soni dë de an ta biibi. Ma dee Faliseïma ta biibi dee soni dë tuu.

⁹ Hën dee kuutama ta bai ta fia ku de na de nango ta ko. Nöo so u dee Faliseïma dë bi dë Sabïma u Wëti. Te wan pisi, nöo hën de hopo ta fia ku hatiboonu taa: “Di womi aki, Paulosu, wa ta feni wan föutu nëën möönsö. Kandë wan akaa ee nasö wan basia u Masa Gadu Köndë bi ko nëën tuu ko fan ku ën.”

¹⁰ Nöo hën di fia u de ko gaan buja seei, te di hedïma u sodati di bi kai di kuutu ko fëë taa dee kuutama o kisi Paulosu hai tënë pisipisi. Hën a manda dee sodati go a goon ka de ta kuutu dë go puu ën ku taanga a de dendu tja go a dee sodati wosu, fu dee kuutama an sa dou nëën möön.

¹¹ Hën di ndeti dë seei, Masa Jesosi ko taanpu a Paulosu bandja. Hën a fan ku ën taa: “Womi, tai hati e. Kumafa i si i bi dë kotoigïma u mi ta konda soni u mi a Jelusalen aki, nöo söseei i o dë a Loomë ta konda de tu.”

Aki wanlö sëmbë fiti buka

u kii Paulosu.

¹² Hën di dobooko fëen, hën dee Dju sëmbë fiti buka djula taa de an o njan möön, de an o bebe wata möön tu ee na de kii Paulosu. ¹³ Nöo dee sëmbë dee djula di djula dë, de pasa föteni womi.

¹⁴ Nöo hën de go a dee Gaan Begïma ku dee Gaan Womi u Isaëli taa sö de djula u de kii Paulosu, ee nasö de an o njan möön, de an o bebe. ¹⁵ Hën de

taa: “Nöö fa u ta fan ku unu aki, nöö u kë unu ku dee oto gaan kuutuma manda wan buka da di hedima u sodati mbei taa un kë kai Paulosu a kuutu, fuun fan di soni fëen möön fini seeka. Nöö tefa a bazia dou a unu, nöö woo feni ën kii ufö a dou.” Sö de fan ku de te de kaba.

¹⁶ Ma di ten dë, nöö hën wan sisa mii u Paulosu jei taa sö de ta fiti buka fu de kii ën tio. Hën a go denda a dee sodati wosu go piki Paulosu taa sö dee sëmbë o du fu de feni ën kii.

¹⁷ Nöö di di kijoo fan ku ën sö te a kaba, hën Paulosu kai wan u dee sodati kabiteni taa: “Kabiten, ja ta si wan kijoo aki. A kë go a di gaan hedima u sodati. Hën mi kai i ko begi fii tjëen go nëen, ee a sa dou nëen. A a’ wan soni fu hën ku ën musu taki.”

¹⁸ Hën di kabiteni tjëen go da di hedima. Hën a taa: “Di womi de kai Paulosu di dë sötösötö dë, hën manda mi taa be mi tja di kijoo aki ko a i. A abi wan soni faa taki ku i be i jei.”

¹⁹ Hën di hedima tja di kijoo a maun go a së go hakisi ën taa: “Andi da di soni i abi u fan ku mi, kijoo? Fan be mi jei.”

²⁰ Hën a taa: “Dee Dju sëmbë ko fiti buka ku deseeri makandi. Nöö de o begi i fu amanjan nöö i tja Paulosu go a di gaan kuutu u de. De o mbei taa de kë kuutu soni fëen möön fini.

²¹ “Nöö na piki e. Möön föteni womi ta seeka fu de kisi ën kii. De bi soi makandi taa ee de an kii ën, nöö de an o njan möön, de an o bebe tu. Nöö de dë kabakaba fëen kaa e. I nöö de ta luku fii mandëen ko da de nöö de kii.”

²² Hën di hedima bai di kijoo taa be an konda da na wan sëmbë taa sö a bi ko nëen ko fan di soni ku ën. Hën a toona mandëen go.

Aki de manda Paulosu go

a Sesalia.

²³ Hën a kai tu sodati kabiteni taa: “Un musu seeka tuhöndö sodati fu de go a Sesalia e. Nöo un tja sëbënteni sëmbë ku hasi ku tuhöndö sëmbë ku lanza. A nëigi juu fu ndeti, nëen un musu dë kabakaba seei pii fuun go.

²⁴ “Nöo un musu seeka wan hasi di sa tja Paulosu nöo un tjëen ku köni e, go a Gaama Felikisi.” „Biga Sesalia, hën bi da di köndë u di gaama u di pisiwata di ten dë.”

²⁵⁻²⁶ Nöo hën a mbei wan pampia manda da di gaama taa:

Mi, Kalaudio Lisiasi, mbei di pampia aki manda gaan odi da di gaan lesipeki Gaama Felikisi taa mi dë. ²⁷ Nöo di womi i si mi ta manda da i aki, a dë wan womi di dee Dju sëmbë bi kisi panjan ta biinga seei u kii, nöo hën mi ko ku dee sodati u mi ko puu ën a de maun. Biga mi bi jei taki taa a dë wan goon mii u Loomë. ²⁸ Nöo fa mi denda a di taki u de dendu aki, nöo mi bi kë jei andi de ku ën abi mbei de kë kii ën. Hën mi ko tei ën tja go a di gaan kuutu u dee Dju sëmbë. ²⁹ Ma di mi ko luku di soni u de te mi kaba, nöo mi ko si taa a dë wan soni de ta fia a di së u dee wëti u Dju. Di soni an bi dë gaan soni sô fu de kii ën, ee nasö sôötö a dunguwosu. ³⁰ Nöo baka fëen, hën mi ko jei taa wanlö sëmbë fiti buka fu de kii ën. Hën mbei i si mi mandëen da i wantewante aki sô. Nöo mi o manda dee sëmbë dee ku ën a’ soni fu de musu tja kaagi fëen ko da i ala. „Na soni möönsö möön leki gaan odi.”

Sö wan pampia di hedima u sodati manda da Gaama Felikisi.

³¹ Nöö hën dee sodati seeka tefa de kaba kumafa de bi manda de, hën de tei Paulosu a di ndeti dë tja go te na Antipatisi.

³² Hën di dobooko fëen möön, hën de paati baka ku baka. Dee sodati söndö hasi toona go a de wosu, ³³ hën dee dë ku hasi tja Paulosu go dou a Sesalia.

Nöö di de dou, hën de tja Paulosu go a di gaama. Hën de tei di pampia hën de da Gaama faa lesi.

³⁴ Nöö di a lesi di pampia te a kaba, hën a hakisi Paulosu taa: “Wë un köndë fii?” Hën a piki Gaama taa “De pali mi a di pisiwata u Silisia.”

³⁵ Hën a taa: “Antoobi. Te dee sëmbë ku i a’ soni ko dou, nöö mi o jei di soni fii.” Hën a manda sëmbë tjëen go buta a Könu Helodi wosu, nöö de musu tei wakitima buta fu de koti wakiti dëen.

24

Aki dee Isaëli sëmbë ta kuutu Paulosu a Gaama Felikisi fesi.

¹ Hën de dë te de a’ feifi daka, hën di Kaba Hei Begima Ananiasi ku wanlö Gaan Womi u Isaëli hën de faaka Paulosu ko a Sesalia. Nöö fa de ko dë, de tja wan afokati de kai Tetulusi faa fan ku Gaama da de. Nöö sö de ko u tja di kaagi u Paulosu ko da Gaama.

² Nöö di de ko dou, hën de manda kai Paulosu tja ko, hën de ko sindo. Nöö hën Tetulusi seti di fan, a taa: “Mati Köndë Masa, kumaa.”

Hën a piki.

Hën a taa: “Wë u ko a i aki. Wë di köndë fuu soni di i ta seeka da u, nöö u si bunu fëen. Biga u dë söndö kisi toobi longi kaa. Nöö di köni di i, Gaama, abi a i hati, nöö hën mbei sëmëni soni a di köndë fuu ko ta waka bunu. ³ Nöö hii fa i si un du dë, nöö

hii u tuu ta si ën. U ta tei ën fu gaan soni. Nöo hën i si u ko piki i da i tangi, Köndë Masa.

⁴ “Nöo fa i si u ta fan ku i aki, nöo wa kë pena i. Ma u begi i gaantangi be i hoi pasensi da u pala sö be u fan te u kaba, nöo u go.

⁵ “Wë nöo di womi di i si u tja kaagi fëen ko da i aki, a dë seei wan gaan kaakeisëmbëma u goonliba. A ta suti faja a hii dee Dju sëmbë u goonliba tuu mindi tefa dee sëmbë ko ta mbei gidigidi a hii dee köndëköndë. Nöo a dë wan gaan nëbai sëmbë u di njunjun keiki de kai Nazaleni, nöo di keiki dë an ta kai a pasi ku di lei u Masa Gadu möönsö.

⁶ “Nöo hën a ko seei ko biinga u poi di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen dë, nöo hën u kisi ën panjan. [Nöo u bi o kuutu ën ku dee fuu wëti, ⁷⁻⁸ma nöo hën di hedima u sodati Lisiasi ko puu ën a u maun ku taanga tei tja go gbolo.

“Nöo hën wë a taa dee sëmbë a’ kaagi fëen musu ko a i.] Nöo hën i si u ko a i aki, Gaama. Nöo te i seei fan ku ën te i kaba, nöo dee soni u ta fan ku i aki, nöo joo si taa u a’ leti a de.”

⁹ Nöo fa Tetulusi ta fan dë, hii dee Dju hedima ku ën ko dë tuu ta piki ku ën taa aai, sö a dë tuu.

Aki Paulosu seei ta fan.

¹⁰ Nöo di di afokati fan te a kaba, nöo hën Gaama tuwë maun da Paulosu, faa musu fan. Nöo hën di a o fan, hën a kai ën: “Gaama, mi wai fu di i da mi pasi fu mi seepi fan tu. Biga sëmëni jaa kaa di i ta kuutu da u Isaëli sëmbë a u köndë aki.

¹¹ “Nöo te i luku fini, nöo joo sabi taa an pasa tuwalufu daka eti fu di mi go a Jelusalen u mi go begi Gadu a di Gaan Keikiwosu. ¹² Nöo fa mi go ala, na wan daka mi ku sëmbë kisi takitaki fia

wajawaja a di Wosu u Masa Gadu. Na a dee oto keikiwosu u Isaëli, na a ganda mindi seei, mi buta faja a sëmbë möönsö fu de ko ta mbei gidigidi.

¹³ “Dee soni de ta kaagi mi aki, ja sa suku fini a de te i si taa de dë tuu möönsö. Wë biga na wan ten de bi si ën sö wan daka a mi.

¹⁴ “Ma wan soni nöö mi sa piki taa tuu. Hën da di taki de taki dë taa mi dë wan sëmbë fu wan njunjun biibi, nöö sö mi go a di Pasi dë tuu. Ma fa de konda dë taa an ta kai ku di lei u Masa Gadu, nöö na tuu e. Mi ta begi di wan seepi Gadu di dee gaan sëmbë fuu bi ta begi a fesi. Nëën nöö mi dë eti. Dee soni dee Masa Gadu bi buta Mosesi ku dee oto tjabukama fu de sikifi dëen, nöö de tuu mi ta piki eti.

¹⁵ “Nöö mi ta biibi tu taa tee sëmbë dëdë de o toona weki baka, dee bi libi bunu a Masa Gadu wojo ku dee an bi libi bunu tuu. Nöö söseei dee sëmbë ta kaagi mi aki, söseei de ta biibi tu. ¹⁶ Nöö fu di mi ta biibi dee soni dë, nöö hën mbei mi ta biinga nöömö fu mi dë ku limbohati a Masa Gadu fesi ku libisëmbë fesi tuu.

¹⁷ “Wë nöö sëmëni jaa u mi disi fu di mi kumutu a Jelusalen. Nöö di soni mbei mi toona ko, fu di mi tja möni ko fu de da dee penama u dee Isaëli sëmbë fuu. Nöö mi bi kë tja paima go buta da Masa Gadu tu. Dee soni dë mbei mi toona ko a Jelusalen.

¹⁸ “Nöö di mi dou, nöö hën mi o go a di Wosu u Masa Gadu u go du dee soni dë. Mi bi seeka sinkii u mi kaa buta limbolimbo kumafa di wëti taki. Nöö fa mi go dë, sëmbë an bi hia a di Wosu. Wajawaja an dë.

¹⁹ “Ma nöö wanlö Dju sëmbë fu Asia bi sai dë, „nöö hën wë de ko si mi dë, nöö hën de mbei toobi ku mi. Ma nöö fa de mbei toobi ku mi seei,„ ma de

an ko a i aki möönsö. Ee mi ku de bi a' soni, nöö misikuma de wë bi musu tja di kaagi u mi ko da i.

²⁰ “Ma ee nasö, nöö mbei dee otowan aki konda da i andi de feni di de bi kuutu soni u mi a dee gaan kuutuma fesi a Jelusalen. ²¹ Wë biga ma saandi u mi de sabi u de ko konda da i möönsö möön leki di wan kodo soni tö di mi bi fan ku de taa fa de ta kuutu a mi liba dë, de ta kuutu da mi fu di mi ta biibi taa sëmbë sa dëdë toona weki. Hën nöö da di soni di mi taki ala fu de sa tja kaagi u mi ko taki da i aki.”

²² Fa Paulosu ta fan dë, nöö Gaama Felikisi ta haikëën. Wë a sabi soni bunu u dee sëmbë dee ta waka a di Pasi u Masa Jesosi, fa de ta libi.

Hën a taki da dee kuutuma taa: “Woo luku di sodati hedima Lisiasi be hën konda da u andi a bi si, bifö woo kuutu di soni dou.”

Aki ta lei fa Paulosu bi dë

a Sesalia.

²³ Hën a manda di sodati kabiteni taa a musu buta wakitima da Paulosu. Ma an dë taa hiniwan juu de musu ta dë nëën liba. De musu ta dëën pasi be a ta feni wan piki böö. Nöö de an musu tapa dee mati fëën tu fu de an sa sölugu ën.

²⁴ Baka sëmëni daka, hën Gaama Felikisi toona ko a di kuutu wosu möön, ku di mujëë fëën de kai Duusila, di dë Isaëli sëmbë. Hën Gaama toona manda kai Paulosu ko nëën möön. A kë jei di fan fëën andi a ta taki. Hën Paulosu fan ku de di fa sëmbë musu ta biibi a Masa Jesosi Keesitu liba.

²⁵ Hën a ta fan ku Gaama ku ën mujëë ta bai de taa de musu libi bunu a Masa Gadu wojo. De musu sabi u tai hati disa soni. De an musu libi kumafa de hati kë a di së u hogi. Hën a bai de taa: “Woo dë

te wan daka, nöö Masa Gadu o kuutu a libisëmbë liba kumafa de bi libi.” Sö Paulosu ta fan ku de gbelingbelin tjika.

Nöö fa a ta fan dë, nöö Gaama ta haika, hën a ko fëëë. Wë biga an ta libi bunu. Hën a taki dëën taa: “Wë womi, fa i fan aki, mi jei. Nöö toona go fii ufö. Te mi feni pasi möön nöö mi o manda kai i, be i toona ko fan ku u möön.”

²⁶ Baka u di dë, sëmëni pasi Gaama ta manda sëmbë ta kai Paulosu nöömö, a ta ko ta fan ku ën. Nöö Gaama ninga taa te Paulosu ko nëën, nöö a o pakëën gaan möni fu Gaama sa puu ën a dunguwosu.

²⁷ Baka tu jaa hën Gaama Felikisi kumutu a gaama, hën de buta wan otowan de kai Polisiusi Fesitu fu tja di köndë. Nöö fa Felikisi kumutu dë, a disa Paulosu leti a dunguwosu dë fu di a kë abi bunu në a dee Dju sëmbë hedi. Hën mbei an puu ën möönsö.

25

Aki dee Isaëli sëmbë ku Paulosu ta fan a Gaama Fesitu fesi.

¹ Baka dii daka u di Gaama Fesitu ko a Sesalia faa subi a gaama, hën a go a Jelusalen go waka.

² Nöö di a go dou, nöö hën a ta fan ku dee Gaan Begima ku dee oto tiima u dee Dju sëmbë. Hën de tja kaagi u Paulosu ko dëën wantewante.

³ Hën de begi Gaama taa gaantangi be a du de wan bunu, be a manda Paulosu ko a Jelusalen da de. Nöö fa de ta begi ën dë, nöö de ta seeka u te a mandëën da de, nöö de tapëën a pasi kii.

⁴ Hën Gaama piki de taa: “Wë fa Paulosu dë a Sesalia dë, a dë a wakitima kaa, nöö be a dë fëen nöö. Abiti möön nöö mi seei o toona go ala. ⁵ Nöö te mi nango, nöö un sa manda so u dee fesima fuunu ko ku mi. Ee Paulosu bi du wan hogi nöö un sa tja kaagi fëen go kuutu ala.” Sö a piki de.

⁶ Hën Gaama fika a Jelusalen kuma teni daka sö ufö a pasa go a Sesalia awaa. Tefa di dobooko hën a ko sindo a kuutu. Hën a manda sëmbë taa be de tja Paulosu ko nëen.

⁷ Nöö di de tja Paulosu ko dou, nöö hën dee Dju sëmbë dee kumutu a Jelusalen lontu ën buta a djegi. Hën de tja sëmëni kaagi fëen ko konda da Gaama taa a ta du gaan hogi. Ma fa de ta fan dë seei, ma de an saanfa u taki ën te Gaama sa si taa sö Paulosu bi du tuu.

⁸ Paulosu seepi piki de taa: “Fa mi Paulosu dë aki, ma buuse na wan u dee Isaëli wëti fuu. Ma du soni di na bunu a di Wosu u Masa Gadu wan daka. Ma du soni na bunu ku di Gaan Könu u Loomë wan daka tu. Fa mi dë aki, na wan u dee soni dë mi du wan daka.”

⁹ Di Gaama haika tefa a kaba, nöö a kë feni bunu në a dee Dju sëmbë. Nöö hën a hakisi Paulosu taa: “Wë i sa go a Jelusalen be de go kuutu dee soni de ta taki aki a mi fesi ala ö?”

¹⁰ Hën Paulosu piki Gaama taa: “Ka mi dë taanputaanpu aki a wan u dee kuutuwosu u di Gaan Könu u Loomë, mi dë aki kaa, nöö de sa kuutu mi leti aki. Biga ma du dee Dju sëmbë hogi wan daka, leti kumafa i seepi sabi dë, fu de puu mi aki tja go ala.

¹¹ “Ee mi bi du wan gaan hogi tjika fu de kii mi, nöö ma bi o fëëë sitaafu fëen. Ma dee soni dee

sëmbë ta kaagi mi aki, nöö ee de aan leti nöö na wan sëmbë a' pasi fu de tei mi buta a de maun fu de du hogi ku mi. Fa mi dë aki, mi kë go a di Gaan Könu a Loomë e, be a kuutu da mi.”

¹² Di Paulosu taki sö te a kaba, Gaama jei. Nöö hën hën ku dee oto kuutama fëen dee ku ën ta tja di köndë, go a së go kuutu te de kaba. Hën Gaama piki Paulosu taa: “Wë antoobi. Di i taa i kë go a di Gaan Könu, nöö mi o manda i go nëen.” Nöö di a taki sö kaa, nöö hën di taki dë kaba.

Aki Könu Agiipa ku Gaama Fesitu ta fan.

¹³ Hën de dë tefa wan daka. Hën di Isaëli könu de kai Agiipa hën ku ën sisa Benisi ko a Sesalia ko wai ku Gaama Fesitu fu di de butëen Gaama u di köndë.

¹⁴ Nöö di de ko, hën de sai naandë sëmëni daka. Hën Gaama Fesitu fan soni u Paulosu ku Könu Agiipa, a taa: “Di womi di bi dë gaama a mi fesi de kai Felikisi, di a kumutu a gaama, hën a disa wan womi söötösöötö a dinguwosu aki.

¹⁵ “Nöö hën di mi go a Jelusalen, hën dee Gaan Begima ku dee gaan womi u Dju tja kaagi u di womi ko da mi ko begi mi gaantangi taa mi musu da di womi adjabëë da de.

¹⁶ “Hën mi piki de taa an dë guwenti fuu dee Loomë sëmbë fu da wan sëmbë adjabëë söndö na kuutu u kai fu hënseei musu piki dee sëmbë ku ën a' soni.

¹⁷ “Nöö di mi taki sö kaa, hën de ko a Sesalia aki. Nöö ma buuja. Di dobooko fëen wante, hën mi go sindo a kuutu fu mi kuutu da de. Hën mi manda sëmbë taa be de tjëen ko a mi.

¹⁸ “Hën dee felantima fëen hopo taanpu a pë fu de kaagi ën konda dee soni fëen da mi. Ma de an

taki gaan hogi fëen kumafa mi bi mëni taa de bi o taki. ¹⁹ Ma de ta fia ku ën a di sê u di biibi u de soni. De ta fia ku ën fu wan dëdë sëmbë de kai Jesosi, ma Paulosu ta piki de kodo taa a dë ku libi eti.

²⁰ “Nöö fa de ta fia ta fan dë, mi ta jei, ma ma saanfa u kuutu möönsö a di sê u dee keiki soni u de. Hën mi hakisi Paulosu ee a kë go a Jelusalen fu de tja dee kaagi fëen go kuutu ala.

²¹ “Ma a taa a kë fuu sa hoi ën aki fu te u sa mandëen go da di Gaan Könu a Loomë be hën kuutu di taki seeka dëen. Hën mi manda dee wakitima taa de musu hoi ën da mi. Te mi feni okasi, nöö mi o mandëen go da di Gaan Könu.”

²² Di Gaama Fesitu taki sö kaa, hën di könu taki dëen taa: “Wë miseei kë jei fa di womi ta fan.”

Hën a taa: “Wë antoobi. Amanjan wante nöö joo jei ën.”

Aki de seti kuutu Paulosu baka.

²³ Hën di dobooko fëen hën Könu Agiipa ku Benisi ko dou. Nöö di de ko dou, hën dee sëmbë u di köndë ta wai ta mbei piizii da de te na soni. Hën de denda a di kuutuwosu ku dee hedima u sodati ku dee tiima u di köndë. Hën de ko sindo. Hën Gaama Fesitu manda sëmbë taa de musu tja Paulosu ko da de. Hën de tjëen ko.

²⁴ Hën Gaama Fesitu seti di kuutu taa: “Wë Köndë Masa, hedima u köndë ku föluku, ja si di womi u tja ko taanpu a u fesi aki. Wë nöö hii dee Dju sëmbë fu Jelusalen te dou ku Sesalia aki tuu tja kaagi fëen ko da mi. De bai taa a musu dëdë, an musu dë a libi möön. Nöö hën di womi wë i si disi.

²⁵ “Nöö fa mi wegi soni fëen luku tefa mi kaba aki, ma si a du soni tjika faa musu dëdë e. Ma di hën seepi taki taa a kë go a di Gaan Könu faa

kuutu dëen, nöö hën mi piki taa mi o mandëen go a Loomë kumafa a kë.

²⁶ “Ma nöö wan soni toobi mi. Ma sabi di soni fëen fini tjika fu mi mbei pampia manda da di Gaan Könu taa sö wan soni a du. Hën mbei mi manda kai ën faa ko a u aki, be un kuutuma tuu musu jei fa a o taki, ma u kë be Könu musu haika möön fini. Nöö fa a o taki te a kaba aki, i musu feni piki mi fu mi manda pampia da di Gaan Könu.

²⁷ “Biga an bunu da mi u mi manda wan sëmbë buibui da di Gaan Könu söndö pampia e. Mi musu piki ën di soni di u ku ën abi te mi mandëen go.”

26

Aki Paulosu ta fan ku Gaama Fesitu ku Könu Agiipa.

¹ Wë nöö di di Gaama taki sö te a kaba, hën Könu Agiipa taki da Paulosu taa: “Womi, wë da di soni aan soni. I sa piki kumafa di soni fii dë, boo jei.”

Hën Paulosu hopo maun a liba da de faa fan ku de. ² Hën a taa: “Köndë Masa, kölöku tja mi fu di mi ko dou a i aki, fu ko piki i fu hii dee soni dee Dju sëmbë tja mi ko kaagi da unu. ³ Wë biga i sabi hii dee guwenti fuu Isaëli sëmbë finifini, te dou ku dee soni dee u ta fia ta taki. Nöö fa i si mi o fan ku i aki, nöö mi begi i hoi pasensi haika mi.

⁴ “Fa dee Dju hedima tja kaagi u mi ko da i aki, an bi dë fanöudu fu de du sö e.” Biga fu sensi di mi bi dë pikiwan ta libi a mi köndë te kisi Jelusalen fu tefa u dë aki, hii dee Dju sëmbë tuu bi sabi fa mi ta libi. ⁵ Biga de sabi mi longi kaa. Nöö ee de bi kë, nöö de bi sa taki da i taa Faliseima mi bi dë. Nöö dee sëmbë fuu dee dë u di paatëi dë, de ta hoi dee

wëti u Dju möön hii dee oto sëmbë fuu tuu. Nöo söseei mïseei bi ta hoi de tu.

⁶⁻⁷ “Nöo kumafa i seei sabi kaa,» Masa Gadu bi paamusi dee fesiten sëmbë fuu taa te wan daka dëdë sëmbë sa weki baka. Nöo, Köndë Masa, di soni Masa Gadu paamusi dë, nöo hii u dee tuwalufu lö sëmbë fu Dju, u tuu këen. Hën mbei u ta lesipeki Gadu ta begi ën a ndeti ku didia nöömö fuu tuu musu feni ën. Ma tökuseei dee Dju sëmbë seei ta kuutu a mi liba fu di mi ta piki di soni dë taa a dë sö tuu.

⁸ “Köndë Masa, faandi mbei un Isaëli sëmbë wan sa piki taa Masa Gadu sa weki sëmbë puu a dëdë köndë?

⁹ “Ma wë sö mi seepi bi dë tu o. Biga mi bi abi di pakisei taa mi musu ta biinga u tapa dee soni u Jesosi fu Nazalëti, fu në fëen an musu kisi gafa. ¹⁰ Nöo hën wë da di soni di mi bi ta du a Jelusalen. Dee Gaan Begima fuu seei da mi taki taa sö mi musu kisi dee sëmbë u Jesosi tja go söötö a dunguwosu. Nöo fa de bi ta manda sëmbë u de kii de dë, nöo mi seepi bi dë a dendu tu.

¹¹ “Sömëni pasi mi bi ta denda a dee keikiwosu fuu go kisi dee biibima fu Jesosi ta sitaafu. Mi bi ta buta ku de seei fu de musu poi hën në taa de an dë ku ën möön. Mi bi dë fajafaja a di soni dë tee mi ta kule ta suku de te dou a dee köndëköndë na u Isaëli ka de bi kule go, fu mi sa sitaafu de.

¹² “Nöo a di soni dë mi bi nango a Damasikusi e. Fa mi nango dë, nöo dee Gaan Begima fuu bi da mi pampia ta da mi pasi a dee hogi mi nango du dë. ¹³ Ma nöo Köndë Masa, fa mi bi nango dë, a wan juu ten fu sonuati, hën mi si wan gaan limbo kumutu

a gaangadu, a sëndë möön sonu lontu u koti zaaa tapa, mi ku dee sëmbë nango ku mi dë. ¹⁴Hën u tuu panta te u tombi kai a goon.

“Hën mi jei wan tōngö kuma sëmbë. A fan ku mi a u Isaëli tōngö hakisi mi taa: ‘Womi Saulosu, faandi mbei i ta sitaafu mi sö? Ja ta si taa ku i seei i ta du hogihogi nö?’

¹⁵ “Hën mi hakisi ën taa: ‘Ee Masa, ambë ta fan ku mi aki?’

“Hën a taa: ‘Mi wë e, Jesosi, di sëmbë di i si i ta sitaafu sö.

¹⁶ “ ‘Nöö hopo taanpu e. Biga mi ko a i fu tei i ko futuboi u mi. Nöö fa mi ko a i tide aki, nöö i musu taki ën da sëmbë, te dou ku hii dee oto soni dee mi o toona lei i möön.

¹⁷ “ ‘Nöö fa i si mi ta manda i aki, nöö na fëëë. Mi o taanpu ku i a hii së ka mi o ta manda i go, fu dee Dju sëmbë ku dee sëmbë na Dju tuu an o sa feni i kii.

¹⁸ “ ‘Biga mi ta manda i fii musu ta fan ku de e, be wojo u de ko limbo, be de kumutu a di së u dungu ko a di së u limbo. I musu fan ku de puu de a di kaakiti u di didibi basu, be de feni di heepi u Gadu. Nöö fa de o piki i buka dë, nöö ma o hoi dee hogi du u de a bëë möön. Nöö mi o konda de a dee otowan u mi dendu dee ko dë apaiti da Gadu fu di deseei bi biibi a mi tu.’ Sö a taki da mi e.

¹⁹ “Nöö Köndë Masa, wë di soni di ko a mi dë, nöö Masa Gadu soni wë. Nöö ma niingëën. Mi piki leti kumafa a taki da mi. ²⁰ Biga mi go a Damasikusi hën mi go konda di buka da dee sëmbë fu ala te mi kaba. Hën mi toona go a Jelusalen go fan ku dee sëmbë a Jelusalen te dou ku dee oto Dju sëmbë u hii Judea köndë tuu. Nöö hën mi toona fan ku dee

sëmbë na Dju. Fa mi ta konda di buka da dee sëmbë a dee köndëköndë dë, nöö mi ta taki da de taa de musu disa di hogilibi u de bia ko a di së u Masa Gadu. De musu libi bunu be hii sëmbë sa si taa hati u de bia tuu.

²¹ “Nöö fu di mi ta waka ta konda di buka da dee Dju sëmbë ku dee na u Dju tuu dë, nöö fëen hedi dee Dju sëmbë kisi mi a di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen dë ta biinga u de kii mi.

²² “Ma Masa Gadu heepi mi mbei de an kii mi. Nöö hën i si mi dë ku libi te tide eti, ta taanpu aki ta konda dee soni u Gadu nöömö da sösö sinkii sëmbë ku hedima tuu. Ma ta taki wan oto soni möön leki dee soni Mosesi ku dee oto fesiten tjabukama fuu bi ta taki. ²³ Biga de bi ta konda taa a bakaten di sëmbë de kai di Keesitu o ko, nöö de o dëen sitaafu kii. Hën o dë di fosu sëmbë o dëdë weki a goonliba faa feni libi u teego. Nöö a o jabi pasi da dee Dju sëmbë fëen ku dee na Dju sëmbë tuu u de sa ko a di së u limbo. „Sö dee fesiten sëmbë bi taki e, nöö fa u dë aki nöö a ko pasa tuu.“

²⁴ Di ka Paulosu fan dou dë, nöö hën Gaama Fesitu bai taa: “Paulosu, i lau e. Dee hia soni fii i lei dë mbei i ta fan laulau sö.”

²⁵ Hën a piki taa: “Mi lesipeki Köndë Masa, ma lau e. Dee soni mi ta taki aki nöö tuutuu soni de dë e, fii musu sa pakisei. ²⁶ Nöö mi sabi taa di Könu sabi de kaa, biga de an pasa a wosu dendu tjubitjubi fu sëmbë an sa sabi de. De tuu pasa a lanti wojo wajaa. Hën mbei ma ta fëëë u taki de.”

²⁷ Hën a bia hakisi di Könu taa: “Könu o, dee soni dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi sikifi buta dë, ja ta piki de nö? Mi sabi taa i ta piki de.”

28 Hën Könu piki ën taa: “Wë ma womi, fa i ta fan ku mi aki, i mëni taa i sa mbei mi ko biibi a Jesosi wantewante aki sö nö?”

29 Hën Paulosu piki ën taa: “Ee wantewante i sa ko, ee te bakaten seei, ma a’ toobi. Ma mi ta begi Masa Gadu da i ku dee otowan ta haika mi aki tuu taa un sa ko kuma mi, boiti di fa mi dë buibui a maun aki.”

30 Di Paulosu taki sö kaa, nöö hën Könu Agiipa ku Gaama Fesitu hopo, de ku Benisi ku hii dee otowan tuu dee bi dë sindosindo dë, hën di kuutu booko.

31 Nöö fa de nango dë, hën de ta fan ku deseei taa: “Di womi aki an du hogi möönsö fu de musu kii ën e. An musu dë a dunguwosu seei.”

32 Hën di könu fan ku di gaama taa: “Ee an bi hakisi i kaa fii mandëen go a di Gaan Könu u Loomë, nöö u bi sa puu ën a dunguwosu. Wë ma di a hakisi i sö kaa, nöö wa sa puu ën möön.”

27

Aki de ta tja Paulosu go a Loomë.

1 Hën de dë te wan daka, hën de buta taa de o manda Paulosu ku wanlö oto sëmbë söötösöötö ku bui go a Loomë. Nöö hën de tei wan sodati kabiteni de kai Julisi buta faa musu tja dee sëmbë dë go a di Gaan Könu. Nöö di kabiteni dë ta wooko da di Gaan Könu seei.

2 Nöö di juu dë, wan zeboto bi kumutu a di köndë de kai Adamitia _{ko} tjökö a Sesalia dë _{ufö} a o go a Italia Köndë. Nöö a di boto dë de o tja Paulosu, biga a Italia Köndë Loomë dë. Nöö di boto o ta nama a dee köndëköndë fu di ze bandja u Asia nango te a dou a Italia.

Hën u subi a di boto dë tefa u kaba. Hën u wai buta a mindi. Nöö fa u nango dë, nöö di womi u Masadonia de kai Alisitakusi di ta dë a Tesalonika hën o go ku u tu.

³ Hën di dobooko fëen hën u nango tefa u nama a Sidon. Nöö di sodati kabiteni libi bunu ku Paulosu. Biga a dëen pasi faa go a tela a dee mati fëen fu de sa sölugu ën.

⁴ Hën u toona ko subi a boto. Hën u buta a mindi. Ma di ventu ta hai u baka taanga te wa sa go. U musu ta waka a bandja së u di paati de kai Sipuusi nango ka di ventu an ta hai u baka sö möön.

⁵ Baka fëen möön, hën u waka a di ze langalanga ta pasa dee köndë u Silisia ku Panfilia, hën u go nama a di köndë de kai Mila u Lisia köndë.

⁶ Hën di u ko dou, hën di sodati kabiteni ko si wan boto fu di köndë u Afikan de kai Alekesania nango a Italia. Hën a mbei u tei di boto dë.

⁷ Nöö di u kumutu a Mila, wa sa waka hesi. U ta waka teigiteigi ta ko nöömö te dou sömëni daka ufö u ko zuntu ku di köndë de kai Kinidusi. Tökuseei wa dou möönsö. Di ventu ta hai u baka kodo te wa sa go a di pasi di u bi musu go möön. Hën u ko pasa di paati de kai Saamoni kisi di gaan paati de kai Keeta, nöö hën u ta waka a di së bandja fëen ka di ventu an ta naki u sö möön.

⁸ Ma nöö fa u ta waka zuntu ku di bunu së u di paati nango dë seei, ma tökuseei di ventu ta tja u nango baka eti. Nöö hën u ta waka ku taanga nango, tefa u go nama a wan kamian u Keeta de kai Bumbuu Lampeesi. A dë zuntu ku di köndë de kai Lasea.

⁹ Nöö fa u ta du dë, u ta lasi ten seei. Biga di gaan begi daka u dee Dju sëmbë di de ta begi söndö njan

pasa kaa, nöö te di daka dë pasa nöö an bunu u waka a di ze möön.

Te wan pisi hën Paulosu hopo bai de taa:
10 “Womi, mi si taa ee u kumutu aki go möön, nöö di boto o booko nöö woo kisi makei. A kandë lai fuu o go. A kandë so fuu o dëdë tu.”

11 Fa Paulosu fan dë, hën di sëmbë abi di boto ku di sëmbë di ta tjëën, piki taa de sa go. Hën di sodati kabiteni nama ku de, an piki di fan u Paulosu.

12 Nöö di gaan së u dee sëmbë dee dë a di boto, deseeri tu an kë tan a Bumbuu Lampeesi dë. Biga di kamian an bunu da di kötö wei, nöö de kë biinga luku ee de sa go dou a di köndë de kai Fenikisi go tan ala tefa di kötö ten pasa. Biga Fenikisi hën da wan bunu lampeesi u Keeta. Di ventu an ta kisi taanga ala a hii së kumafa a ta kisi a Bumbuu Lampeesi.

13 Hën u dë te wan pisi. Hën wan ventu kumutu a di ze ko a u, an bigi. Nöö di lö ventu dë, hën de mëni taa de kë. Nöö di a ko wante, nöö hën de hai di hanka u di boto. Nöö hën u tuusi buta a mindi. Hën u ta waka langalanga a bandja së fu di paati kumafa u sa waka zuntu ku tela tjika.

14 Ma fa u nango dë te fuu kë mëni, nöö hën wan gaan ventu kumutu a di oto së u di paati dou a u. Nöö di ventu dë, hën da di gaan ventu u di ze.

15 Hën a kisi u a wataliba dë yuu ku di boto. Hën a bia u viooo go a di ze mindi pii. De biinga u tii di boto te de wei hën de disa. Hën di ventu ta tja u go ka a kë a sösö kamian.

16 Te wan pisi hën u ko zuntu ku wan piki paati de kai Kalauda, ka di ventu an ta kisi u taanga sö möön. Nöö hii fa u nango dë, u ta hai wan piki boto

ta tja ku u, ¹⁷ nöö hën u hopo ën hai ku taanga tuwë ko a di boto dendu gbogolou. Hën baka fëën hën de tei köödëi hën de tai di gaan boto lontu hii ën sinkii ko dou fu di ventu an musu tjëën go booko.

Nöö hën de fëëë taa di boto o tjökö a di gaan sandu de kai Siite. Nöö hën de saka di zeï di dë a di boto zaaa ko basu fu di ventu an sa tja u go hesi sö möön. Nöö di de seeka sö te de kaba, nöö hën di boto dë a di wata liba ta diipi nango ta ko ta tja u go ka di ventu kë.

¹⁸ Di dobooko fëën, hën di gaan ventu ta kisi u eti ta seki di boto taanga kuma a sa singi u. Hën de puu hafu u dee lai a di boto tuwë go a wata.

¹⁹ Di u dii daka fuu di u kumutu a lampeesï, hën dee wookoma u di boto seei tei dee wooko lai u di boto tuwë go a wata.

²⁰ Hën u dë a di boto dendu sëmëni daka. U hopo wojo luku liba te u wei, wa ta si teeja möönsö. Wa ta si sonuwojo. Di gaan ventu an ta saka möönsö, te nöö na wan fuu ta mëni möön taa woo kumutu ku libi.

²¹ Nöö di ten dë, dee sëmbë bi dë longi söndö njan. Biga de bi dë ku gaan pakisei te na wan u de ta mëni soni u njan möön.

Hën u dë te wan pisi, nöö hën Paulosu hopo taanpu a u mindi. Hën a taki da de taa: “Womi, hën di soni aki wë mi bi taki da unu taa wan boo kumutu a Keeta e. Ee u bi tan ala di soni aki an bi o miti u, nöö dee lai fuunu an bi o kaba a sösö.

²² “Ma nöö haika, un tai hati e. Di boto hën a o booko kaba a sösö, ma na wan fuu o lasi u libi. U tuu o kumutu.

²³ “Nöö di soni mbei mi taki sö. A di ndeti, hën di Gadu di mi ta dini aki, a puu wan basia fëën

köndë manda ko taanpu a mi bandja ko fan ku mi, biga mi dëen sëmbë. ²⁴Hën a taki da mi taa: ‘Womi Paulosu, na panta e. I musu nango te i dou a di Gaan Könu fesi nöömö faa kuutu soni fii. Nöö Gadu dë ku i. A o da i hii dee sëmbë ku i ta waka a di boto aki, de tuu o kumutu. Na wan u de o dëdë.’

²⁵ “Wë nöö womi, mi ta futoou Masa Gadu e. Di soni i si a manda ko piki mi aki, sö nöö a o pasa nöömö. Hën mbei mi ko fan ku unu taa un tai hati e. Woo libi. ²⁶Ma fa i si u nango aki, di ventu o tja u go naki a wan paati, ma u tuu o kumutu.” Sö Paulosu fan ku u.

²⁷ Nöö hën u dë tee di u teni-a-fö ndeti fuu, di ventu ta tja u nango zaaa eti a di pisi u di ze de kai Adiia. Nöö hën kuma a di tuwalufu juu fu ndeti, hën dee tiima u di boto ko ta fii taa u ta zuntu ku së tela. ²⁸Nöö hën de maaka di wata luku. A fundu föteni mëti. Hën di u go wan pisi möön hën de toona maakëen möön, hën a ko diiteni mëti.

²⁹ Hën de ko panta taa di boto o go naki booko a wan sitonu kamian. Hën de saka fö hanka tuwë go a wata djolou a di boto gogo. Hën de ta begi soni fu didia musu ko.

³⁰ Nöö di juu dë dee sëmbë ta tii di boto, de kë fusi go. Nöö hën de go puu di piki boto u bi ta tja a di boto dendu dë tuwë a wata. De ta ganjan u otowan mbei taa de kë tuwë hanka a di boto hedi së. Ma möiti wë de ta mbei fu de go disa u otowan a di boto dendu.

³¹ Ma Paulosu si de. Nöö hën a piki di kabiteni ku dee oto sodati sai dë taa: “Ee dee tiima u di boto kumutu go disa u, nöö wan o libi möön e. Woon dëdë.”

³² Nöö di dee sodati ko jei sö kaa, hën de hopo kisi de ufangi hën de koti dee tatai u di piki boto tuwë. Di boto diipi go fiaa.

³³ Hën di ganian kanda, hën Paulosu fan ku de taa: “Un haika e, dee sëmbë. Tide mbei teni-a-fö daka un dë aki ku bookohedi. Hati fuunu ta latja te wan ta njan. ³⁴ Nöö mi begi unu be un njan wan pikiwan. Biga ee wan njan nöö woon dëdë. Wan panta tumisi e. Biga na wan niën fuunu hedi uwii seei o lasi.”

³⁵ Hën di a taki sö kaa, hën a tei wan bëëë. Hën a da Masa Gadu tangi a de tuu fesi te a kaba. Nöö hën a booko wan pisi, hën a ta njan. ³⁶ Nöö di de tuu si sö kaa, nöö hën de tai hati, hën deseei njan tu. ³⁷ Nöö u dë tuhöndö ku sëbënteni-ku-sikisi womi a di boto dë e, sö u bi hia tjika.

³⁸ Nöö di u njan te u kaba, hën u bigi puu lai möön ta tuwë a wata fu di boto musu möön fukë. Dee lai u ta puu ta tuwë a wata dë, de dë sakusaku u di soni de ta mbei boon.

³⁹ Tefa kamian limbo, hën de ta si tela ma de an sabi di kamian. Hën de luku ën hën de si taa di kamian abi wan godo dë ku sandu balalaa. Nöö hën de taa de o biinga luku ee de sa tjökö di boto nëën.

⁴⁰ Hën de koti dee tatai ta hoi dee hanka tuwë disa a di ze. Hën de lusu dee tatai ta hoi dee pada. Hën de hopo di ze seeka faa sa kisi di ventu möön taanga be a tja u go a fesi möön hesi. Nöö di de seeka sö te de kaba, nöö hën u nango zaaaa faa tja u go dou a di sandu.

⁴¹ Nöö di u nango, te fuu kë sabi hën di sipi hedi tjökö a di sandu djoo ka tu ze buka ta kule ko miti. U peka gingin. Fa u peka dë, nöö di boto hedi hën

peka, an sa buli. Ma di wata ta naki di boto gogo nango ta ko djugudjugu tefa a booko pisipisi.

⁴² Nöo di dee sodati si sö kaa, de panta taa dee sitaafuma o sun go kumutu, nöo de kë kii de wante. ⁴³ Ma di sodati kabiteni an kë u de kii Paulosu, hën a bai de taa be de disa dee sëmbë, be de an kii de. Hën a taa, dee sëmbë dee sa' u sun nöo be de fosu djombo go a wata sun go a së. ⁴⁴ Nöo dee sëmbë na sabi u sun, nöo de musu subi a dee paanga liba ku dee bookobooko boto pisi liba, nöo de hai go a së.

Nöo di u du sö kaa, hën u tuu dou a tela. U libi.

28

Aki Paulosu dë a Malita.

¹ Nöo di u nango te u go dou ku libi a tela ufö u ko sabi taa di paati u naki dë hën de kai Malita.

² Nöo dee sëmbë u di köndë kisi u ku wai, de hoi u bunu, de mbei u sëmbë. Fa di tjuba ta kai ta fon u dë u ta kötö, hën de zunta faja da u, u ta këndë.

³ Paulosu seei ta pii udu ta tja ko zunta faja. Te wan pisi hën di faja kendi wan sindeki a di udu dendu, hën a kumutu ko njan mën a maun gaa peka gingin.

⁴ Hën di dee sëmbë u di köndë si di sindeki pekapeka nëën maun, hën de taa: "Wë di sëmbë di sindeki njan peka nëën maun aki, goonliba si taa an dë fa a libi möön e. Biga de singi a ze kumutu, an dëdë, nöo hën di sindeki njan mën. Wë nöo di sëmbë dë musu dë wan hogisonima." Sö de taki.

⁵ Hën Paulosu sakwi di sindeki vau puu tuwë a faja. Fa a njan mën dë seei, töku na wan soni du ën.

⁶ Di juu dë, dee sëmbë dë pii ta luku. Biga de ta mëni taa ka a njan mën tjika dë, nöö te wan pisi maun fëen o soi ee nasö a tombi kai dëdë. Hën de luku ën te de wei, soni seei an du ën möönsö. Hën de bia pakisei taa: “Wë di sëmbë dë, a musu u dë wan gadu. [Biga di sindeki aki an sa njan sëmbë sö, nöö a fika ku libi.]”

⁷ Nöö di hedima fu di paati dë hën de kai Pubiisi. Nöö a abi wan gaan pisi u di köndë zuntu ka di sindeki njan Paulosu dë. Nöö hën a tja u go nëen. Hën a sölogu u bunu hoi u seei dii daka longi.

⁸ Nöö di tata u di hedima bi dë suwakisuwaki. Fëbë ku bëë dë ku ën te na soni. Nöö hën Paulosu go nëen go begi dëen te a kaba, hën a nama maun nëen. Hën di tata bëtë gbegede. A ko bunu.

⁹ Nöö di dee sëmbë ta libi a di paati jei sö, hën de go piki hii dee sikima u de a hii dee köndëköndë u di paati, hën de tuu ko a u ko suku heepi nöö hën de tuu fia ko bunu. ¹⁰ Hën de bigi u a sëmëni fasi seei. Tefa di daka woo kumutu dë, hën de buta dee soni u a’ fanöudu a boto da u.

¹¹ Nöö u bi a’ dii liba naandë. Nöö di woo go, hën u tei wan boto fu Alekesania de kai “De Tumii u Liba”. A bi sai dë ta luku fu di kötö wei musu pasa. Hën u subi nëen wai buta a mindi.

Aki Paulosu go dou a Loomë.

¹² Nöö di u kumutu a Malita hën u go nama a wan köndë de kai Silakuse. Nöö u hoi dii daka dë, ¹³ hën u kumutu. Hën u waka langalanga a di ze bandja. Hën u go nama a di köndë de kai Legiun. Dobooko fëen, hën wan ventu kumutu a u baka ta ko, nöö hën u kumutu ku ën. Hën di dobooko hën u nama a Puteoli.

14 Nöo di u ko nama a Puteoli, hën u ko si wanlö biibima u Masa Jesosi dë, hën de begi u fuu tan ku de sëbën daka. Hën u tan tefa di sëbën daka dou, hën u kumutu dë go dou a Loomë.

15 Wë nöo di u bi ta waka a futu fuu go dou a Loomë, nöo hën dee sëmbë u Masa Jesosi fu ala jei taa sö u ta ko. Hën de kai a pasi waka ko miti u. Hafu u de waka te dou a di wojowojo fu di gaan pasi de kai Apii. Hafu u de fika a di kamian de kai Dii Wakama Wosu ta luku u.

Nöo di Paulosu si taa sö de du, nöo hën a dëen taanga. Hën a da Masa Gadu tangi fu di piizii de mbei ku ën dë. Wë da sö di waka fuu waka bifö u dou a Loomë.

16 Nöo di u go dou a Loomë, hën de da Paulosu pasi fëen wanwan sa libi, ma a abi wan sodati ta watji ën.

Aki Paulosu ta fan ku dee Dju sëmbë a Loomë.

17 Nöo baka dii daka fëen fu di a dou, hën a kai dee hedima u Dju dee dë a Loomë taa be de ko nëen be a fan ku de. Nöo di de ko dou, hën a fan ku de taa: “Dee Isaëli sëmbë u mi aki, a Jelusalen wë mi kumutu. Ma fa mi dë buibui aki seei, ma na dee wëti u dee gaan sëmbë fuu mi poi e. Ma du hogi ku dee otowan fuu fu Isaëli tu, ma tökuseei de wë kisi mi a Jelusalen ala tja go da dee Loomë lanti fu ala.

18 “Nöo di dee lanti hedima ko öndösuku mi libi luku tefa de kaba, de an si föutu a mi seei möönsö fu de musu kii mi, nöo hën de kë puu mi a dunguwosu. 19 Ma nöo dee Dju sëmbë an kë piki. Nöo di ma si na wan oto baaku möönsö, hën mi taa mi kë ko a di Gaan Könu aki faa kuutu da mi. Ma fa mi ko aki seei, an dë taa mi kë tja kaagi u dee sëmbë fuu u Isaëli ko da di Könu e.

20 “Hën mbei mi kai unu fu mi fan ku unu, fuun saandi da di soni mbei mi dë buibui aki. Fu di mi ta biibi taa di Heepima u Isaëli di u bi ta mēni faa ko nöö a ko kaa, fëen hedi mbei mi dë sөөтösөөтö ku di kēti aki.”

21 Nöö di dee Isaëli sēmbē jei sö, hën de toona piki ën taa: “Wë nöö dee Isaëli sēmbē fuu a Judea ala an sikifi soni fii a pampia manda da u aki möönsö e. Na wan u dee sēmbē fuu dee kumutu ala tja kaagi fii ko da u aki tu.

22 “Ma nöö ee joo fan ku u a di soni di i, Paulosu, ta biibi, nöö fan ku u boo jei. Wë biga wan soni fu di biibi fii nöö u ta jei nöömö taa a hii kamian ka i ta taki a di njunjun biibi dë liba kaa, nöö a ta tja fia. Nöö u kē sabi soni fëen finifini e.”

23 Di de fan sö kaa, nöö hën de buta daka. Tefa di daka dou, nöö hën de ko a Paulosu te a hia nēen wosu. Hën a ta fan ku de wan hii daka fu tefa sapate, ta leti de fa Masa Gadu ko ta tii libisēmbē a wan hii njunjun fasi. Nöö fa a ta fan dë, a ta tei Gadu buku ta lesi dee soni Mosesi ku dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi sikifi, ta puu da de. A ta biinga ku de nöömö fu de musu biibi taa dee soni de bi sikifi buta dë, soni u Masa Jesosi wë de bi ta taki nöö awaa de ko pasa.

24 Nöö fa a ta fan ku de dë, de jei di fan. So u de piki taa tuu. Ma nöö so u de an kē tei ën seei.

25 Te wan pisi hën de hopo u de go. Hën Paulosu fan ku de wan pasi möön ufö de go taa: “Di Akaa u Masa Gadu bi abi leti e, di a bi ko a di tjabukama fëen de kai Jesaaja liba. Biga a fan ku dee gaan sēmbē fuunu taa:

26 Go fan ku dee Isaëli sēmbē aki taa:
‘Woon ta haika soni nöömö

ma wan o ta fusutan.

Woon ta luku soni nöömö

ma wan o ta si soni möönsö.’

²⁷ Biga dee sëmbë dee i si u ta fan ku de aki,

de a’ taanga hati te de an sa bia pakisei möönsö.

De a’ taangajesi poi.

De tapa de wojo seei u de an si soni.

Ee de an bi tapa wojo,

nöö de bi o si soni ku de wojo,

nöö de bi o jei soni ku de jesi,

de bi o a’ fusutan a de hedi dendu,

nöö de bi o bia ko a mi.

Nöö mi bi sa kula de.

Ma de an kë.

²⁸ [Sö Gadu bi fan ku dee gaan sëmbë fuunu, nöö mi kë mbei un sabi taa sö un dë te tide eti.]

“Wë nöö di wan ta kë piki di buka u Masa Gadu aki faa heepi unu, nöö mi taki da unu taa a ta manda di Buka go da dee sëmbë dee na Isaëli e, nöö de o piki.”

[²⁹ Di Paulosu fan sö tefa a kaba, hën dee Dju sëmbë kumutu dë. Nöö fa de nango dë, hën de ta fia wan gaan fia nango fu di fan a fan ku de dë hedi.]

³⁰ Baka u di dë, hën Paulosu libi a di wosu hii tu jaa longi, ta paka di wosu hënseei. Nöö a ta kisi hii dee sëmbë dee ta ko nëen tuu ku wai. ³¹ A ta konda nöömö fa Masa Gadu tja wan njunjun tii ko, nöö a ta lei dee sëmbë ta ko nëen dë dee soni u Masa Jesosi Keesitu nöömö. An ta fëëë seei u taki de. Nöö sëmbë an ta tapëen tu fu an taki de.

A kaba.

Gadu Buku

New Testament in Saramaccan (NS:srm:Saramaccan)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saramaccan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saramaccan

srm

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Saramaccan

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

34d0907e-4b31-5f4f-b863-1c52b958344e